

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
2^{ΟΥ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

1. Η κρίση στην Ελλάδα και ο κίνδυνος χρεοκοπίας.

Η χώρα οδηγήθηκε στα πρόθυρα της χρεοκοπίας, σε ένα περιβάλλον παγκόσμιας κρίσης. Η κρίση αυτή οφείλεται στην αποδέσμευση των χρηματαγορών από κάθε πλαίσιο πολιτικής ρύθμισης, δημοκρατικού ελέγχου και εποπτείας. Οφείλεται επίσης στην προώθηση της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας χωρίς πολιτική διεύθυνση, στη βάση μιας μορφής ανταγωνισμού που στηρίζεται στη μείωση του κόστους εργασίας και στην αφαίρεση κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η οξύτατη όμως ελληνική κρίση που έφερε τη χώρα στα πρόθυρα της χρεοκοπίας έχει σημαντικές εγχώριες δομικές αιτίες, που βεβαίως επιδεινώθηκαν από την παγκόσμια κρίση. Συνδέεται με τις τεράστιες παθογένειες του κοινωνικοοικονομικού μοντέλου και του συστήματος πολιτικής διακυβέρνησης. Στον πυρήνα της βρίσκεται το ίδιο το πολιτικό σύστημα, που, με κύρια ευθύνη του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. οικειοποιήθηκε τη δημόσια διοίκηση, διαμόρφωσε μηχανισμούς πελατειακής εκπροσώπησης των συμφερόντων επιμέρους ομάδων στο κράτος, κατακερμάτισε τους θεσμούς, οδήγησε τη χώρα στο τέλμα της διαφθοράς και διαμόρφωσε μια κρατικοδίαιτη, χωρίς ισχυρά θεμέλια ανάπτυξη.

Οι παθογένειες συγκαλύπτονταν όσο η χώρα είχε τη δυνατότητα να δανείζεται με πολύ χαμηλά επιτόκια, δημιουργώντας μεγέθυνση του ΑΕΠ μέσω της αύξησης της κατανάλωσης. Αυτό το μοντέλο ανάπτυξης δημιούργησε έξαρση του ατομικισμού και απαξίωσε έννοιες όπως το δημόσιο συμφέρον, τα κοινωνικά δικαιώματα και οι διεκδικήσεις. Καλλιέργησε ένα κλίμα ανοχής ή/ και επιβράβευσης του άνομου πλούτου. Δημιούργησε μεγάλες ανισότητες μεταξύ ομάδων εργαζομένων και ηλικιακών ομάδων. Διαμόρφωσε ένα κατακερματισμένο και συντεχνιακό μοντέλο κοινωνικής προστασίας.

Αυτά τα δομικά χαρακτηριστικά οδήγησαν το 2009 στον εκτροχιασμό του δημοσιονομικού ελλείμματος, του δημόσιου χρέους και του εμπορικού ελλείμματος. Η προσφυγή στη χρηματοδοτική υποστήριξη των εταίρων ήταν απαραίτητη, καθώς η ανεύρεση χρηματοδοτικών πόρων εκτός αγορών κατέστη υποχρεωτική. Η δομική αδυναμία της Ε.Ε ελλείπει μηχανισμών να διαχειριστεί την κρίση και η πολιτικά συντηρητική αντιμετώπισή της οδήγησαν σε επιλογές που δεν αντιστοιχούσαν σε ένα πλαίσιο αλληλεγγύης μεταξύ εταίρων.

2. Η πολιτική των μνημονίων: Οικονομικά αναποτελεσματική και κοινωνικά άδικη.

Το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής που προωθήθηκε μέσω των μνημονίων απέβλεπε σχεδόν αποκλειστικά στη διασφάλιση της αποπληρωμής των δανείων και όχι στη δημοσιονομική εξυγίανση, με την οικονομία ζωντανή και την κοινωνία όρθια. Συγκεκριμένα:

- Δομήθηκε με τιμωρητική λογική και στηρίχτηκε στην πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης και τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη για το ρόλο του κράτους.
- Αποτέλεσε μια βίαιη διαδικασία, αποσυνδεδεμένη από κάθε έννοια αναπτυξιακής διάστασης και κοινωνικής προστασίας. Στόχευσε στο δημοσιονομικό πλεόνασμα μέσω τεράστιων περικοπών των δημόσιων δαπανών, έχοντας παράλληλα λανθασμένη πρόβλεψη για την επίπτωση που θα είχε αυτό στο μέγεθος της ύφεσης.
- Επέφερε μεγάλες μισθολογικές περικοπές, αφαίρεσε κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα χωρίς κανένα περιορισμό και απορύθμισε πλήρως τις συνθήκες ζωής της πλειονότητας του πληθυσμού, χωρίς καμιά πρόβλεψη στήριξης για όσους οδηγούνταν στο περιθώριο.
- Κατέληξε σε συνεχή οριζόντια μέτρα με το κύριο βάρος να πέφτει στους μισθωτούς, στους συνταξιούχους, στην ακίνητη περιουσία ανεξαρτήτως μεγέθους και εν γένει στους συνεπείς φορολογούμενους.
- Σε αρκετές περιπτώσεις οδήγησε στην υλοποίηση επιβαρυντικών μέτρων χωρίς ουσιαστικό δημοσιονομικό όφελος.

Παρά το γεγονός ότι περιελάμβανε και μεταρρυθμίσεις που στόχευαν στον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των δημόσιων λειτουργιών, αυτές επισκιάστηκαν από το συνολικό του χαρακτήρα, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις υπονομεύτηκαν από πελατειακές και κατεστημένες σχέσεις.

Έτσι, το πρόγραμμα οδήγησε στην τεράστια ύφεση, στην παραγωγική και κοινωνική καθίζηση (πτώση του ΑΕΠ κατά 23%, μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας, παραγωγικό κενό 15%, αύξηση της ανεργίας στο 27%, πτώση του εισοδήματος που κυμαίνεται από 35 – 50 %, μείωση των επενδύσεων κατά 40% και φτωχοποίηση μεγάλης μερίδας του πληθυσμού). Επιπλέον, οδήγησε στην τεχνολογική υστέρηση και στην υποβάθμιση των μακροοικονομικών προοπτικών της χώρας. Η πολιτική των μνημονίων δεν δημιούργησε την κρίση. Απέτυχε όμως να συγκροτήσει μια πολιτική εξόδου, αποδιαρθρώνοντας την οικονομία και την κοινωνία.

3. Τα κόμματα και οι πολιτικές τους για την αντιμετώπιση της κρίσης.

α) Οι δυνάμεις που αποτελούν τον πυρήνα των κυβερνήσεων.

Η αδυναμία των κυρίαρχων πολιτικών δυνάμεων να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν ένα εθνικό σχέδιο προσαρμογής οδήγησε στην υιοθέτηση του πλαισίου που όριζαν κάθε φορά οι δανειστές. Κατά συνέπεια, δεν προώθησαν ένα αποτελεσματικό και ισορροπημένο πρόγραμμα με δίκαιο επιμερισμό των βαρών και χωρίς οριζόντιες περικοπές.

Το ΠΑΣΟΚ ως κυβέρνηση, ακόμη και ως βασικός κυβερνητικός πόλος, ταυτίστηκε με το σύνολο των πολιτικών που απέρρεαν από το μνημόνιο, παρουσιάζοντας την επιλογή αυτή σαν μονόδρομο. Το δεύτερο μνημόνιο ενίσχυσε την πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης και συμπεριέλαβε ρυθμίσεις υποβάθμισης της εργασίας και στον ιδιωτικό τομέα. Κατά την περίοδο της τρικομματικής διακυβέρνησης δεν υποστήριξε με συνέπεια την εναλλακτική πολιτική που προτείναμε σε κρίσιμα ζητήματα, όπως είναι τα εργασιακά, η αντικατάσταση του ΕΕΤΗΔΕ, οι χωρίς αξιολόγηση απολύσεις στο δημόσιο και οι αποκρατικοποιήσεις εθνικών δικτύων. Με τις συνεχείς υπαναχωρήσεις αποδυνάμωσε την προσπάθεια να στραφεί η κυβέρνηση σε προοδευτικές λύσεις και σε μια σθεναρή διαπραγμάτευση με τους εταίρους στα θέματα που αυτό ήταν απαραίτητο. Με τη μονόπλευρη αντίληψη για την πολιτική σταθερότητα και τη ροπή στη διατήρηση με κάθε κόστος κυβερνητικών θέσεων, οδηγείται στην άνευ όρων αποδοχή συντηρητικών πολιτικών.

Η Νέα Δημοκρατία επιχείρησε να αποκρύψει τις βαρύτερες ευθύνες που έχει για τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό της χώρας, με την πολιτική που ακολούθησε την περίοδο 2004-2009. Προεκλογικά εξήγγειλε ένα εναλλακτικό, πιο ισορροπημένο ανάμεσα στην ανάπτυξη και τη δημοσιονομική προσαρμογή μίγμα πολιτικής, το οποίο στη συνέχεια αποδείχθηκε ότι είχε αποκλειστικά επικοινωνιακή υπόσταση.

Ενώ στην πρώτη φάση της τρικομματικής κυβέρνησης, έως τη συμφωνία του Eurogroup το Δεκέμβρη του 2012, λειτούργησε με γνώμονα την κοινή προσπάθεια των κυβερνητικών εταίρων για την παραμονή της χώρας στο ευρώ, στη συνέχεια και σταδιακά προώθησε μια δεξιά ατζέντα με εμφανή στόχο την αύξηση της κομματικής επιρροής. Κύρια χαρακτηριστικά της ήταν η αντιαριστερή ρητορεία, ο διχαστικός λόγος και ο βαθύς ιδεολογικός συντηρητισμός. Τελικά, ενώ ως πρώτο κόμμα όφειλε να διαφυλάξει τους όρους συνεργασίας μεταξύ των κομμάτων που στήριζαν την κυβέρνηση, προώθησε τον επικαθορισμό της κυβερνητικής πολιτικής με την ιδεολογικοπολιτική σφραγίδα της.

β) Η Δημοκρατική Αριστερά.

β1) Η προεκλογική μας στάση και πρόταση.

Η Δημοκρατική Αριστερά πρότεινε ένα νέο πολιτικό σχέδιο για τη χώρα που έθετε ως κύριο στόχο την παραμονή στο ευρώ, με σταδιακή απαγκίστρωση από τους επαχθείς όρους του μνημονίου και παράλληλη προώθηση εξυγιαντικών και δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων.

Μετά τις εκλογές του Μαΐου 2012 και την αποτυχία να συγκροτηθεί κυβέρνηση – όχι με δική μας ευθύνη – προβάλαμε, ενόψει των εκλογών του Ιουνίου, τη βασική θέση ότι η ψήφος στη Δημοκρατική Αριστερά συνιστά «εντολή για λύση». Η κατάσταση στη χώρα τον Ιούνιο του 2012 εμπειρείχε πολλούς κινδύνους. Η αποχώρηση από το ευρώ, όπως αποδείχθηκε και μετέπειτα, ήταν πολύ πιθανή εκδοχή. Έπρεπε να γίνει μια μεγάλη εθνική προσπάθεια για να αποτραπεί αυτή η εξέλιξη. Γι αυτό μετά το αποτέλεσμα των εκλογών που ανέδειξαν ως πρώτο κόμμα τη Ν.Δ, αποφασίσαμε τη συμμετοχή μας στην τρικομματική κυβέρνηση, παρά τις μεγάλες πολιτικές διαφορές που είχαμε με τους άλλους δύο εταίρους. Στόχος μας ήταν η αποτροπή των αρνητικών εξελίξεων, η επαναδιαπραγμάτευση των επαχθών όρων του μνημονίου και η προώθηση ορισμένων βασικών και αναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

β2) Η συμμετοχή μας στην κυβέρνηση.

Με τη συμμετοχή μας συμβάλαμε ώστε να εξασφαλιστούν η συνέχιση της χρηματοδότησης, η μείωση του χρέους και η πολιτική δέσμευση των ευρωπαϊών εταίρων για παραμονή της χώρας στο ευρώ. Ταυτόχρονα δώσαμε τη μάχη για να υπάρξουν ουσιαστικές αλλαγές στο πρόγραμμα προσαρμογής ώστε να συνδεθεί με την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία, σε πολλές περιπτώσεις χωρίς τη συνεπή στήριξη της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ. Συγκεκριμένα με τη συμμετοχή μας:

- Δώσαμε κρίσιμη μάχη για ισοδύναμα μέτρα και εν τέλει, θεωρώντας ότι οι ρυθμίσεις που ήρθαν προς ψήφιση στη Βουλή οδηγούσαν σε μια επικίνδυνη αποδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων, καταψηφίσαμε το σύνολο τους .
- Πετύχαμε να ενσωματωθεί στη συμφωνία η ρύθμιση που προβλέπει ότι το 70% της όποιας υπερκάλυψης των δημοσιονομικών στόχων θα κατευθύνεται στην κοινωνική πολιτική και όχι στην εξυπηρέτηση του χρέους.

- Αποτρέψαμε αυξήσεις της φορολογίας εισοδήματος για τα στρώματα του πληθυσμού με χαμηλό εισόδημα.

- Αποκρούσαμε ανορθολογικές απαιτήσεις της τρόικας και υπερασπιστήκαμε το κράτος δικαίου. Ξεκινήσαμε ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές στη δημόσια διοίκηση με αξιολόγηση δομών και αξιολόγηση απόδοσης του προσωπικού, με σχέδια στελέχωσης και με περιγράμματα αποστολών και θέσεων εργασίας. Καταφέραμε να αποτρέψουμε αθρόες και οριζόντιες απολύσεις υπαλλήλων και να καθιερώσαμε την κινητικότητα, μετακινώντας 2000 υπαλλήλους σε θέσεις με βέλτιστη απόδοση για το κοινωνικό σύνολο με σεβασμό στο Νόμο και στο Σύνταγμα.

- Προετοιμάσαμε την ψήφιση του αντιρατσιστικού νομοσχεδίου και αναμορφώσαμε τον κώδικα περί ναρκωτικών με στροφή στην θεραπευτική αντιμετώπιση.

Η συμμετοχή μας στην κυβέρνηση δεν ήταν χωρίς αδυναμίες, αφού δεν καταφέραμε:

- Να αποτρέψουμε το μονοσήμαντο προσδιορισμό της οικονομικής και πολιτικής ζωής της χώρας από την υλοποίηση των δεσμεύσεων που σχετίζονταν με την καταβολή των δόσεων χρηματοδότησης.

- Να επιβάλουμε, μετά την επιτυχή συμφωνία στη συνεδρίαση του Eurogroup το Δεκέμβριο του 2012, τη συνέχιση της επαναδιαπραγμάτευσης για την αλλαγή των μέτρων που αποδεικνύονταν στην πράξη αναποτελεσματικά ως προς το δημοσιονομικό τους σκέλος και εξαιρετικά επώδυνα στο κοινωνικό επίπεδο.

- Να καταγραφούμε στη συνείδηση των πολιτών ως η δύναμη που συνέβαλε καθοριστικά στην επίτευξη ικανοποιητικών λύσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα.

- Να αναδείξουμε επικοινωνιακά ό,τι επιτυγχάναμε με τη συμμετοχή μας.

- Να αναδείξουμε επαρκώς τις προτάσεις μας που απορρίπτονταν και τις διαφωνίες μας ώστε να γίνεται κατανοητό ευρύτερα από τους πολίτες το ενδεχόμενο άρσης της στήριξης μας προς την κυβέρνηση.

Ο τρόπος συμμετοχής μας στη στελέχωση του κράτους (που αφορούσε 100 απλά μέλη Δ.Σ και 31 έμμισθες θέσεις διοίκησης) δημιούργησε εσφαλμένη εικόνα σε σχέση με την πρόθεσή μας που ήταν να αποκτήσουμε γνώση της κατάστασης και να συμβάλουμε στην ανασυγκρότηση φορέων και υπηρεσιών.

β3) Η αποχώρησή μας από την κυβέρνηση.

Οι λόγοι της αποχώρησης μας από την κυβέρνηση ήταν:

- Η μετατροπή της κυβέρνησης συνεργασίας σε μονοκομματική της Ν.Δ. και η διαμόρφωση μη ισότιμων σχέσεων μεταξύ των κυβερνητικών εταίρων.
- Η σαφής συντηρητική στροφή της κυβέρνησης, η οποία συνοδεύτηκε με συστηματική απόρριψη των προτάσεων της ΔΗΜ.ΑΡ.
- Η υιοθέτηση ενός αυταρχικού προτύπου διακυβέρνησης», με συνεχείς πράξεις νομοθετικού περιεχομένου.
- Η αποδοχή ανορθολογικών απαιτήσεων της τρόικας και η προώθηση ενός μοντέλου «μεταρρυθμίσεων» που είχαν χαρακτήρα απορρυθμίσεων. Ο τρόπος διαχείρισης των ζητημάτων της ΕΡΤ και η συνακόλουθη απαλοιφή της από τον χάρτη των ΜΜΕ ήταν η επιτομή αυτών των πολιτικών.

Όλα τα παραπάνω μετέτρεπαν τη συμμετοχή της ΔΗΜΑΡ στην κυβέρνηση σε απλή στήριξη χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα στις εφαρμοζόμενες πολιτικές. Βεβαίως τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά αν και το ΠΑΣΟΚ επέμενε στις ίδιες ή παρόμοιες με εμάς κατευθύνσεις. Δυστυχώς αυτό δεν συνέβη. Με αυτά τα δεδομένα δεν είχαμε άλλη επιλογή. Δεν μπορούσαμε να συναινέσουμε στη συντηρητική στροφή της κυβέρνησης, ούτε να επιτρέψουμε να θεωρηθεί η προσήλωσή μας στην πολιτική σταθερότητα μορφή συναίνεσης σε αυτή τη στροφή. Όσο σωστή ήταν η επιλογή συμμετοχής στην κυβέρνηση άλλο τόσο σωστή ήταν η επιλογή της αποχώρησης.

Η αποχώρησή μας από την κυβέρνηση δεν μεταβάλλει τη στάση ευθύνης που έχουμε απέναντι στα προβλήματα της χώρας, ούτε ισοδυναμεί με αποχώρηση από την προσπάθεια υπέρβασης τη κρίσης. Αυτό αποδεικνύεται εμπράκτως με τη θετική ψήφο μας σε σειρά νομοσχεδίων που εκτιμήσαμε ότι ήταν σε σωστή κατεύθυνση. Αυτό αποδεικνύεται και από το ότι καταθέτουμε δικές μας εναλλακτικές προτάσεις. Στόχος μας είναι η διέξοδος από την κρίση με τη μετακίνηση του άξονα των λύσεων σε προοδευτική κατεύθυνση.

β4) Βασικά συμπεράσματα από τη συμμετοχή μας στην κυβέρνηση.

Η συμμετοχή μας στην κυβέρνηση ανέδειξε κρίσιμες για το μέλλον παραμέτρους, για τις κυβερνήσεις συνεργασίας αλλά και για την ίδια την «κυβερνώσα αριστερά», όπως:

- Η συνεργασία προϋποθέτει δέσμευση επί της προγραμματικής συμφωνίας και παρακολούθηση της εφαρμογής της.

- Η εφαρμογή των πολιτικών πρέπει να αποτυπώνει τον κοινό πολιτικό τόπο και τις προωθητικές συνθέσεις. Η απόκριση σε εναλλακτικές προτάσεις πρέπει να είναι ουσιαστική και όχι να υποκαθίσταται από απειλές προς τους μικρότερους εταίρους για νέα προσφυγή σε εκλογές.

- Ο συντονισμός κυβερνητικού και κοινοβουλευτικού έργου, μεταξύ των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση, είναι απαραίτητος.

- Οι πολιτικοί συσχετισμοί είναι κομβικό ζήτημα για τη δημιουργία δυνατοτήτων προώθησης πολιτικών.

- Η προώθηση προοδευτικών αλλαγών σε κυβερνητικό επίπεδο μπορεί να γίνεται μόνο με την ενεργή υποστήριξη αυτών των αλλαγών τουλάχιστον από μια κρίσιμη μάζα πολιτών.

- Η συμμετοχή στην κυβερνητική διαχείριση πρέπει να έχει σταθερό μέτωπο στις πρακτικές αδιαφάνειας και πελατειακών σχέσεων, που αναπαράγονται κατά πάγιο τρόπο.

- Η επιτυχής ανταπόκριση της ΔΗΜΑΡ στο ρόλο κυβερνητικού εταίρου προϋποθέτει τη συνεχή αναβάθμιση των ικανοτήτων του κόμματος για την εκπόνηση και προώθηση τεκμηριωμένων και εξειδικευμένων πολιτικών θέσεων.

γ) Η πολιτική της δικομματικής κυβέρνησης μετά την αποχώρηση της ΔΗΜΑΡ.

Η νέα δικομματική πλέον κυβέρνηση (ΝΔ - ΠΑΣΟΚ) ακολουθεί μια πολιτική απαρέγκλιτης υλοποίησης των προαπαιτούμενων για τη χρηματοδότηση δράσεων ακόμη και σε πεδία όπου η εφαρμογή τους αποδεικνύει καταφανώς την ανάγκη τροποποίησής τους. Οι προωθούμενες «μεταρρυθμίσεις» έχουν στην πλειονότητά τους αρνητικό αντίκτυπο στην κοινωνία με αποτέλεσμα να ενισχύονται ο φόβος και η αντιμεταρρυθμιστική στάση.

Η κυβέρνηση καλλιέργησε μια τεχνητή αισιοδοξία για ταχύτατη ανάκαμψη. Αυτό οδήγησε αφενός στην αυτοπαγίδευσή της και αφετέρου ενθάρρυνε τους εταίρους και την τρόικα να επιμένουν στη συνέχιση της ίδιας πολιτικής με τη συνεχή λήψη νέων μέτρων. Αυτή η ανελαστική στάση των δανειστών διαμορφώνει ένα πλαίσιο με υψηλό τον κίνδυνο της κοινωνικής και πολιτικής αποσταθεροποίησης.

Η προγραμματική συμφωνία «μακράς πνοής» της κυβέρνησης αποτυπώνει την επιλογή της στρατηγικής σύμπλευσης του ΠΑΣΟΚ με τη Ν.Δ και της συνέχισης της ίδιας πολιτικής. Πρόκειται για κείμενο «καλών προθέσεων», που δεν μπορεί να αποτελέσει άξονα

της διακυβέρνησης καθώς δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένες πολιτικές και μέτρα που να τις συνοδεύουν.

δ) Ο ΣΥΡΙΖΑ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ εξαρχής επένδυσε περισσότερο στην όξυνση της κρίσης παρά στην αντιμετώπισή της. Ανέπτυξε ένα λόγο αριστερών στερεοτύπων, αρνούμενος να υποστηρίξει ακόμη και τις αναγκαίες αλλαγές για τον εξορθολογισμό της κατάστασης. Καλλιέργησε αυταπάτες για τη δυνατότητα κατάργησης των συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας και απαλλαγής από το μνημόνιο μόνο με απόφαση της Ελληνικής Βουλής. Επέλεξε τον εύκολο λόγο της καταγγελίας και της υπόσχεσης για ολική επαναφορά στην πρότερη κατάσταση.

Σήμερα ταλαντεύεται μεταξύ μονομερούς καταγγελίας του μνημονίου και επαναδιαπραγμάτευσής του, λαϊκιστικής δημαγωγίας και αναζήτησης διάυλων ένταξης σε ένα πλαίσιο ρεαλιστικότερων πολιτικών. Λόγω όμως των εξαρτήσεων που δημιούργησε η προηγούμενη στάση του δεν μπορεί να απαλλαγεί από κρατικο-συντεχνιακά στερεότυπα και αιτήματα, από τη λογική των εύκολων λύσεων και από παρωχημένες κρατικίστικες ιδέες. Η πολιτική του πρόταση εμπεριέχει τον κίνδυνο της απομόνωσης της χώρας από το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και συνακόλουθα τον κίνδυνο περιδίνησης της χώρας.

Στο επίπεδο της πολιτικής αντιπαράθεσης συμμετέχει - από κοινού με τη Ν.Δ - στην εμπέδωση ενός κλίματος τεχνητής πόλωσης και πολεμικής σύγκρουσης του τύπου «ή εμείς ή αυτοί», σε μια καρικατούρα δικομματισμού. Με αυτήν τη φυσιογνωμία και στάση δεν μπορεί να εκφράσει μια σύγχρονη, φερέγγυα και ρεαλιστική εναλλακτική πολιτική πρόταση.

6. Η πρόταση της ΔΗΜΑΡ για μια δημοκρατική διέξοδο από την κρίση.

Η ελληνική οικονομία και κοινωνία βρίσκονται σε κρίσιμο σταυροδρόμι. Σταθεροποιούνται μεν τα δημόσια οικονομικά, όμως αυτό γίνεται με τρόπο που αποτελεί απειλή όχι μόνο για το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών, αλλά και για την ίδια την επιβίωση ενός ευρέως φάσματος κοινωνικών στρωμάτων. Ο τρόπος επίτευξης του αναμενόμενου πρωτογενούς πλεονάσματος, με υπερβολική μείωση των απαραίτητων δημόσιων δαπανών και την υπερφορολόγηση, δεν μπορεί να είναι βιώσιμος.

Στην ελληνική κοινωνία η απαισιοδοξία μονιμοποιείται. Η αδυναμία του κράτους σε κρίσιμους τομείς παγιώνει μια εικόνα κατακερματισμένης κοινωνίας. Η εμφανής αναποτελεσματικότητα προς την κατεύθυνση της ανάταξης δημιουργεί μια ροπή σε λαϊκιστικές πολιτικές και ενισχύει τον ευρωσκεπτικισμό. Η τεχνητή πόλωση και ο

υπέρμετρα συγκρουσιακός λόγος επιτείνουν την κρίση πολιτικής εκπροσώπησης. Η διείσδυση στον κοινωνικό ιστό της ναζιστικής εγκληματικής οργάνωσης «Χρυσή Αυγή» καθίσταται επικίνδυνη.

Η χώρα χρειάζεται μια ελπιδοφόρα προοπτική. Μια διαφορετική πολιτική εξόδου από την κρίση που θα διασφαλίζει την ευρωπαϊκή προοπτική, με όρους δημοκρατίας και κοινωνικής συνοχής και θα την ανασυγκροτεί σε προοδευτική κατεύθυνση.

Η πολιτική μας πρόταση ενσωματώνει τρεις διαστάσεις:

- Ένα πλέγμα προτεραιοτήτων εθνικής σημασίας που είναι δυνατόν να συγκεντρώσουν ευρύτερες συναινέσεις και συμπαρατάξεις.
- Την ουσιαστική επαναδιαπραγμάτευση με την Ε.Ε για μια νέα συμφωνία.
- Την προώθηση δημοκρατικών και προοδευτικών μεταρρυθμίσεων για την ανασυγκρότηση της χώρας.

α) Προτεραιότητες εθνικής σημασίας και ευρύτετων συμπαρατάξεων.

α1) Συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ευρώ.

Η συμμετοχή της χώρας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο συνιστά ιστορικό πολιτικό επίτευγμα και ταυτόχρονα διαρκή πρόκληση για την ενσωμάτωση ευρωπαϊκών κατακτήσεων και προτύπων. Την περίοδο που διανύουμε η συμμετοχή μας συνδέεται με τον αγώνα για αλλαγή των πολιτικών αντιμετώπισης της κρίσης στη χώρα μας και για μια νέα συμφωνία με τους εταίρους. Σε αυτή τη δύσκολη στόχευση η κοινή δράση ευρύτερων πολιτικών δυνάμεων θα ενίσχυε τη διαπραγματευτική ικανότητα της χώρας μας. Η Ελληνική Προεδρία, το πρώτο εξάμηνο του 2014, πρέπει να αξιοποιηθεί ώστε να αναδειχθεί η ανάγκη για μεγαλύτερες και ισχυρότερες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους.

α2) Αποτροπή της κοινωνικής αποσταθεροποίησης.

Αναγκαία προϋπόθεση για οποιοδήποτε πολιτικό σχέδιο είναι η αποτροπή της κοινωνικής αποσταθεροποίησης. Στόχος απόλυτης προτεραιότητας είναι η διασφάλιση στοιχειωδών όρων διαβίωσης για όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες. Αυτό προϋποθέτει εξασφάλιση πόρων και υλοποίηση άμεσων και αποδοτικών δημόσιων πολιτικών.

α3) Εκσυγχρονισμοί υπέρ του γενικού συμφέροντος.

Η χώρα έχει ανάγκη από λειτουργικούς και τεχνολογικούς εκσυγχρονισμούς, η προώθηση των οποίων πρέπει να τύχει ευρύτερης στήριξης. Τέτοιοι είναι:

- Η εξυγίανση όλων των δημόσιων λειτουργιών με πάταξη της διαφθοράς και του παράνομου προσπορισμού πόρων.
- Η συντόμευση των διαδικασιών διαχείρισης κοινοτικών πόρων μέσω της υιοθέτησης καλών πρακτικών που έχουν εφαρμοστεί σε άλλες χώρες.
- Η ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης και η κωδικοποίηση του δικαίου.
- Η ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών.
- Η αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, η απλοποίηση των διαδικασιών, η προώθηση υπηρεσιών «one stop shop», η πλήρης λειτουργική διασύνδεση των ηλεκτρονικών συστημάτων σε όλο το εύρος της δημόσιας διοίκησης και στην καθημερινότητα των πολιτών.
- Η ανάπτυξη των ευρυζωνικών υποδομών και της χρήσης νέων τεχνολογιών.

α4) Αντιμετώπιση του ναζιστικού μορφώματος.

Η «Χρυσή Αυγή» λειτουργεί ως εγκληματική ναζιστική οργάνωση. Απέναντί της πρέπει να σταθεί η δημοκρατία με προσήλωση στη νομιμότητα και με συμπαράταξη όλων των πολιτικών δυνάμεων της. Η απάντηση πρέπει να δοθεί σε όλα τα επίπεδα: ποινική αντιμετώπιση, ενίσχυση της θεσμικής θωράκισης, ενεργοποίηση όλων των θεσμών του κράτους και των οργανώσεων των πολιτών, πολιτικό και ιδεολογικό μέτωπο απέναντι σε εθνικιστικές, ρατσιστικές, αντικοινοβουλευτικές ιδέες.

Η αντιμετώπιση της Χ.Α θα γίνεται αποτελεσματικότερα όσο αναβαθμίζεται η ποιότητα της δημοκρατίας, εξυγιαίνεται η πολιτική λειτουργία, αποτρέπονται συνθήκες κοινωνικής ασφυξίας και δημιουργείται αίσθημα ασφάλειας στους πολίτες.

α5) Αναβάθμιση των πολιτικών λειτουργιών και της διακυβέρνησης.

Η αντιμετώπιση της απαξίωσης του πολιτικού συστήματος είναι ζήτημα δημοκρατίας. Κοινός στόχος πρέπει να είναι η τοποθέτηση σε νέες βάσεις του πολιτικού και θεσμικού οικοδομήματος, ώστε να υπερβεί τη λογική εξυπηρέτησης των επιμέρους συμφερόντων και να λειτουργεί υπηρετώντας το γενικό συμφέρον. Αυτός ο στόχος μπορεί να προωθηθεί με την εγκαθίδρυση θεσμών διαφάνειας, την πάταξη της διαφθοράς, την πολλαπλή υποστήριξη της λειτουργίας των θεσμών, την αναβάθμιση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου.

Παράλληλα είναι απαραίτητη η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του συστήματος κυβερνητικής λειτουργίας με στόχο τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα.

Κρίσιμες παράμετροι είναι η ενίσχυση του συντονισμού, η αναβάθμιση των δημόσιων πολιτικών (σχεδιασμός, έλεγχος, αξιολόγηση), η κοινωνική λογοδοσία και η διασφάλιση της συνέχειας του κράτους και της μεταβίβασης δεδομένων.

Ταυτόχρονα είναι αναγκαία η αναβάθμιση της πολιτικής αντιπαράθεσης, ώστε να καθίσταται δυνατή η ανάδειξη των σημείων στα οποία υπάρχει συμφωνία και η αντίστοιχη αποτελεσματικότερη προώθηση λύσεων σε αυτά.

β) Επαναδιαπραγμάτευση με τους εταίρους για την αντικατάσταση του μνημονίου με μια νέα συμφωνία ανάπτυξης.

Η ολοκλήρωση των δόσεων της δανειακής σύμβασης δεν απαλλάσσει τη χώρα από τις υποχρεώσεις της έναντι των δανειστών και εταίρων. Σήμερα όμως απαιτείται η επαναδιαπραγμάτευση και η επίτευξη μιας νέας συμφωνίας που θα αντικαταστήσει το μνημόνιο με ένα Σύμφωνο Ανάπτυξης με έμφαση στην απασχόληση και στην κοινωνική συνοχή.

Κύριοι στόχοι αυτής της διαπραγμάτευσης είναι:

- Σύνδεση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής με την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία.
- Διεκδίκηση μέτρων χρηματοοικονομικής υποβοήθησης.
- Ουσιαστική μείωση του χρέους και των επιβαρύνσεών του.
- Ενίσχυση με αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- Συντεταγμένη απεμπλοκή από την επίβλεψη μνημονιακού τύπου.

Αναλυτικά:

β1) Σύνδεση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής με την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία

Η πορεία εφαρμογής του προγράμματος δείχνει ότι η πολιτική που επικεντρώνει στην αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών με μέτρα συρρίκνωσης της οικονομίας, δεν μπορεί να οδηγήσει στην έξοδο από την κρίση. Δεν θα επιτυγχάνει αποτελέσματα συμβατά με τους δημοσιονομικούς στόχους που έχουν τεθεί, ενώ θα επιφέρει υψηλό κοινωνικό κόστος και θα αναπαράγει την ύφεση.

Η σύνδεση της δημοσιονομικής προσαρμογής με την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία δεν είναι μόνο θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και ο μόνος δρόμος για τη

διατήρηση πρωτογενών πλεονασμάτων και την έξοδο από την κρίση. Απαιτείται διαπραγμάτευση σταθερή και συνεχής για να υπάρξουν αλλαγές προς τις εξής κατευθύνσεις:

i) Αποτελεσματικές και εξυγιαντικές αλλαγές στα έσοδα και τις δαπάνες.

- Να αναδιοργανωθεί το σύστημα διαχείρισης των δημοσίων δαπανών με καθιέρωση του προϋπολογισμού απόδοσης ώστε να ελέγχεται η αναγκαιότητα και το ύψος κάθε δαπάνης και να συνδέεται με το παραγόμενο κοινωνικό και αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Οι μειώσεις δαπανών πρέπει να προέλθουν από την καταπολέμηση της σπατάλης και της διαφθοράς στις κρατικές προμήθειες (εξοπλιστικές, λειτουργικές, υγείας κ.λπ.).

- Να αναδιοργανωθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί και να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή.

- Να τροποποιηθούν μέτρα που αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά, όπως η φορολογία πετρελαίου θέρμανσης και ο διακανονισμός υποχρεώσεων προς το κράτος.

- Να επεκταθεί ο συμψηφισμός οφειλών και απαιτήσεων μεταξύ ιδιωτών και Δημοσίου από το στενό δημόσιο τομέα σε όλους τους οργανισμούς της γενικής κυβέρνησης.

ii) Ανακατανομή των βαρών και προστασία των αδύναμων κοινωνικών ομάδων

- Να τερματιστεί η αδιέξοδη πολιτική για λήψη νέων μέτρων που μειώνουν μισθούς, συντάξεις και επιδόματα και επιδεινώνουν την ύφεση. Η λήψη οριστικών αποφάσεων για τη μείωση του χρέους θα δημιουργήσει νέα δεδομένα σχετικά με το δημοσιονομικό και χρηματοδοτικό κενό.

- Να δοθεί τέλος στην περιστολή των κοινωνικών παροχών. Να υπάρξουν αλλαγές στις ρυθμίσεις ασφαλιστικών υποχρεώσεων ώστε να αρθεί ο αποκλεισμός εκατοντάδων χιλιάδων μικρομεσαίων και των οικογενειών τους από τις υπηρεσίες υγείας.

- Να μειωθούν οι φορολογικές επιβαρύνσεις, σε συνδυασμό με την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την εδραίωση μιας δίκαιης και σταθερής προοδευτικότητας στη φορολογική κλίμακα, ώστε να πληρώσουν λιγότερους φόρους όσοι έχουν χαμηλά εισοδήματα. Σημαντικό μέτρο είναι η φορολόγηση όλων των εισοδημάτων σε ενιαία κλίμακα ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσης. Ο φόρος

ακινήτων πρέπει να μειωθεί και να αλλάξει ώστε από φόρος επί του μεμονωμένου ακινήτου να γίνει φόρος της συνολικής ακίνητης περιουσίας. Η μείωση του Φ.Π.Α πρέπει να βρίσκεται στις προτεραιότητες.

- Να υπάρξει επαναφορά της επεκτασιμότητας των συλλογικών συμβάσεων και να αυξηθεί ο κατώτατος μισθός σε συνδυασμό με δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας μέσω άλλων παραμέτρων όπως το μη μισθολογικό κόστος, η παραγωγικότητα της εργασίας και το γενικότερο οικονομικό – φορολογικό και θεσμικό- πλαίσιο που παρέχεται στις επιχειρήσεις.

- Να υπάρξει ρύθμιση των οφειλών προς τις τράπεζες με τρόπο που θα δίνει τη δυνατότητα δίκαιης αποπληρωμής, με χρονική μετακύληση δόσεων χωρίς επιβαρύνσεις και με δυνατότητα περικοπής τμήματος των δανείων στις περιπτώσεις που έχει καταβληθεί το αρχικό ποσό. Να προστατευτεί η πρώτη κατοικία.

iii) Σύνδεση του προγράμματος προσαρμογής με την ανάπτυξη, με κύριες παραμέτρους:

- Την αλλαγή της συνήθους πρακτικής μείωσης των δημόσιων επενδυτικών δαπανών για την επίτευξη δημοσιονομικών στόχων.

- Την ενίσχυση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων μέσω του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων και την ταχύτερη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων (ΕΣΠΑ και νέου Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης). Τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας μέσω της απόδοσης προτεραιότητας σε παρεμβάσεις με υψηλό εισοδηματικό πολλαπλασιαστή και βέλτιστη συσχέτιση με τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

- Τη λήψη μέτρων ενάντια στην ύφεση που βελτιώνουν τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας.

- Την ενίσχυση των κινήτρων για την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων συμπεριλαμβανομένων και των αναπτυξιακών κινήτρων του φορολογικού συστήματος.

iv) Αλλαγές στους στόχους, τους δείκτες και τις «ρήτρες» του προγράμματος

Για να προχωρήσουν τα προαναφερόμενα χρειάζεται η διαπραγμάτευση να στραφεί στην ουσιαστική αλλαγή της οικονομικής πολιτικής του μνημονίου και στη νομοθετική κατοχύρωση των νέων προτεραιοτήτων όπως:

- Η ενεργοποίηση της ανάπτυξης και η αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της ύφεσης να λάβουν προτεραιότητα έναντι της λογιστικής προσέγγισης.
- Η εξαίρεση των δημοσίων επενδύσεων από τον υπολογισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος.
- Η ρεαλιστική «προσγείωση» των δημοσιονομικών στόχων.
- Η συμπερίληψη κοινωνικών δεικτών (ποσοστό ανεργίας και ποσοστό κάτω του ορίου φτώχειας) στους δείκτες αξιολόγησης της οικονομικής πολιτικής.
- Η αυτόματη διάθεση του 30% του συνολικού ποσού του πρωτογενούς πλεονάσματος σε δράσεις κοινωνικής στήριξης των αδύναμων ομάδων.

β2) Διεκδίκηση μέτρων χρηματοοικονομικής υποβοήθησης.

Η ανάταξη της πραγματικής οικονομίας προϋποθέτει την άμεση λήψη μέτρων που θα ενισχύσουν τη ρευστότητα. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να προχωρήσουν τα εξής:

- Η διεκδίκηση ειδικών μέτρων ενίσχυσης της ρευστότητας από την ΕΚΤ που θα διατηρούνται σε ισχύ στο διάστημα της προσαρμογής.
- Ο περιορισμός των επιτοκίων χρηματοδοτήσεων των συστημικών τραπεζών κατά το πρότυπο άλλων χωρών της ευρωζώνης.
- Η θέσπιση ειδικών προγραμμάτων ανάκτησης παραγωγικών δραστηριοτήτων για επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας με σύμπραξη κράτους και τραπεζών στο πλαίσιο ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων.
- Η κατάργηση εμποδίων εισόδου στον τραπεζικό κλάδο και η προσαρμογή του πλαισίου ίδρυσης ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τοπικής εμβέλειας.
- Η εναρμόνιση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των συνεταιριστικών τραπεζών με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.
- Η αναθεώρηση του πλαισίου πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση απευθείας από το επενδυτικό και αποταμιευτικό κοινό, υπό την άμεση εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- Η χρηματοδοτική στήριξη των ΜμΕ με υποχρέωση των τραπεζών σε παροχή ρευστότητας προς την παραγωγική οικονομία.

β4) Ελάφρυνση των επιβαρύνσεων του χρέους.

Το χρέος της χώρας βρίσκεται στο 170% του ΑΕΠ με τεράστια ετήσια επιβάρυνση πληρωμών. Η αβεβαιότητα για την εξυπηρέτησή του επιφέρει μειωμένες επενδύσεις. Η

προσπάθεια μείωσης του μόνο μέσω της δημοσιονομικής προσαρμογής δεν μπορεί να τελεσφορήσει.

Η χώρα πρέπει να επιδιώξει άμεσα μια νέα συμφωνία με τους εταίρους που θα καταστήσει το χρέος βιώσιμο. Στόχος πρέπει να είναι η μείωση του συνολικού ποσού (το 75% ανήκει στον επίσημο τομέα), η ελάφρυνση της ετήσιας επιβάρυνσης στον προϋπολογισμό και η ομαλοποίηση της μέσης ετήσιας πληρωμής.

Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να διασφαλιστεί η μακρόχρονη χρονική μετακύληση των ομολόγων που διακατέχουν η ΕΚΤ και οι κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών, η μείωση των επιτοκίων δανεισμού, η επιστροφή από τους φορείς του ευρωσυστήματος του τμήματος των κερδών που προκύπτει από τη διαφορά απόδοσης των ελληνικών ομολόγων με το μεσοσταθμικό επιτόκιο χορηγήσεων της ΕΚΤ. Σημαντική μέθοδος μείωσης είναι η αναδρομική εγγραφή του ποσού της ανακεφαλαιοποίησης των Τραπεζών στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM).

β5) Αναπτυξιακή ενίσχυση.

Η μακροχρόνια ύφεση κατέστρεψε παραγωγικές δυνάμεις και απειλεί με εξουδετέρωση όλες τις δραστηριότητες καινοτομίας και τεχνολογικού εκσυγχρονισμού. Η ελληνική οικονομία χρειάζεται μια αναπτυξιακή ώθηση και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με ισχυρή εξωγενή χρηματοδότηση που θα κινητοποιήσει εσωτερικές δυνάμεις και θα λειτουργήσει ως σηματοδότης στις αγορές. Κύρια μέτρα σε αυτή την κατεύθυνση είναι:

- Η ενίσχυση της χώρας με ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα έκτακτης ανάγκης ικανό να αντιμετωπίσει την ύφεση, να ανατάξει την οικονομία, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και νέα εισοδήματα και να τροφοδοτήσει τα έσοδα του κράτους μέσα από την οικονομική μεγέθυνση. Το πρόγραμμα πρέπει να περιλαμβάνει δημόσιες επενδύσεις, συγχρηματοδοτούμενα έργα και δράσεις υποστήριξης των επιχειρήσεων του ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα. Η χρηματοδότηση του πακέτου μπορεί να προέλθει από τη χρηματοδοτική στήριξη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, την αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων και τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων σε μετοχική βάση.

- Η συνέχιση των αποκρατικοποιήσεων με γνώμονα την εισροή κεφαλαίων αλλά και τη δημιουργία αναπτυξιακών προοπτικών. Τα δίκτυα πρέπει να παραμείνουν στην ιδιοκτησία του κράτους, ενώ οι οργανισμοί ύδρευσης πρέπει να

βρίσκονται υπό δημόσιο έλεγχο. Η ενίσχυση των Ανεξάρτητων Ρυθμιστικών και Εποπτικών Αρχών είναι αναγκαία ώστε να υπάρχουν εγγυήσεις για την κοινωνικά αποδεκτή και αναπτυξιακά συμβατή λειτουργία των αποκρατικοποιημένων επιχειρήσεων.

- Η δημιουργία προϋποθέσεων για την ενίσχυση των άμεσων επενδύσεων και την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων μέσω της βελτίωσης των συνθηκών ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

β6) Συντεταγμένη απεμπλοκή από το μνημόνιο στο θεσμικό επίπεδο.

Ο δανεισμός της χώρας από το ευρωσύστημα μάς υποχρεώνει σε μια επιτήρηση της οικονομίας. Όμως είναι απαραίτητο να υπάρξει ένας νέος τύπος σχέσης - κατά το πρότυπο συνεργασίας με άλλες χώρες – που θα επιτρέπει στην ελληνική κυβέρνηση να σχεδιάζει και να εφαρμόζει με πολιτική αυτονομία μέτρα και ρυθμίσεις για την επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί. Τα δε θεσμικά όργανα της Ε.Ε να παρακολουθούν την κάλυψη των στόχων και να διεξάγουν πιλοτικούς ελέγχους.

γ) Ένα προοδευτικό πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση της χώρας.

γ1) Προώθηση δημοκρατικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς

Η έξοδος της χώρας από την κρίση περνά μέσα από μεγάλες δομικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σε όλους τους τομείς, που βεβαίως δεν στερούνται πολιτικού περιεχομένου. Οι μεταρρυθμίσεις που προωθούνται σήμερα προσδιορίζουν τις τάσεις και τους συσχετισμούς του μέλλοντος, με τρόπο αρνητικό για τις κοινωνικές δυνάμεις της εργασίας, της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας καθώς και για τη νέα γενιά.

Θεωρούμε κρίσιμο ζήτημα το χαρακτήρα των μεταρρυθμίσεων και δεν αποδεχόμαστε την άποψη ότι ένα σχέδιο εθνικής ανασυγκρότησης είναι πολιτικά και κοινωνικά απροσδιόριστο. Η συμφωνία μας στις αυτονόητες αλλαγές και εκσυγχρονισμούς είναι δεδομένη, δίνουμε όμως ταυτόχρονα την πολιτική μάχη για την κοινωνική διάσταση της ανασυγκρότησης.

Δικός μας στόχος είναι η πραγματοποίηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, που θα υπερβαίνουν το διαχωρισμό «αλλαγές με το μνημόνιο ή στασιμότητα με την αντιμνημονιακή πολιτική» και θα στοχεύουν:

- Στην αντιμετώπιση των παθογενειών χωρίς μετακύληση των βαρών στους πολίτες - ειδικά τους αδύναμους – και με αποτροπή της αναπαραγωγής τους.

- Στην ένταξη της χώρας σε μια πορεία βιώσιμης ανάπτυξης με μείωση των ανισοτήτων και εμβάθυνση της δημοκρατίας.

Οι βασικοί άξονες του προγράμματος ανασυγκρότησης είναι:

γ2) Εξυγίανση του πολιτικού συστήματος και δημοκρατική εμβάθυνση.

Στόχος μας είναι η εξυγίανση του πολιτικού συστήματος και η εμπέδωση του γενικού συμφέροντος ως γνώμονα των θεσμικών λειτουργιών.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Αλλαγή του εκλογικού νόμου με καθιέρωση της απλής αναλογικής.
- Διαφάνεια στη χρηματοδότηση των κομμάτων και σημαντική περικοπή του κόστους του πολιτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης και της κατάργησης ποικίλων προνομίων του πολιτικού προσωπικού.
- Αλλαγή του νόμου περί ευθύνης υπουργών ώστε τα διαπραττόμενα αδικήματα να τιμωρούνται.
- Έλεγχος των οικονομικών όλων όσων διαχειρίστηκαν δημόσιο χρήμα.
- Ρυθμίσεις για διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής από κάθε λογής μικρά και μεγάλα συμφέροντα. Καθιέρωση διαδικασιών διαφάνειας παντού και πλήρης ανάπτυξη ανεξάρτητων μηχανισμών ελέγχου της πολιτικής εξουσίας.
- Ρυθμίσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών, της διαβούλευσης και της λογοδοσίας.
- Ρυθμίσεις υποστηρικτικές για την ανασυγκρότηση των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων όχι ως εκφραστών συντεχνιακών αντιλήψεων αλλά ως πυλώνων της δημοκρατικής διαδικασίας και ουσιαστικής εκπροσώπησης ιδίως των πιο αδύναμων κοινωνικών στρωμάτων.

γ3) Ανασυγκρότηση του κράτους και της δημόσιας διοίκησης

Στόχος μας είναι ένα κράτος επιτελικό και αποτελεσματικό, βασικός μοχλός της προσπάθειας ανάταξης της χώρας, που με αποδοτική διαχείριση των πόρων του θα προσφέρει ποιοτικές και αποδοτικές υπηρεσίες στους πολίτες στο πιο εγγύτερο σε αυτούς πεδίο. Προϋπόθεση είναι η συνολική αντιμετώπιση των μεγάλων παθογενειών του κράτους : Πελατειακή διάρθρωση, κομματική παρέμβαση, γραφειοκρατία και πολυνομία, διαφθορά και χαμηλή αποδοτικότητα. Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Αποκέντρωση του Κράτους, με διαχωρισμό επιτελικών και λειτουργικών αρμοδιοτήτων, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης.
- Αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης με αντιμετώπιση του κομματισμού, των πελατειακών σχέσεων, της γραφειοκρατίας και του νομικού formalισμού, της διαφθοράς. Καθιέρωση νέων διαδικασιών με διαφάνεια και αξιοκρατία. Επανακαθορισμός όλης της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης με κριτήριο την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη και τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.
- Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με κινητικότητα και καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, συνδυάζοντας τον έλεγχο απόδοσης και την αξιολόγηση με τη διαρκή επιμόρφωση.
- Διαχωρισμός της εκκλησίας από το κράτος με πλήρη σεβασμό στις θρησκευτικές ελευθερίες.
- Αλλαγή της μεταναστευτικής πολιτικής, εδραίωση υποδομών με ανθρωπιστικό και αλληλέγγυο χαρακτήρα.
- Ανασυγκρότηση των υπηρεσιών ασφάλειας με ταυτόχρονο σεβασμό στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα.

γ4) Παραγωγική ανασυγκρότηση και βιώσιμη ανάπτυξη.

Στόχος μας είναι η ανακοπή της καθοδικής πορείας, η παραγωγική ανασυγκρότηση και η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό και παραγωγικό πρότυπο, που θα επαναπροσδιορίσει θετικά τη θέση της χώρας στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας. Η επίτευξη αυτού του στόχου συναρτάται με την υπέρβαση των περιοριστικών πολιτικών που εφαρμόζονται σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Τα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού προτύπου που προωθούμε είναι:

- Η νέα συνεργατική σχέση κράτους και ιδιωτικού τομέα με γνώμονα ότι οι παραγωγικές επιχειρήσεις είναι αυτές που δημιουργούν θέσεις εργασίας.
- Η προτεραιότητα στην παραγωγή και στην υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Η αρμονική σύνδεση της οικονομικής δραστηριότητας με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα ώστε να προσεγγίσουμε τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

- Η προτεραιότητα σε παρεμβάσεις με υψηλό εισοδηματικό πολλαπλασιαστή δημιουργία και καλή συσχέτιση με τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

- Η δίκαιη ανταμοιβή της εργασίας και η διάχυση των ωφελειών στο κοινωνικό σύνολο.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Φορολογική μεταρρύθμιση (η οποία αποτελεί άμεση προτεραιότητα και πρέπει να γίνει εντός κρίσης) – με στόχο ένα φορολογικό σύστημα κοινωνικά δίκαιο, που δεν θα καταπνίγει τις αναπτυξιακές προοπτικές και θα υποστηρίζει τις παραγωγικές επενδύσεις για την τόνωση της απασχόλησης.

- Παροχή της απαιτούμενης ρευστότητας.

- Στοχευμένες δημόσιες παρεμβάσεις κυρίως στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΣΕΣ. (ενίσχυση των υποδομών βασικών αναπτυξιακών τομέων, προγράμματα ενίσχυσης ΜΜΕ, δράσεις ανάσχεσης της ανεργίας)

- Ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγικής βάσης και στροφή σε διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες. Κρίσιμο ζήτημα είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων αλλά και η απόκτηση ικανότητας διαφοροποίησης στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.

- Αλλαγές στις σχέσεις παραγωγής και κατανάλωσης με ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου (συνεταιρισμοί, συλλογικές οργανώσεις κ.λπ.).

- Ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης με ενισχυμένο το ρόλο της Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο πόρων, διοικητικής οργάνωσης και αρμοδιοτήτων.

- Σεβασμός στο περιβάλλον. Οι «πράσινες πολιτικές» πρέπει να συνεισφέρουν πρωταρχικά στην εξοικονόμηση της ενέργειας, να παρέχουν «ισοδύναμους» τρόπους παραγωγής και κατανάλωσης, να συμβάλλουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην αναζωογόνηση του περιβάλλοντος.

- Διασφάλιση των συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και μείωση των τιμών προς όφελος του καταναλωτή.

- Αναπροσανατολισμός της δημόσιας διοίκησης ώστε να υποστηρίζει την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας (μείωση γραφειοκρατίας, ηλεκτρονική εξυπηρέτηση, απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδοτήσεων κ.α)

- Αναδιοργάνωση των συλλογικών δομών υποστήριξης των επιχειρήσεων.
- Σύνδεση της ανώτατης παιδείας και του ερευνητικού ιστού με το νέο αναπτυξιακό πρότυπο, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

γ5) Κοινωνικό κράτος πρόνοιας για όλους τους πολίτες

Στόχος μας είναι η κοινωνική συνοχή και η δημιουργία ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους πρόνοιας για όλους τους πολίτες.

Βασικές αρχές μας είναι η εξασφάλιση της χρηματοδότησης των προνοιακών πολιτικών στο έδαφος υγιών δημόσιων οικονομικών, ο προσανατολισμός στην υποστήριξη αυτών που πραγματικά έχουν ανάγκη και η ορθολογική διαχείριση των πόρων.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Αναθεώρηση του πλαισίου και των διαδικασιών αναγνώρισης των δικαιούχων, εξάλειψη της παράνομης λήψης κοινωνικών επιδομάτων.
- Ανασχεδιασμός της κοινωνικής πολιτικής ώστε ο ωφελούμενος να συμμετέχει με βάση την ιδιότητα του πολίτη και όχι με βάση την επαγγελματική ιδιότητα.
- Κάλυψη των στοιχειωδών βιοτικών αναγκών όλων των πολιτών (ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, πρόσβαση σε δομές υγείας, σχολική σίτιση, στέγαση).
- Υποστήριξη των ανέργων (διεύρυνση του αριθμού δικαιούχων και του χρόνου επιδόματος, προγράμματα εργασιακής τοποθέτησης και ανάληψης παραγωγικών πρωτοβουλιών) με προτεραιότητα σε εκείνους που ζουν σε νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο.
- Ενίσχυση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, μέσω της μεταρρύθμισής του. Ενοποίηση του συστήματος συντάξεων, κατάργηση των κοινωνικών πόρων, στήριξη του εισοδήματος όλων των ηλικιωμένων ανεξαρτήτως ασφαλιστικού ταμείου, διαχωρισμός του κλάδου σύνταξης από τον κλάδο υγείας η χρηματοδότηση του οποίου θα ενταχθεί στη γενική φορολογία.

γ6) Αλληλεγγύη των γενεών

Στόχος μας είναι μια νέα και δίκαιη «συμφωνία γενεών» με υπέρβαση του ηλικιακού status quo και της μετακύλησης των βαρών στις νέες γενιές. Μια συμφωνία που θα επιφέρει αλλαγές στην εργασία, στην οικονομία και στο πολιτικό σύστημα.

Βασικοί άξονες της πρότασης μας είναι:

- Άρση παγιομένων ρυθμίσεων εις βάρος των νεότερων ηλικιών.

- Ένταξη της ηλικιακής διάστασης στις δημόσιες πολιτικές.
- Αναπροσανατολισμός εκπαιδευτικού συστήματος, απεγκλωβισμός από την πίεση για πτυχία που οδηγούν σε κλειστά επαγγέλματα.
- Καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας και των παραγωγικών πρωτοβουλιών στους τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας. Δημιουργία προϋποθέσεων για την αναστροφή της τάσης φυγής νέων επιστημόνων στο εξωτερικό.

γ7) Ανάδειξη του πολιτισμού ως συστατικού στοιχείου της κοινωνικής συνοχής.

Στόχος μας είναι ο πολιτισμός, που αποτελεί πολύτιμο συμβολικό κεφάλαιο της χώρας να συμβάλλει σημαντικά ως παράγοντας κοινωνικής συνοχής, αναζωογόνησης περιοχών και ανάπτυξης.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Η υποστήριξη της πολιτιστικής πολυμορφίας.
- Η απόδοση προτεραιότητας στον «πολιτισμό της καθημερινότητας και της αλληλεγγύης» σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, γκετοποίησης και ρατσισμού ειδικά σε περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων.
- Ο επαναπροσδιορισμός του αναχρονιστικού θεσμικού πλαισίου των θεματικών πολιτιστικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων και των θεμάτων που σχετίζονται με τη διάθεση δημόσιων πόρων.
- Η ανάδειξη και τόνωση της «οικονομίας του πολιτισμού», στη βάση ενός σχεδίου που θα συνδυάζει την κρατική ενίσχυση με την υγιή επιχειρηματικότητα, με έμφαση στον πολιτιστικό τουρισμό.
- Η ενίσχυση της πρωτογενούς δημιουργίας ιδίως των νέων και η διάχυση του πολιτιστικού αγαθού σε όλο το κοινωνικό σώμα, μέσω των τοπικών δράσεων, οι οποίες πρέπει να ενθαρρυνθούν και να διευρυνθούν.

γ7) Αναβάθμιση της εκπαίδευσης και δυναμική ένταξη στην κοινωνία της γνώσης.

Η ελληνική εκπαίδευση χρειάζεται ένα συνεκτικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων ώστε το εκπαιδευτικό σύστημα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας.

Βασικός σκοπός της εκπαίδευσης πρέπει να είναι η διαμόρφωση εγγράμματων πολιτών με δημοκρατική συνείδηση, ικανών να συμμετέχουν στα σύνθετα και δυναμικά εξελισσόμενα πεδία της οικονομικής και κοινωνικής ζωής καθώς και στον κόσμο των επαγγελμάτων και των τεχνών.

Αυτό επιτυγχάνεται με μια εκπαίδευση σύγχρονη, ανοικτή στους κοινωνικούς και επιστημονικούς προβληματισμούς, στραμμένη προς το μέλλον, που να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες χωρίς διακρίσεις τάξης, έθνους, φύλου και φυλής.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Αναβάθμιση της λειτουργίας των σχολείων με την ανάθεση περισσότερων ευθυνών σ' αυτά και ταυτόχρονη εισαγωγή έγκυρου συστήματος αξιολόγησης σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού έργου βάσει στόχων.

- Νέα διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών με υποχρεωτικά τα μαθήματα που οδηγούν στους βασικούς γραμματισμούς και δυνατότητα εξατομικευμένων επιλογών.

- Εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων και των μεθόδων διδασκαλίας ώστε να επιτυγχάνεται η μετάβαση από την παιδαγωγική της μετάδοσης της γνώσης στην παιδαγωγική της οικοδόμησής της.

- Αναδιοργάνωση των ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη οργάνωση των σπουδών.

- Ενίσχυση της τεχνολογικής, επαγγελματικής εκπαίδευσης.

- Διαμόρφωση ενιαίου χώρου εκπαίδευσης και έρευνας.

- Ριζική αναδιάρθρωση του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας με κοινοπραξίες ιδρυμάτων ανά περιφέρεια και αναμόρφωση των σχολών.

7. Η συγκρότηση του προοδευτικού τρίτου πόλου.

α) Πολιτική αναγκαιότητα και πολιτικό περιεχόμενο.

Η προώθηση της πολιτικής πρότασης δημοκρατικής διεξόδου από την κρίση, που αντιπαρατίθεται τόσο στην ασκούμενη κυβερνητική πολιτική όσο και στον αριστερό λαϊκισμό του ΣΥΡΙΖΑ, προϋποθέτει τη διαμόρφωση ενός ισχυρού «τρίτου πόλου», μιας ευρείας, προοδευτικής, δημοκρατικής και μεταρρυθμιστικής συμπαράταξης.

Στόχος αυτού του πολιτικού σχεδίου δεν είναι η κομματική αναπαραγωγή. Πρόκειται για πρόταση που απαντά στο πρόβλημα του διχαστικού «διπολισμού» που προωθείται από τη ΝΔ και το ΣΥΡΙΖΑ, και υπερβαίνει την κρίση της «παραδοσιακής κεντροαριστεράς».

Είναι ένα εγχείρημα άρρηκτα συνδεδεμένο με την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα και την πορεία της χώρας. Θα συγκροτηθεί δίνοντας μάχη στο παρόν όπου κρίνονται πολλές παράμετροι του μέλλοντος. Δεν θα περιοριστεί σε ένα ελάχιστο κοινό παρονομαστή αλλαγών και μεταρρυθμίσεων. Θα διεκδικήσει την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης εναλλακτικής πολιτικής πρότασης προοδευτικού περιεχομένου για την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Ο τρίτος πόλος θα επιδιώξει να αποτελέσει το κρίσιμο μέγεθος για την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, με σύνδεση της δημοσιονομικής προσαρμογής με την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία, προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων και ενός νέου παραγωγικού μοντέλου με διάχυση των ωφελειών σε όλους. Ο τρίτος πόλος θα επιδιώξει να αποτελέσει το κρίσιμο μέγεθος που θα οδηγήσει στη μεταμνημονιακή Ελλάδα.

Η πολιτική αξιοπιστία και τα αξιόπιστα πρόσωπα είναι προϋπόθεση για να δημιουργηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης αυτής της πολιτικής συμπαρατάξης με τους προοδευτικούς πολίτες. Η αλλαγή των πολιτικών συσχετισμών είναι κομβικής σημασίας για να δημιουργηθούν δυνατότητες ουσιαστικής επιρροής στις πολιτικές εξελίξεις.

β) Σε ποιους απευθύνεται.

Η πρόταση απευθύνεται σε όλες οι δυνάμεις του δημοκρατικού σοσιαλισμού, της σοσιαλδημοκρατίας, της πολιτικής οικολογίας και του προοδευτικού κέντρου.

Απευθύνεται σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις και τους πολίτες που δεν αποδέχονται την οπισθοδρόμηση της ελληνικής κοινωνίας. Σε όσους υποστηρίζουν τη διεύρυνση της δημοκρατίας με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική έννοια. Σε όσους απαιτούν ανανεωμένο κράτος πρόνοιας, σύγχρονες αναδιανεμητικές και προνοιακές πολιτικές, επαναθεμελίωση των κοινωνικών δικαιωμάτων. Σε όσους στοχεύουν σε μια ανοιχτή κοινωνία αλληλεγγύης. Σε όσους έχουν οικολογικές και περιβαλλοντικές θέσεις και διεκδικήσεις.

Σημαντικό συστατικό του εγχειρήματος είναι η συμμετοχή δυνάμεων από την κοινωνία των ενεργών πολιτών, τους ομίλους προβληματισμού και τα κοινωνικά κινήματα.

γ) Οριοθέτηση στη βάση του περιεχομένου της πολιτικής πρότασης.

Ο τρίτος πόλος έχει πολιτικό περιεχόμενο και για αυτό έχει πολιτικά όρια. Αυτό δεν σημαίνει ότι προκρίνει λογικές αποκλεισμών. Ωστόσο η επιδιωκόμενη ευρύτητα δεν είναι δυνατόν να οδηγεί στην απουσία στίγματος.

Ο τρίτος πόλος δεν μπορεί και δεν θα γίνει συνιστώσα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και δεν θα συναινέσει στις εφαρμοζόμενες συντηρητικές κυβερνητικές πολιτικές. Ούτε βεβαίως θα επικαλεστεί ένα μελλοντικό προοδευτικό πρόγραμμα, συναινώντας σήμερα σε πολιτικές που ρυθμίζουν αρνητικά τους μελλοντικούς κοινωνικούς συσχετισμούς.

Η μη αποδοχή της πρότασης να συμπλεύσουμε με το ΠΑΣΟΚ στο πλαίσιο του τρίτου πόλου δεν προκύπτει από μια λογική περιχαράκωσης, αλλά από τα πολιτικά χαρακτηριστικά που πιστεύουμε ότι πρέπει να έχει αυτή η πολιτική συμπαράταξη. Η πολιτική πρακτική του ΠΑΣΟΚ και η επιλογή στρατηγικής σύμπλευσης με τη Νέα Δημοκρατία εμποδίζει μια τέτοια «συγκατοίκηση». Η επιλογή συμπόρευσης θα άλλαζε τον πολιτικό χαρακτήρα και θα εξουδετέρωνε την πολιτική δυναμική του εγχειρήματος.

Ο τρίτος πόλος δεν θα αποτελέσει ωστόσο το συμπλήρωμα μιας λαϊκιστικής και ανεύθυνης Αριστεράς που επαγγέλλεται την επιστροφή στο χθες, αγνοώντας την ανάγκη μεγάλων αλλαγών και μεταρρυθμίσεων αλλά και τη στρατηγική σημασία της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας.

δ) Στόχος η διακυβέρνηση και η επίδραση στις πολιτικές που θα ασκηθούν.

Επιδιώξή μας είναι να συγκροτηθεί η πολιτική συμπαράταξη, με ισχυρό ρεύμα μέσα στην κοινωνία, που θα διεκδικήσει λύσεις σε επείγοντα θέματα επιβίωσης του πληθυσμού και ταυτόχρονα θα παρουσιάσει μια εναλλακτική κυβερνητική πρόταση, αποδεικνύοντας ότι είναι εφικτή μια προοδευτική πολιτική ακόμη και σε συνθήκες οξείας κρίσης και εξωτερικών περιορισμών.

Ο τρίτος πόλος θα αποτελέσει δύναμη κυβερνητικής προοπτικής και θα επιδιώξει να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στη νέα πορεία της χώρας. Δεν θα περιοριστεί σε ένα συμπληρωματικό ρόλο προς τις άλλες δύο δυνάμεις ή σε ένα εκλογικό αριθμητικό στήριγμα της εκάστοτε πλειοψηφίας. Μια τέτοια απονευρωμένη, ασπόνδυλη και χωρίς διακριτό στίγμα πολιτική παρουσία ενός ενδιάμεσου χώρου θα ακύρωνε το ίδιο το εγχείρημα.

Ο τρίτος πόλος βεβαίως δεν θα μείνει εκτός λύσεων, αναμένοντας να γίνει πλειοψηφία. Όσο περισσότερο ενισχύεται τόσο μεγαλύτερη θα είναι η δυνατότητα

παρέμβασής του στην πορεία των πολιτικών πραγμάτων. Αποκτώντας ισχυρή εκλογική δύναμη, θα λειτουργήσει ως σταθεροποιητικός παράγοντας για την κυβερνησιμότητα της χώρας, ανατρέποντας τις διλημματικές επιλογές του νέου διπολισμού. Θα επιδιώξει να αποτελέσει συστατικό στοιχείο των κυβερνητικών λύσεων, να επηρεάσει ουσιαστικά και αποφασιστικά, προς όφελος της χώρας και της κοινωνίας, τις κυβερνητικές πολιτικές που θα ασκηθούν. Να επιδράσει στην τάση και τα χαρακτηριστικά όλου του πολιτικού φάσματος, μετατοπίζοντας τον άξονα των εφαρμοζόμενων πολιτικών προς βιώσιμες, ρεαλιστικές και προοδευτικές λύσεις.

ε) Σχέσεις των συμμετεχόντων.

Σε αυτή την πολιτική συμπαράταξη ο κάθε συμμετέχων θα διατηρεί την αυτονομία του. Η ΔΗΜΑΡ όχι μόνο δεν ρευστοποιείται, αλλά ενδυναμώνεται με την ενίσχυση των σχέσεων με συμμάχους και με το μεγάλο άνοιγμα προς την κοινωνία.

Η οργανωτική συγκρότηση θα κατοχυρώνει την ουσιαστική συμμετοχή των συμμετεχόντων στη διαμόρφωση της πολιτικής και στη λειτουργία του σχήματος.

Η ΔΗΜΑΡ θα πρωταγωνιστήσει σε αυτήν την προσπάθεια και θα αγωνιστεί με συνέπεια, επιμονή και χωρίς ηγεμονισμούς για τη συγκρότηση της πολιτικής συμπαράταξης των δυνάμεων που θέλουν να εργασθούν σε αυτή την κατεύθυνση.

8. Οι ευρωεκλογές να αποτελέσουν μια προοδευτική απάντηση στην κρίση.

α) Το πολιτικό πλαίσιο και οι συμμαχίες μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι ευρωεκλογές διεξάγονται σε μια κρίσιμη φάση για τις οικονομίες και τις κοινωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κυρίαρχες πολιτικές της λιτότητας, της εθνοκεντρικής θεώρησης και του κρατικού ηγεμονισμού, αναπαράγουν την κρίση, αυξάνουν τον ευρωσκεπτικισμό και ενισχύουν εθνικιστικές και φυγόκεντρες τάσεις. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να αλλάξουν. Είναι αδήριτη ανάγκη να υπάρξει ευρωπαϊκή απάντηση στην κρίση με την ανάδειξη μιας εναλλακτικής πρότασης για την Ευρώπη, με αλλαγή της οικονομικής πολιτικής, κοινή αντιμετώπιση της κρίσης χρέους, σύνδεση της δημοσιονομικής εξυγίανσης με την αναπτυξιακή διαδικασία και ανανέωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Η προώθηση με ταχύτητα βήματα της οικονομικής και πολιτικής ενοποίησης στην κατεύθυνση της ομοσπονδοποίησης είναι η μόνη στρατηγική με προοπτική για την Ευρώπη.

Η μάχη για το συσχετισμό δυνάμεων στο Ευρωκοινοβούλιο είναι κρίσιμη, ακριβώς λόγω της μεταβατικής φάσης στην οποία βρίσκεται η Ε.Ε.

Το Συνέδριο της ΔΗΜΑΡ αποφασίζει τη σύνδεση του κόμματος με την ομάδα «Προοδευτική Συμμαχία των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο» στην οποία θα ενταχθεί στη συνέχεια με την εκπροσώπηση που θα επιτύχουμε στις εκλογές.

Το Συνέδριο εξουσιοδοτεί την Κεντρική Επιτροπή να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες και να διερευνήσει τις δυνατότητες και τους όρους ένταξης του κόμματος στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα, με την προϋπόθεση ότι το κόμμα μας διατηρεί το δικαίωμα της αυτόνομης καθόδου στις ευρωεκλογές.

Εντασσόμαστε στη ευρωπαϊκή οικογένεια με τη δική μας ταυτότητα, τις δικές μας αποσκευές και την πολιτική μας αυτονομία. Αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για την προώθηση ευρύτερων συμπαρατάξεων. Πιστεύουμε ότι σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, καθίσταται αναγκαία η συμπαράταξη και κοινή δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο όλων των δυνάμεων του δημοκρατικού σοσιαλιστικού χώρου, της πολιτικής οικολογίας, της ριζοσπαστικής Αριστεράς, αλλά και του ευρωπαϊκού φεντεραλισμού, που υποστηρίζουν αυτές τις πολιτικές.

Θεωρούμε αναγκαίο οι προοδευτικές δυνάμεις της Ευρώπης να αμφισβητήσουν με κάθετο τρόπο το κυρίαρχο νεοφιλελεύθερο δόγμα που εκπροσωπεί βασικά η ευρωπαϊκή δεξιά. Είναι απαραίτητη μια προοδευτική στροφή που θα αποτρέψει την ενίσχυση των ακραίων δυνάμεων στο νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεν μπορεί να αφήσουμε την Ευρώπη στους λαϊκιστές και εθνικιστές. Ο σεβασμός των ευρωπαϊκών αξιών πρέπει να είναι απόλυτα εγγυημένος σε ολόκληρη την Ευρώπη, σε κάθε χώρα και από κάθε κυβέρνηση. Πρόκειται για το μέλλον του κοινού μας σπιτιού.

β) Η πολιτική μας κατεύθυνση για τις ευρωεκλογές.

Το πολιτικό ζήτημα που κρίνεται στις ευρωεκλογές δεν είναι μόνο τα γενικότερα θέματα του πολιτικού προσανατολισμού της Ε.Ε. και της πορείας της ενοποίησης αλλά και οι πολιτικές με τις οποίες εντάσσεται η χώρα μας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Η Δημοκρατική Αριστερά θα αναδείξει τη σύνδεση της έκβασης του ελληνικού ζητήματος με το μέλλον της Ευρώπης. Θα αντιπαρατεθεί στον αντιευρωπαϊσμό και τον ευρωσκεπτικισμό με σταθερή προσήλωση στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, αλλά ταυτόχρονα θα αναδείξει την πολιτική της πρόταση για την αλλαγή των πολιτικών σε

Ελλάδα και Ευρώπη για την αντιμετώπιση της κρίσης. Υπό το πρίσμα μιας σταθερής ευρωπαϊστικής αφετηρίας διεκδικούμε έναν ευρωπαϊσμό που να δίνει λύσεις στην κρίση.

Στις εκλογές για το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο θα συμμετέχουμε ως ΔΗΜΑΡ μαζί με τη συμμαχία που θα συγκροτήσουμε στο πλαίσιο του προοδευτικού τρίτου πόλου. Το ευρωψηφοδέλτιο δεν μπορεί να συμπεριλαμβάνει το ΠΑΣΟΚ, το οποίο δεσμεύεται από τις ασκούμενες συντηρητικές πολιτικές. Θα ήταν άλλωστε πραγματική αντίφαση να διαμορφωθεί μια συμπαράταξη από ένα κόμμα που βρίσκεται στην κυβέρνηση και ένα κόμμα που βρίσκεται στην αντιπολίτευση. Η καθαρή επιλογή της υπεράσπισης της πολιτικής του κόμματος και των συμμαχιών του θα δημιουργήσει ένα ισχυρό ρεύμα του χώρου του δημοκρατικού σοσιαλισμού, το οποίο αμφισβητεί το νέο διπολισμό, υπερασπίζεται την κοινωνία χωρίς λαϊκισμό και αγωνίζεται για μια προοδευτική στροφή στην Ευρώπη.

9. Αυτοδιοικητικές εκλογές.

α) Εκλογές για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Η συγκρότηση των αιρετών Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων αποτέλεσε βήμα συγχρονισμού της ελληνικής διοικητικής οργάνωσης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Η Πολιτεία οφείλει να ολοκληρώσει τη μεταφορά αρμοδιοτήτων σε θέματα αναπτυξιακού προγραμματισμού και χρηματοδότησης δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.

Μια πολιτική πρόταση για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση οφείλει να λάβει υπόψη ότι οι μείζονες αλλαγές στο κράτος, στο αναπτυξιακό μοντέλο και στην κοινωνική πολιτική αφορούν άμεσα σε αυτό το επίπεδο της αυτοδιοίκησης. Ως εκ τούτου οι εκλογές για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση έχουν ταυτόχρονα και αυτοδιοικητικά και πολιτικά χαρακτηριστικά. Η Δημοκρατική Αριστερά θα επιδιώξει συμπαράταξεις στη βάση μιας προγραμματικής συμφωνίας, που θα αποτυπώνει μια προοδευτική και δημοκρατική αντίληψη για τα κοινωνικά και αναπτυξιακά ζητήματα της περιφέρειας και την έξοδο από την κρίση.

β) Εκλογές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ο χώρος της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι ο κατ' εξοχήν χώρος των ενεργών πολιτών και των ευρύτερων συμπαράταξεων στη βάση των αυτοδιοικητικών προγραμμάτων με προοδευτικό περιεχόμενο. Προγραμμάτων που διεκδικούν την αναβάθμιση και τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την ενίσχυση της ανάπτυξης, την αναβάθμιση της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων

υπηρεσιών προς τον πολίτη και την ενθάρρυνση της συμμετοχής του δημότη. Ο «δήμος» της πόλης πρέπει να ξαναβρεί το πολιτικό του υποκείμενο: τους ίδιους τους πολίτες

Οι αυτοδιοικητικές εκλογές πρέπει να αποτελέσουν πεδίο προτάσεων και πολιτικής για τη μεταρρύθμιση και την ενίσχυση των αυτοδιοικητικών θεσμών, να αναδείξουν Δημάρχους και Δημοτικά Συμβούλια στη βάση αυτοδιοικητικών προγραμμάτων και αξιοσύνης προσώπων. Η επιδίωξη να μετατραπούν οι εκλογές σε δημοψήφισμα υπέρ της μιας ή της άλλης πολιτικής δύναμης υπηρετεί μια στενά κομματική λογική, με την οποία είμαστε αντίθετοι.

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει τη συγκρότηση, σε όλη την Ελλάδα, ανεξάρτητων αυτοδιοικητικών κινήσεων προοδευτικού προσανατολισμού, που στηρίζονται στην αυτενέργεια των ενεργών πολιτών πάνω και πέρα από κομματική προτίμηση. Η δημοκρατική λειτουργία τέτοιων σχημάτων και η προγραμματική τους συνέπεια είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανταπόκριση στους στόχους τους.

10. Αναβάθμιση των λειτουργιών του κόμματος.

Η Δημοκρατική Αριστερά συγκροτείται ως κόμμα ανοικτό και δημοκρατικό, που συνδυάζει τη συλλογικότητα με την ατομική ευθύνη στη λειτουργία και τη δράση. Επιδιώκει την ουσιαστική συμμετοχή των μελών της στη λήψη των αποφάσεων, στην επεξεργασία και την προώθηση της πολιτικής της. Επιδιώκει να λειτουργήσει ως κόμμα:

- Συνδεδεμένο με τους χώρους που ζουν και εργάζονται οι πολίτες και αναπτύσσονται οι κοινωνικές διεργασίες, κινητοποιήσεις, δραστηριότητες.
- Ανοικτό στη δημόσια αντιπαράθεση και στα ρεύματα ιδεών.
- Ανοικτό σε άτομα και συλλογικότητες.
- Διαχωρισμένο σε κάθε επίπεδο λειτουργίας του από τις οποιασδήποτε κρατικές δομές, με σεβασμό στους θεσμούς και σε μια διαλεκτική σχέση μεταξύ κόμματος και εκλεγμένων στους θεσμούς.
- Διαπνεόμενο από κανόνες για την αντιμετώπιση της ηθικής διάστασης της κρίσης της πολιτικής.

Κρίσιμα ζητήματα για να διαδραματίσει η Δημοκρατική Αριστερά το ρόλο που της αρμόζει το επόμενο διάστημα είναι:

- Η ενίσχυση της πολιτικής λειτουργίας των οργάνων και των οργανώσεων.

- Η ενδυνάμωση της συλλογικότητας και της συμμετοχής των μελών στη λήψη των αποφάσεων, αξιοποιώντας και τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών.
- Η αναβάθμιση των διαδικασιών παραγωγής πολιτικής σε σύνδεση με τους φίλους και όλους τους ενδιαφερόμενους συνομιλητές.
- Η ισχυροποίηση της δημόσιας παρέμβασης και δράσης.
- Η σύνδεση του κόμματος με άνδρες και γυναίκες νεότερων ηλικιών.

Το συνέδριο αποφασίζει τη διενέργεια καταστατικού συνεδρίου έως το Δεκέμβριο του 2014, εφόσον βεβαίως δεν είμαστε σε προεκλογική περίοδο. Το σώμα του συνεδρίου θα αποτελείται από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του 2^{ου} συνεδρίου του κόμματος.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 2^{ου} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
"36 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ"

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(ο πίνακας περιεχομένων λειτουργεί και ως (links). Με Ctrl και κλικ μετακινήστε αυτόματα στο κεφάλαιο που θέλετε)

1.	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ – ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΠΑΝΤΟΥ – ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ	34
2.	ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	35
3.	ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ – ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΑΠΛΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ	36
4.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ	37
5.	ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	39
6.	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ - ΧΡΗΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΙΣΧΥΡΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	43
7.	ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΕ ΠΥΛΩΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	45
8.	ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ	46
9.	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	48
10.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΕΓΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	49
11.	ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ - ΑΝΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	51
12.	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ	52
13.	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ	54
14.	ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	56
15.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	59
16.	ΔΙΚΑΙΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	61
17.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ - ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	64
18.	ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ - ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	65
19.	ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ.	67
20.	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ	69
21.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	70

22.	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	77
23.	Ο ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	80
24.	ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΟΥΣ (ΚΟΚΚΙΝΟΠΡΑΣΙΝΟ ΙΣΟ)	82
25.	ΕΘΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	84
26.	ΕΠΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	86
27.	ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗ ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ	87
28.	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	89
29.	ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΣΙΤΙΣΗΣ	90
30.	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΑΜΕΑ	92
31.	ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	93
32.	ΥΓΕΙΑ	94
33.	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ.	98
34.	Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	103
35.	ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	105
36.	Η ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ – ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ	107

1. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ – ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΠΑΝΤΟΥ – ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ

Τα φαινόμενα διαφθοράς στη χώρα μας παρουσιάζονται σε όλα τα επίπεδα. Καμία διαρθρωτική αλλαγή δεν είναι δυνατόν να πετύχει όσο η διαφθορά είναι παρούσα στη δημόσια ζωή της χώρας μας. Στόχος μας είναι η εξυγίανση του πολιτικού συστήματος, η διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής από κάθε λογής μικρά και μεγάλα συμφέροντα και η εμπέδωση του γενικού συμφέροντος ως γνώμονα των θεσμικών λειτουργιών.

Για την καταπολέμηση της διαφθοράς, «κλειδί» είναι η πλήρης ανάπτυξη ανεξάρτητων μηχανισμών ελέγχου της πολιτικής εξουσίας και της δημόσιας διοίκησης και η καθιέρωση διαδικασιών διαφάνειας παντού ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος έλεγχος από την κοινωνία.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Αλλαγή - τροποποίηση του νόμου περί ευθύνης υπουργών έτσι ώστε η ποινική ευθύνη των Υπουργών να ελέγχεται αποκλειστικά από τη Δικαιοσύνη και να εφαρμόζονται οι κοινοί ποινικοί νόμοι.
- Αυστηροποίηση και ουσιαστικοποίηση του ελέγχου του «πόθεν έσχες» όλων όσοι διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα, με έμφαση στο «πόθεν».
- Αναδρομικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων όσων διετέλεσαν υπουργοί, υφυπουργοί, Γ.Γ Υπουργείων, ανώτεροι κρατικοί λειτουργοί, στη βάση του νόμου που ψηφίστηκε το 2102. Άμεση δήμευση περιουσιών για όσους τα περιουσιακά τους στοιχεία δεν δικαιολογούνται από νόμιμα εισοδήματά .
- Άμεση ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στο σύνολο του κρατικού μηχανισμού με στόχο τον έλεγχο, τη διαφάνεια αλλά και τη διευκόλυνση των σχέσεων κράτους – πολιτών.
- Εισαγωγή και καθιέρωση θεσμών ετεροελέγχου, με σκοπό την εκρίζωση της διαφθοράς, του κομματισμού και της ευνοιοκρατίας. Εισαγωγή του θεσμού της

προστασίας των προσώπων που καταγγέλλουν καταχρηστικές πρακτικές με ταυτόχρονη τήρηση των δικαιωμάτων του καταγγελλόμενου.

Σε ό,τι αφορά τους Δημοκρατικούς θεσμούς και την πολιτική λειτουργία της χώρας, προτείνουμε:

- Ενίσχυση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με παροχή δικαιώματος στη μειοψηφία για τη σύσταση Εξεταστικών Επιτροπών
- Πιστή εφαρμογή του Συντάγματος για την κατ' εξαίρεση έκδοση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου.

2. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η κρίση πολιτικής εκπροσώπησης και εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς και η εμπλοκή κομμάτων σε μεγάλα οικονομικά σκάνδαλα, καθιστούν επιτακτικά τα αιτήματα της διαφάνειας στη χρηματοδότηση των κομμάτων και της σημαντικής περικοπής του κόστους του πολιτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης και της κατάργησης ποικίλων προνομίων του πολιτικού προσωπικού.

Προτείνουμε την ψήφιση νέου νόμου, που να ρυθμίζει τα θέματα της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και των βουλευτών και υποψήφιων βουλευτών.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Μείωση της κρατικής χρηματοδότησης κατά 25% και σύνδεση του συνολικού ύψους της με τις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας.
- Αυστηροποίηση των απαγορεύσεων χρηματοδότησης, που σχετίζονται με χρηματοδοτήσεις από επιχειρήσεις εντός και εκτός Ελλάδας.
- Εξατομίκευση της ευθύνης για τη διαχείριση των οικονομικών των κομμάτων, με διορισμό από κάθε πολιτικό κόμμα ενός υπευθύνου οικονομικών του.
- Υποχρέωση όλων των κομμάτων, είτε δικαιούνται χρηματοδότησης, είτε όχι, να γνωστοποιούν τις πηγές και τη χρήση των οικονομικών πόρων, καθώς και το

ύψος της περιουσίας τους, μέσα από μια ετήσια έκθεση οικονομικής κατάστασης.

- Διασφάλιση του ουσιαστικού ελέγχου των οικονομικών των κομμάτων και των βουλευτών από ανεξάρτητο θεσμικό όργανο, με συμμετοχή ορκωτών λογιστών, χωρίς συμμετοχή πολιτικών προσώπων
- Συμψηφισμό της τακτικής χρηματοδότησης κατ' έτος, με το ισόποσο της συνολικής μισθοδοσίας που καταβάλλεται από τους φορείς της οργανικής τους θέσης για τις περιπτώσεις απόσπασης δημοσίων υπαλλήλων σε κόμματα.
- Αναστολή κρατικής χρηματοδότησης των κομμάτων σε περίπτωση εμπλοκής στελεχών τους σε εγκληματικές δραστηριότητες. Για τα κοινοβουλευτικά στελέχη κρίνεται επαρκής η διαδικασία-αξιολόγηση των στοιχείων από την επιτροπή Δεοντολογίας της Βουλής και την Ολομέλεια προκειμένου να ανασταλεί προσωρινά η χρηματοδότηση, ενώ για τα μη κοινοβουλευτικά στελέχη θα πρέπει να προηγείται ένα δεύτερο στάδιο αξιολόγησης που πρέπει να είναι αυτό του αμετάκλητου παραπεμπτικού βουλεύματος.
- Μείωση των βουλευτικών αποζημιώσεων και κατάργηση της αποζημίωσης για συμμετοχή στις επιτροπές της Βουλής.
- Κατάργηση της βουλευτικής σύνταξης και συνταξιοδότηση των βουλευτών μόνον από τον ασφαλιστικό τους φορέα, όπως ο κάθε πολίτης.
- Δραστικός περιορισμός του αριθμού των ειδικών συμβούλων και συνεργατών των υπουργών και βουλευτών, καθώς και των ατελειών που απολαμβάνουν.

3. ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ – ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΑΠΛΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ

Η χώρα έχει ανάγκη ενός εκλογικού συστήματος, το οποίο θα έχει μια εγγυημένη διάρκεια ισχύος χωρίς δικαίωμα αλλαγής από κανέναν, έτσι ώστε όλοι να γνωρίζουν τους «κανόνες» και να μην υπάρχει δυνατότητα αλλαγής τους κατά το δοκούν από την εκάστοτε πλειοψηφία. Το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να αποτυπώνει πιστά τη βούληση του εκλογικού σώματος, χωρίς στρεβλώσεις και «στατιστικές αλημείες», και

να ενθαρρύνει τη συναίνεση και τη συνεννόηση των πολιτικών δυνάμεων καθώς και τις κυβερνήσεις συνεργασίας, που είναι ένα εμφανές πια κοινωνικό αίτημα.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Αλλαγή του εκλογικού νόμου με καθιέρωση της απλής αναλογικής, με σκοπό την πιστότερη δυνατή αποτύπωση της βούλησης των πολιτών. Κοινή δέσμευση και ρήτρα μη-δυνατότητας αλλαγής του εκλογικού νόμου πριν την πάροδο καθορισμένου χρονικού διαστήματος (κατά το πρότυπο της μη-δυνατότητας αναθεώρησης του Συντάγματος επί πενταετία).
- Κατάτμηση των μεγάλων εκλογικών περιφερειών.
- Αυστηρός περιορισμός εκλογικών δαπανών, με περιοριστική αναφορά στο νόμο των δυνατοτήτων επικοινωνίας και προβολής.
- Καθιέρωση μέτρων κατά της αθέμιτης επιρροής εξωθεσμικών παραγόντων.
- Ορισμός του αριθμού 15 ως ανώτατου για τον αριθμό των υπουργείων.
- Εκτενής διάλογος για δύο θέματα σε σχέση με τους βουλευτές:

α) Μείωση του αριθμού των βουλευτών σε 200, με απλό νόμο χωρίς συνταγματική αναθεώρηση.

β) Καθιέρωση του ασυμβιβάστου της ιδιότητας του υπουργού (ή ορισμό ενός μικρού μόνο ποσοστού) με την ιδιότητα του βουλευτή.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ

Η κρίση πολιτικής εκπροσώπησης και εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς, καθιστά επιτακτικό το αίτημα για περισσότερη δημοκρατία και όχι για μια δημοκρατία σε μια διαρκή κατάσταση «έκτακτης ανάγκης». Το αναλογικότερο εκλογικό σύστημα πρέπει να συμπληρωθεί με τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή του πολίτη στις δημοκρατικές διαδικασίες και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα επίπεδα.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

Συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα

- Προώθηση και υλοποίηση θεσμών λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας όπως αυτοί που υπάρχουν ήδη σε επίπεδο Ε.Ε. Με τη συγκέντρωση ενός ορισμένου αριθμού υπογραφών από πολίτες (τουλάχιστον 100.000), θα πρέπει το κοινοβούλιο να παρακινείται σε νομοθέτηση επί συγκεκριμένου ζητήματος.
- E-democracy: Βασικό εργαλείο για τη συμμετοχή των πολιτών στο κεντρικό επίπεδο λήψης αποφάσεων είναι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Η διαβούλευση επί των νομοσχεδίων που προτείνονται στη Βουλή θα πρέπει να είναι υποχρεωτική και επαρκής για την ενημέρωση και έκφραση των πολιτών.
- Καθιέρωση της δημόσιας διαβούλευσης για όλες τις δημόσιες πολιτικές και όλες τις πολιτικές αποφάσεις από το επίπεδο του Κοινοβουλίου και τις πράξεις της διοίκησης μέχρι τις αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων.

Η δημοκρατική συμμετοχή στο τοπικό επίπεδο

- Η ουσιαστική λειτουργία των θεσμοθετημένων δομών και διαδικασιών άμεσης δημοκρατικής συμμετοχής του πολίτη όχι μόνο στο κεντρικό επίπεδο (Βουλή) αλλά και στο τοπικό επίπεδο.
- Η δημιουργία νέων θεσμών όπως ο συμμετοχικός προϋπολογισμός σε επίπεδο δήμου.

Η κοινωνία πολιτών και οι κοινωνικοί εταίροι

- Ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών με ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τις σχέσεις ΜΚΟ-δημοσίου και την οικονομική τους ενίσχυση με όρους διαφάνειας.
- Ανανέωση της σχέσης κράτους-κοινωνικών εταίρων: ουσιαστική αναβάθμιση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, που με τη συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, θα πρέπει να αναδειχθεί σε ουσιαστικό συμβουλευτικό όργανο, στα πρότυπα της Ευρωπαϊκής ΟΚΕ.
- Ρυθμίσεις υποστηρικτικές για την ανασυγκρότηση των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων και τη λειτουργία τους ως πυλώνων της δημοκρατικής διαδικασίας με υπέρβαση των συντεχνιακών αντιλήψεων. Ρυθμίσεις υποβοηθητικές στο συνδικαλιστικό κίνημα ώστε να εκφράζει όχι τα ευνοημένα

στρώματα της προ κρίσης εποχής, αλλά να ενσωματώνει ουσιαστικά τους πιο αδύναμους, τους άνεργους, τους μετανάστες και τους ευέλικτα εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα.

5. ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στόχος μας είναι ένα κράτος επιτελικό και αποτελεσματικό, βασικός μοχλός της προσπάθειας ανάταξης της χώρας, που με αποδοτική διαχείριση των πόρων του θα προσφέρει ποιοτικές και αποδοτικές υπηρεσίες στους πολίτες στο πιο εγγύτερο σε αυτούς πεδίο. Προϋπόθεση είναι η συνολική αντιμετώπιση των μεγάλων παθογενειών του κράτους: Πελατειακή διάρθρωση, κομματική παρέμβαση, γραφειοκρατία και πολυνομία, διαφθορά και χαμηλή αποδοτικότητα.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός του συστήματος κυβερνητικής λειτουργίας με στόχο τη μεγαλύτερη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα. Κρίσιμες παράμετροι είναι η ενίσχυση του συντονισμού, η αναβάθμιση των δημόσιων πολιτικών (σχεδιασμός, έλεγχος, αξιολόγηση), η κοινωνική λογοδοσία και η διασφάλιση της συνέχειας του κράτους και της μεταβίβασης δεδομένων.
- Αποκέντρωση του Κράτους, με διαχωρισμό επιτελικών και λειτουργικών αρμοδιοτήτων, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης.
- Διαχωρισμός της εκκλησίας από το κράτος με πλήρη σεβασμό στις θρησκευτικές ελευθερίες.
- Αναδιοργάνωση και μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης.
- Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Διοικητική Μεταρρύθμιση

Στόχος μας είναι ο επανακαθορισμός όλης της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης με κριτήριο την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη και τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Υποστηρίζουμε τις ριζοσπαστικές διαρθρωτικές αλλαγές, με στρατηγικό σχέδιο, σεβασμό στο νόμο και στο Σύνταγμα, κανόνες και διαδικασίες.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

Επαναθεμελίωση της Διοίκησης ξεκινώντας από τις δομές της

- Δημιουργία διοικητικών δομών μικρότερων, ευέλικτων, αποδοτικών και αποτελεσματικών. Η αξιολόγηση των δομών όλου του δημόσιου τομέα ξεκίνησε και πρέπει να ολοκληρωθεί, με εκθέσεις αξιολόγησης, με σχέδια στελέχωσης και περιγράμματα αποστολών και θέσεων (job description).
- Θωράκιση των δομών από πελατειακές πρακτικές, που δεν θα αλλάζουν χωρίς προηγούμενη μελέτη-αξιολόγηση και χωρίς ορθολογικά και δημοσιονομικά κριτήρια.
- Αξιολόγηση όλων των οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, χωρίς αυταρχικές πρακτικές και αιφνιδιασμούς.

Δημιουργία μιας επιτελικής δημόσιας διοίκησης, ικανής να παράγει δημόσιες πολιτικές

- Δημιουργία νέας σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα στα επιτελικά στελέχη της διοίκησης και την πολιτική ηγεσία, μείωση του αριθμού και περιορισμός του ρόλου των μετακλητών συμβούλων.
- Αναβάθμιση του ρόλου των προϊσταμένων της διοίκησης και καθιέρωση μόνιμων στελεχών της διοίκησης στα ανώτερα διοικητικά κλιμάκια (Γενικοί Γραμματείς και Γενικοί Διευθυντές).
- Τροποποίηση του τρόπου επιλογής των Προϊσταμένων: Έμφαση στην αξιολόγηση απόδοσης και στην εργασιακή εμπειρία. Προϊστάμενοι της διοίκησης και πολιτική ηγεσία θα δεσμεύονται αμοιβαία με συμβόλαια αποδοτικότητας. Στόχος πρέπει να είναι η μετεξέλιξη των στελεχών σε μάνατζερ δημόσιων πολιτικών.

Αξιοποίηση και αναβάθμιση του πλούσιου ανθρώπινου δυναμικού με στόχο

- Εφαρμογή μακρόπνοης πολιτικής προσλήψεων στον δημόσιο τομέα, θωρακισμένης από πελατειακές πρακτικές, με μακροχρόνιο σχεδιασμό και υπό την εποπτεία του ΑΣΕΠ.

- Ολοκλήρωση πλαισίου αξιολόγησης της απόδοσης με στοχοθεσία και μετρήσιμους δείκτες σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης.
- Ενίσχυση των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του δυναμικού της δημόσιας διοίκησης. Ανίχνευση και αποτύπωση των αναγκών για επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων, με καθοριστικό το ρόλο της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Κινητικότητα του προσωπικού: Εργαλείο για την ορθολογική αναδιοργάνωση της διοίκησης

- Δημιουργία και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου και μόνιμου μηχανισμού Κινητικότητας για τη διαρκή ορθολογική κατανομή του προσωπικού. Η Κινητικότητα πρέπει να αντικαταστήσει το σαθρό, πελατειακό και ανορθολογικό σύστημα των μετατάξεων-αποσπάσεων. Με ευελιξία όταν εμφανίζονται επείγουσες ανάγκες και με άμεση κατά προτεραιότητα αποτίμηση των προσόντων των υπό μετακίνηση υπαλλήλων. Με ηλεκτρονική και διαφανή καταγραφή και των θέσεων που πλεονάζουν ή λείπουν. Με προγράμματα επανακατάρτισης από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και με μηχανισμούς στήριξης των υπό μετακίνηση υπαλλήλων.

Εθνικό τριετές πρόγραμμα για την πάταξη της γραφειοκρατίας

- Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών (και σε καθημερινές πρακτικές της διοίκησης, όπως το πλήθος υπογραφών) , άρση διοικητικών βαρών σε όλο το εύρος της δημόσιας διοίκησης.
- Εφαρμογή των αρχών της καλής (και απλής) νομοθέτησης.

Αναβάθμιση των μηχανισμών ελέγχου της δημόσιας διοίκησης

Αποκατάσταση του κύρους της δημόσιας διοίκησης και του δημοσίου λειτουργού με:

- Ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών με συνένωση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.
- Τάχιστη εκδίκαση των πειθαρχικών υποθέσεων.

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα με την παροχή αποτελεσματικών και αποδοτικών δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, προσβάσιμων σε όλους, είναι συστατικό στοιχείο της μεταρρύθμισης του κράτους και της διοίκησης.

Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να προωθηθούν οι παρακάτω άξονες δράσης:

- Κεντρικά Εθνικά Μητρώα και Ηλεκτρονικές Κάρτες.
- Ανοικτό Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο – Ενιαίος τρόπος ταυτοποίησης του πολίτη για την χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα. Οριζόντια, ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων και δικαιολογητικών «από μία υπηρεσία για όλα».
- Ηλεκτρονικές Πληρωμές και Ηλεκτρονικά Τιμολόγια.
- Διασύνδεση του προγράμματος «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» με τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημόσιου τομέα. Ενοποίηση με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και το σύστημα Ηλεκτρονικών Προμηθειών για τη μέγιστη διαφάνεια, την καλύτερη παρακολούθηση των δαπανών και τη διαμόρφωση πολιτικών εξοικονόμησης πόρων.
- Παρακολούθηση κυβερνητικών δεσμεύσεων και προϋπολογισμού: Ο πολίτης θα πρέπει να ενημερώνεται για την πορεία υλοποίησης των κυβερνητικών δεσμεύσεων και να έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο (online) την εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- Διαφανές πόθεν έσχες: Άμεση λειτουργία συστήματος ηλεκτρονικής καταχώρησης και προβολής των δηλώσεων πόθεν έσχες των προσώπων που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση δημόσιου χρήματος.
- Ενιαίο μητρώο δημόσιας περιουσίας
- Ψηφιακό βιβλιάριο ηλεκτρονικών συναλλαγών με τη Δημόσια Διοίκηση.
- Παροχή μέσω ΚΕΠ όλων των ηλεκτρονικών υπηρεσιών.
- Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης και ψηφιοποίησή τους. Ενημέρωση του πολίτη και της επιχείρησης για την πορεία κάθε αιτήματός τους προς μια δημόσια υπηρεσία.

- Συστηματική παροχή άμεσης & ολοκληρωμένης τουριστικής πληροφόρησης σε επισκέπτες - τουρίστες στους διάφορους τουριστικούς προορισμούς της χώρας.
- Εθνικό Πληροφοριακό σύστημα τουριστικών προορισμών , παρακολούθησης της τουριστικής ζήτησης και προσφοράς
- Ανοιχτή και διαφανής Δικαιοσύνη με δημοσιοποίηση των στοιχείων λειτουργίας και αποφάσεων.
- Προώθηση της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης και του ηλεκτρονικού φακέλου ασθενούς που θα αποδώσει άμεσα σοβαρά αποτελέσματα στην εξοικονόμηση πόρων και θα προσδώσει ταχύτητα και ποιότητα στις ιατρικές υπηρεσίες.

6. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ - ΧΡΗΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΙΣΧΥΡΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Σε μία περίοδο που παροξύνονται οι επιπτώσεις της κρίσης στην ελληνική κοινωνία οι Δήμοι για να επιτελέσουν το ρόλο τους και να αναδειχθούν πραγματικά ως ο πλησιέστερος θεσμός στον πολίτη πρέπει να εφαρμοστούν άμεσα ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις με προοδευτικό χαρακτήρα.

Βασικοί άξονες της πρότασής μας είναι:

Οικονομικά των Δήμων, πόροι, κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας

- Φορολογική αποκέντρωση για αναδιανομή των εισπραττόμενων φόρων υπέρ της αυτοδιοίκησης χωρίς αύξησή τους – και ιδιαίτερα υπέρ των οικονομικά μειονεκτούντων ΟΤΑ.
- Οι θεσμοθετημένοι πόροι, οι οποίοι συνοδεύουν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταφερθεί στους δήμους, να αποδίδονται πλήρως.
- Αναμόρφωση των κριτηρίων κατανομής των πόρων, όπου εκτός των βασικών παραμέτρων (πληθυσμός, έκταση, βαθμός απομόνωσης) θα επιβραβεύονται οι πιο δραστήριοι στην παροχή υπηρεσιών ή σε καλές πρακτικές Δήμοι.
- Ανάληψη πρωτοβουλίας από τα κεντρικά όργανα της Αυτοδιοίκησης για τη συγκρότηση προγράμματος αξιοποίησης της ακίνητης περιούσιας των δήμων.
- Ανάδειξη της κοινωνικής οικονομίας με αποφασιστική συμμετοχή των δήμων .

- Αναβάθμιση της δημοτικής επιχειρηματικότητας με συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.
- Προάσπιση των δημόσιων αγαθών και κοινωνικών υπηρεσιών που αποτελούν τις βασικές δημοτικές δραστηριότητες.

Εκδημοκρατισμός, συμμετοχή πολιτών, εσωτερική αποκέντρωση των δήμων

- Επανεξέταση της εδαφικής υποδιαίρεσης σε Δημοτικές Ενότητες και αλλαγές όπου αυτό κριθεί αναγκαίο.
- Ενίσχυση των τοπικών αιρετών οργάνων με πραγματικές αρμοδιότητες, πόρους και αύξηση του αριθμού των μελών.
- Ουσιαστική λειτουργία των θεσμών συμμετοχής, διαβούλευσης και διαλόγου όπως η Επιτροπή Διαβούλευσης, ο Συμπαραστάτης του Δημότη, το Συμβούλιο Μεταναστών κλπ.
- Υιοθέτηση της διαδικασίας του συμμετοχικού προϋπολογισμού και θεματικές συνελεύσεις πολιτών για θεματικά αντικείμενα (περιβάλλον, κοινωνική μέριμνα κλπ) ώστε ο προγραμματισμός των δημοτικών αρχών να συνδιαμορφώνεται από τους δημότες.
- Αλλαγές στο εκλογικό σύστημα που να εξασφαλίζουν αναλογική εκπροσώπηση, αποτελεσματικότητα διοίκησης και ευρύτερη δημοκρατική νομιμοποίηση των αρχών.

Χωρίς γραφειοκρατία, με αποτελεσματικότητα

- Καθορισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ Δήμου, Περιφέρειας, Υπουργείου με βάση τη συνταγματική πρόβλεψη για την αρχή της «τοπικής υπόθεσης».
- Έλεγχος νομιμότητας με υλοποίηση της πρόβλεψης του Καλλικράτη.
- Εισαγωγή στοιχείων και κριτηρίων επιβράβευσης μαζί με την αξιολόγηση των δομών.
- Διαχείριση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 με σημαντική συμμετοχή των δήμων.
- Σύνδεση της Κινητικότητας με τα επίπεδα αρμοδιότητας σε κάθε θεσμό.

- Εισαγωγή νέων συστημάτων και προτύπων διοίκησης, αναπτυξιακής δράσης και κυρίως εσωτερικού ελέγχου για την αξιολόγηση, μέτρηση και διαρκή βελτίωση των αποτελεσμάτων.
- Επανεξέταση των ελεγκτικών μηχανισμών, που ενισχύουν τη διαφάνεια και διασφάλιση ότι δεν θα παρεμβαίνουν στη σκοπιμότητα των αποφάσεων και δεν θα αποτελούν τροχοπέδη σε αναπτυξιακές δυνατότητες.

Δράσεις Κοινωνικές, Περιβαλλοντικές, Αναπτυξιακές

- Ανάληψη πρωτοβουλιών για την αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού και τη δημιουργία ενός δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης σε τοπικό επίπεδο.
- Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που θα αντισταθμίζει τις συνέπειες της κρίσης και θα διαμορφώνει ένα καλύτερο καταναλωτικό πρότυπο.
- Προώθηση φιλικής για το περιβάλλον πολιτικής σε ό,τι αφορά τις μεταφορές, την κίνηση των πεζών και των ποδηλάτων, την κατανάλωση ενέργειας και νερού, τη χρήση βιοκλιματικών εφαρμογών στους κοινόχρηστους χώρους και τη σημαντική αύξηση της ανακύκλωσης των απορριμμάτων.
- Προώθηση συμπράξεων και δράσεων για την τοπική ανάπτυξη.

7. ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΕ ΠΥΛΩΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η συγκρότηση των αιρετών Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων αποτέλεσε βήμα συγχρονισμού της ελληνικής διοικητικής οργάνωσης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Η Πολιτεία οφείλει να ολοκληρώσει τη μεταφορά αρμοδιοτήτων σε θέματα αναπτυξιακού προγραμματισμού και χρηματοδότησης δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Ενίσχυση της Περιφερειακής αυτοδιοίκησης με επιπλέον αρμοδιότητες αλλά κυρίως με πόρους.

- Έκδοση των προβλεπόμενων Προεδρικών Διαταγμάτων και των σχετικών υπουργικών αποφάσεων του Ν. 3852/2010 που παραμένουν ανενεργά (σε ποσοστό γύρω στο 50%).
- Ανάληψη πρωτοβουλιών στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης της χώρας.
- Διεύρυνση του πεδίου δράσης και συνεργασίας με την κυβέρνηση, που θα συμβάλει στη θεσμική θωράκιση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης και θα επιτρέψει την πληρέστερη εκπλήρωση του σκοπού της.
- Θεσμοθέτηση διαδικασιών μέτρησης της επίτευξης των στόχων των αναπτυξιακών προγραμμάτων και όχι απλώς της απορροφητικότητας.
- Θεσμοθέτηση ενός οργάνου ανά περιφερειακή ενότητα με τη συμμετοχή των αιρετών περιφερειακών συμβούλων για την εξέταση των θεμάτων της περιφερειακής ενότητας.
- Ισχυροποίηση της συνεργασίας ανάμεσα στα δύο επίπεδα αυτοδιοίκησης και υλοποίηση της δια-βαθμιδικής συνεργασίας.
- Κατάργηση των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και διατήρηση των αρμοδιοτήτων, που για συνταγματικούς λόγους δεν μπορούν να αποδοθούν στην αυτοδιοίκηση, σε περιφερειακές υπηρεσίες υπουργείων.

8. ΤΑΧΥΤΕΡΗ ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Το δικαστικό σύστημα για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες πρέπει να εκσυγχρονισθεί και να αναδιοργανωθεί.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Αναδιοργάνωση των δικαστικών υπηρεσιών με αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών, ώστε να υποβοηθηθεί η ταχεία απονομή της δικαιοσύνης, που αποτελεί βασικό στοιχείο της αξιοπιστίας της προς τους διοικουμένους και μοχλός για την ανάπτυξη της οικονομίας. Βασικό τμήμα της αναδιοργάνωσης πρέπει να είναι η ηλεκτρονική οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων με

μηχανοργάνωση των γραμματειών των δικαστηρίων και των δικαστικών λειτουργιών τους όπως τα πρακτικά διεξαγωγής δικών και η μηχανοργάνωση των δικηγορικών συλλόγων. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αξιοποιηθούν πόροι του ΕΣΠΑ , όπως προγραμματίστηκαν ήδη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης κατά το έτος 2012-2013, ώστε να ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη μηχανοργάνωση των μεγάλων δικαστηρίων έως το τέλος του 2015 και να ακολουθήσει η μηχανοργάνωση και των άλλων δικαστηρίων της χώρας.

- Προώθηση απλούστερης αλλά και κοινωνικά δικαιότερης απονομής δικαιοσύνης. Στην κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα άμεσης εκδίκασης υποθέσεων που θίγουν (οικονομικά ή θεσμικά) ευρύτερα κοινωνικά στρώματα αλλά και να προβλεφθούν εναλλακτικές ποινές σε «εγκλήματα επιβίωσης» (φτώχειας). Σε επίπεδο θεσμικής παρέμβασης, είναι αναγκαίο να διευρυνθεί η διαδικασία ενδικοφανών προσφυγών ή να ενισχυθούν θεσμικά και οργανωτικά κρατικές υπηρεσίες (π.χ. ΣΕΠΕ, Επιτροπή Επίλυσης Ασφαλιστικών ή Φορολογικών Διαφορών κ.ά.), ώστε να μην επιβαρύνονται οι πολίτες με δικαστικές δαπάνες, να ωφελείται το δημόσιο και να μην επιβαρύνονται τα δικαστήρια.
- Ενίσχυση της ανεξαρτησίας των δικαστών. Οι θεσμικές παρεμβάσεις που θα κριθούν αναγκαίες (όπως π.χ αλλαγή σύνθεσης Ανώτατων Δικαστικών Συμβουλίων, τρόπος ανάδειξης της ηγεσίας των ανώτατων δικαστηρίων) πρέπει να στοχεύουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού.
- Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της Σχολής Δικαστών προς την κατεύθυνση ενίσχυσης των νομικών γνώσεων των νέων δικαστών αλλά και εξοικείωσής τους με την αντίληψη των κοινωνικών και βαθύτατα ανθρωπίνων χαρακτηριστικών του δικαστικού επαγγέλματός τους.
- Κωδικοποίηση του δικαίου με συγκέντρωση και συστηματική ταξινόμηση των συναφών κανόνων με στόχο τη διευκόλυνση των διοικητικών οργάνων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, την ευχερέστερη επικράτηση των αρχών της

νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου και εντέλει την εμπέδωση της αρχής του κράτους δικαίου.

9. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο υπερπληθυσμός των φυλακών οδηγεί σε απαράδεκτη για τον πολιτισμό μας και το Κράτος Δικαίου διαβίωση των κρατουμένων. Ταυτόχρονα τίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η ακεραιότητα των σωφρονιστικών υπαλλήλων.

Η ΔΗΜΑΡ πιστεύει ότι το νέο σχέδιο Σωφρονιστικού Κώδικα που εκπόνησε η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής πρέπει να ψηφισθεί το ταχύτερο δυνατό, ώστε να αποκτήσουμε ένα περισσότερο σύγχρονο, φιλελεύθερο και ανθρώπινο σωφρονιστικό σύστημα. Ήδη έχει καταθέσει από πλευράς της τροπολογία για την ίδρυση Μονάδων Μέριμνας Νέων, ώστε να τεθεί επιτέλους τέλος στην απαράδεκτη κατάσταση του εγκλεισμού ανηλίκων μικρής παραβατικότητας σε φυλακές.

Επιπροσθέτως βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Ενίσχυση του θεσμού των εναλλακτικών της φυλάκισης ποινών όπως η ημι-ελεύθερη διαβίωση, η κοινωνική εργασία, οι αγροτικές φυλακές.
- Επιτάχυνση της εφαρμογής του μέτρου της «ηλεκτρονικής επιτήρησης».
- Ενίσχυση του αριθμού των σωφρονιστικών υπαλλήλων και των εξωτερικών φρουρών στα καταστήματα κράτησης της χώρας.
- Αποφυγή συγχρωτισμού ετερόκλητων παραβατών.
- Ενίσχυση των προγραμμάτων σωφρονιστικής αγωγής των κρατουμένων, ούτως ώστε κατά τη διάρκεια έκτισης της ποινής τους να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες που θα βοηθήσουν στην ομαλή προσαρμογή μετά την ολοκλήρωση της ποινής τους.
- Ενίσχυση της λειτουργίας αλλά και του αριθμού των Ειδικών Θεραπευτικών Καταστημάτων.
- Θεσμική κατοχύρωση της μετα-σωφρονιστικής υποχρέωσης της Πολιτείας, με στόχο την ομαλή και αποτελεσματική επανένταξη του αποφυλακισμένου στο κοινωνικό, εργασιακό και προσωπικό περιβάλλον.

10. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ελευθερία, η ασφάλεια και η δικαιοσύνη, ως αξίες και ως δημόσια αγαθά, πρέπει να εναρμονίζονται. Δεν είναι ανεκτό να θυσιάζεται η μία αξία στο όνομα της προάσπισης της άλλης και ο εθνικός και ευρωπαϊκός χώρος να μετατραπεί σε πεδίο ανελεύθερων μέτρων στο όνομα της κατασκευασμένης «έκτακτης ανάγκης» ή των «ειδικών συνθηκών».

Η ΔΗΜΑΡ, γνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα Σώματα Ασφαλείας στην εμπέδωση του αισθήματος ασφαλείας στους πολίτες, στην πάταξη της εγκληματικότητας και στην διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στον περαιτέρω εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό των Σωμάτων.

Ειδικότερα, προτείνουμε τα εξής:

Για την Αστυνομία:

- Ένταξη σε ένα δημοκρατικά νομιμοποιημένο και κοινωνικά αποδεκτό σχέδιο αντεγκληματικής πολιτικής, σύσταση ειδικής διακομματικής μόνιμης επιτροπής στη Βουλή.
- Ανάπτυξη του θεσμού του αστυνομικού της γειτονιάς. Απαλλαγή του αστυνομικού από πρόσθετα διοικητικά βάρη και αποδέσμευση αστυνομικών δυνάμεων από άλλα καθήκοντα φύλαξης ιδιωτών και ιδιωτικών συμφερόντων, ώστε να αυξηθεί η επιχειρησιακή δυνατότητα.
- Αναδιάρθρωση με συγκρότηση των Υπηρεσιών με βάση τους Καλλικρατικούς Δήμους, ίδρυση στα πλαίσια της Ελληνικής Αστυνομίας, Μητροπολιτικής Γενικής Διεύθυνσης στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ίδρυση ειδικής υπηρεσίας αντιμετώπισης ειδικών εγκλημάτων με πανελλαδική χωρική αρμοδιότητα, ενοποίηση όλων των Υπηρεσιών και Ομάδων άμεσης επέμβασης. Ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής.

- Σύγχρονη, ακαδημαϊκή και δημοκρατική εκπαίδευση των αστυνομικών δυνάμεων με στόχο την επιχειρησιακή ικανότητα αλλά και τον σεβασμό των δικαιωμάτων του πολίτη.
- Ανεξαρτησία και αλλαγή στον τρόπο ανάδειξης ηγεσίας με στόχο την εμπέδωση της αξιοκρατίας.
- Πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, της εισαγόμενης εγκληματικότητας και των εγκληματικών δικτύων. Χρησιμοποίηση επιστημονικών, τεχνολογικών μεθόδων για την πάταξη της εγκληματικότητας και δικαστικό και πολιτικό έλεγχο. Το εγχώριο μικροέγκλημα πρέπει να ενδιαφέρει σε προληπτικό επίπεδο και την (τοπική) κοινωνία, η οποία οφείλει – όπου και όταν μπορεί – να προλαβαίνει τα κοινωνικά προβλήματα πριν καταστούν εγκληματογόνα.
- Αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης των κοινωνικών διαμαρτυριών. Οι λαϊκές και κοινωνικές διαμαρτυρίες είναι δημοκρατικό δικαίωμα συνταγματικά κατοχυρωμένο. Η αντιμετώπισή του δεν πρέπει να γίνεται με αστυνομικούς όρους.

Για το Λιμενικό Σώμα- Ελληνική Ακτοφυλακή:

Ριζική αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών του Λιμενικού Σώματος κατά το πρότυπο της ΕΛΑΣ και στοχευμένη δράση, εκτός από τα μεγάλα λιμάνια, κυρίως στη νησιωτική μεθόριο, αλλά και με τον κατάλληλο τεχνικό εξοπλισμό σε όλη τη θαλάσσια περιοχή για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση έκνομων ενεργειών.

Για το Πυροσβεστικό Σώμα:

Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος με κύριους άξονες:

- Αναδιάταξη του προσωπικού εκεί που υφίσταται πραγματική ανάγκη κάλυψης και ανασυγκρότηση των Υπηρεσιών κατά τα ανωτέρω πρότυπα.
- Επαρκής εκπαίδευση και κατάρτιση των πυροσβεστών.
- Εκσυγχρονισμός των τεχνικών μέσων πυρόσβεσης
- Κάλυψη πιθανών ελλείψεων προσωπικού

- Εκπόνηση σχεδίου εκπαίδευσης και ορθής αξιοποίησης των εθελοντών πυροσβεστών και των συμβασιούχων.

11. ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ - ΑΝΟΧΗ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η υπεράσπιση, ενίσχυση και διεύρυνση των δικαιωμάτων συνιστούν πρωταρχικό στόχο της ΔΗΜΑΡ. Συνιστά αταλάντευτη αρχή μας η θέση πως όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και στα δικαιώματα ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, χρώμα, εθνική ή εθνοτική καταγωγή, κοινωνική προέλευση, γλώσσα, θρησκεία ή πεποιθήσεις, πολιτικά φρονήματα, γενετήσιο προσανατολισμό ή προσωπικές επιλογές. Αποτελεί πεποίθησή μας ότι χωρίς τη δέσμευση για σεβασμό των δικαιωμάτων δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνία με συνοχή. Οι ακόλουθες προτάσεις αποτελούν τις απολύτως αναγκαίες για τη λειτουργία μιας ευνομούμενης κοινωνίας και την καταπολέμηση των διακρίσεων και σε καμιά περίπτωση δεν εξαντλούν τις συνολικές μας προτάσεις:

Ανεξιθρησκία και ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης:

- Επανεξέταση του νομικού πλαισίου των σχέσεων μεταξύ κράτους και όλων των Εκκλησιών και Αναγνωρισμένων Θρησκειών, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων για τους αναγκαίους λατρευτικούς χώρους.

Αντιρρησίες συνείδησης:

- Αμνήστευση των παλαιών (προ της έναρξης ισχύς του νόμου 2510/97) αντιρρησιών συνείδησης και άρση όλων των διοικητικών κυρώσεων εις βάρος τους, σε εφαρμογή του Ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 1998 και των συναφών συνεχόμενων ψηφισμάτων, σύμφωνα και με την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α. 10/6/2004)
- Αναγνώριση ίσης διάρκειας εναλλακτικής θητείας με τη στρατιωτική
- Κατάργηση της εκδίκασης αυτών των υποθέσεων από στρατιωτικά δικαστήρια

Ρομά:

- Αποκατάσταση της δημοτολογικής εκκρεμότητας όλων των Ρομά

- Απαγόρευση των βίαιων εξώσεων των Ρομά χωρίς πρόβλεψη καταλλήλου χώρου μετεγκατάστασης
- Πλήρης εφαρμογή του πλαισίου της ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

Θύματα trafficking:

- Τιμωρία των δουλεμπόρων και πλήρης νομοθετική προστασία των θυμάτων και προστασία από τον κίνδυνο απέλασης.
- Παροχή ιατρικής και ψυχολογικής βοήθειας στα θύματα.
- Ίδρυση ξενώνων υποδοχής θυμάτων.

Ομοφυλόφιλοι

- Νομοθετική κατοχύρωση του γάμου ομοφύλων και επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ζευγάρια ίδιου φύλου.
- Αναγνώριση ταυτότητας φύλου.
- Τροποποίηση του ν.927/1979 περί κολασμού πράξεων που αποσκοπούν σε φυλετικές διακρίσεις, ώστε να συμπεριλάβει ρητά σ' αυτές και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

12. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

Παρά το γεγονός ότι μετά το 1990 – οπότε αργοπορημένα με καθυστέρηση 16 ετών ξεκίνησε η μεταπολίτευση στο χώρο της μειονότητας – η κατάσταση βελτιώθηκε σημαντικά, η μειονότητα εξακολουθεί – έστω και σε μικρότερο βαθμό – να είναι όμηρος των εξελίξεων στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η καθολική προστασία των μειονοτικών δικαιωμάτων είναι επιβεβλημένη και για λόγους σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και γιατί αυτό προβλέπεται από τις διεθνείς συνθήκες, που έχει υπογράψει η χώρα μας αλλά και γιατί είναι όρος αναγκαίος για την ευημερία, την ασφάλεια και την κοινωνική συνοχή στη Θράκη.

Στις προτεραιότητες της ελληνικής πολιτείας πρέπει να είναι:

- Η κατάργηση της αρμοδιότητας του Υπουργείου Εξωτερικών στα θέματα μειονότητας και μεταφορά των σχετικών αρμοδιοτήτων στα αντίστοιχα Υπουργεία.
- Η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να παρέχονται για όλους ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης (ίδρυση νέων σχολικών μονάδων, τόσο δημόσιας όσο και μειονοτικής εκπαίδευσης, όπου αυτό είναι αναγκαίο, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των υπαρχόντων, ουσιαστική λειτουργία διαπολιτισμικών σχολείων, ίδρυση Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής Σχολής Τουρκικής Γλώσσας στη θέση της σημερινής Ε.Π.Α.Θ.).
- Η επαναχορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας σε όσους μειονοτικούς πολίτες τη στερήθηκαν με βάση το αρ.19 του Κώδικα Ιθαγένειας και ζουν μόνιμα στην περιοχή ως ανιθαγενείς.
- Η δυνατότητα άσκησης από τους μειονοτικούς πολίτες όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις σύγχρονες διεθνείς συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος του εθνικού αυτοπροσδιορισμού, σύμφωνα με τις αρχές του ΟΑΣΕ.
- Η κατάργηση των δικαστικών αρμοδιοτήτων του Μουφτή και της εφαρμογής της Σαρία σε διαφορές οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου των μουσουλμάνων και υπαγωγή όλων αυτών των διαφορών στα ελληνικά τακτικά δικαστήρια με εφαρμογή του Αστικού Κώδικα, όπως για όλους τους υπόλοιπους Έλληνες πολίτες και κατά συνέπεια περιορισμός του Μουφτή στα θρησκευτικά του καθήκοντα και ανάδειξή του από την ίδια τη μειονότητα.
- Η εκλογή των διαχειριστικών επιτροπών των βακουφίων.
- Η απρόσκοπτη άσκηση από τους μειονοτικούς πολίτες του δικαιώματος να ιδρύουν σωματεία με την επωνυμία που οι ίδιοι επιθυμούν στο πλαίσιο της εφαρμογής του δικαιώματος του αυτοπροσδιορισμού.
- Η άμεση εφαρμογή της ποσόστωσης (5%) που προβλέπει ο Ν.3647/2008 (άρθρο 23) για πρόσληψη στο Δημόσιο μέσω ΑΣΕΠ στην περιοχή της Θράκης,
- Η ρύθμιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην ορεινή περιοχή της Θράκης.

13. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ

Οι μετανάστες παραμένουν άνθρωποι σε κατάσταση ανάγκης και γι' αυτό χρειάζονται θετικά μέτρα και θετικές διακρίσεις. Ο ρατσιστικός λόγος του μίσους δίνει έρεισμα για αποκλεισμό κοινωνικών ομάδων από το πεδίο των δικαιωμάτων και οι ρατσιστικές αντιλήψεις επηρεάζουν αρνητικά τη μεταναστευτική πολιτική ένταξης αλλά και τη νομοθεσία. Η απόρριψη, η καχυποψία, η γκετοποίηση των μεταναστών δεν συνιστούν αποδεκτές τάσεις πολιτισμένων κρατών και λαών. Ταυτόχρονα όμως, κανείς δεν είναι σε θέση να υποστηρίξει ότι δεν υπάρχει μεταναστευτικό πρόβλημα στη χώρα. Η ουσία όμως, βρίσκεται στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει κανείς τις πιθανές λύσεις του προβλήματος. Το να αγνοούμε το πρόβλημα ή να προσπαθήσουμε να το «κρύψουμε κάτω από το χαλί», είναι όχι μόνο αδιέξοδο αλλά και επικίνδυνο διότι τροφοδοτεί με επιχειρήματα τη δράση των ακροδεξιών συμμοριών. Οι ευθύνες των κυβερνήσεων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, που τόσα χρόνια άφησαν το πρόβλημα να πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, είναι τεράστιες.

Σε επίπεδο άμεσων πρακτικών ενεργειών σχετικά με το μεταναστευτικό, προτείνουμε:

- Άμεση συζήτηση του νέου Μεταναστευτικού Νόμου. Μέσα από τον κοινοβουλευτικό διάλογο στόχος είναι να καταλήξουμε σε ένα σύγχρονο νομοθέτημα που θα διευθετεί μια μεγάλη σειρά εκκρεμών ζητημάτων ως προς το θέμα της μετανάστευσης, όχι με φοβικό αλλά με ανθρωπιστικό και αλληλέγγυο τρόπο.
- Συγκρότηση στη Βουλή Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής κατά του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και των Διακρίσεων.
- Υλοποίηση της δυνατότητας οικειοθελούς αναχώρησης προς τη χώρα ιθαγένειας (άρ. 20-22, ν. 3907/11). Ενεργοποίηση της δυνατότητας μείωσης της εθνικής συμμετοχής στο κόστος επαναπατριsmού από 25% σε 5% με την επίκληση της δημοσιονομικής συγκυρίας.
- Αξιοποίηση των κονδυλίων από τα Ταμεία Εξωτερικών Συνόρων και Επιστροφών της ΕΕ. Δημιουργία πραγματικών κέντρων υποδοχής και όχι κράτησης στα σύνορα για την καταγραφή και ταυτοποίηση όσων εισέρχονται. Ενεργοποίηση

του ανεφάρμοστου νομικού πλαισίου περί Ειδικών Χώρων Παραμονής Αλλοδαπών (άρθρο 81 Ν. 3386/2005), Κέντρων Πρώτης Υποδοχής (Ν. 3907/2011). Έχουμε σαφή αντίθεση στη δημιουργία Κέντρων Κράτησης, άλλωστε, η χώρα μας έχει καταδικασθεί επανειλημμένως για τις απάνθρωπες και εξευτελιστικές συνθήκες στα ήδη λειτουργούντα Κέντρα Κράτησης και έχει καταβάλει υψηλές αποζημιώσεις.

- Δημιουργία ανοιχτών δομών φιλοξενίας για ευάλωτες ομάδες, όπως αιτούντες άσυλο, θύματα trafficking, θύματα βασανιστηρίων, υπερήλικες κ.α. Δημιουργία ανοιχτών δομών φιλοξενίας και εκπαίδευσης ειδικά για τους ανηλίκους, των οποίων η κράτηση απαγορεύεται.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας περί θυμάτων trafficking (αναγνώριση της ιδιότητας του θύματος, παροχή νομικής και κοινωνικής προστασίας).

Σε επίπεδο ευρύτερης κυβερνητικής πολιτικής σχετικά με το μεταναστευτικό, προτείνουμε:

- Συγκρότηση κοινού πολιτικού μετώπου με χώρες που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα όπως η Ιταλία, η Κύπρος, η Μάλτα και η Ισπανία. Το πρόβλημα δεν αφορά μεμονωμένες χώρες αλλά απαιτεί μία συνολική, κοινή ευρωπαϊκή αντιμετώπιση.
- Άσκηση πίεσης για αναθεώρηση της Συνθήκης Δουβλίνο II του 2003, συγκεκριμένα, μέσω της Συνθήκης Δουβλίνο II οι αιτούντες άσυλο στην ΕΕ βρίσκονται ουσιαστικά εγκλωβισμένοι στη χώρα πρώτης υποδοχής χωρίς τη δυνατότητα μετάβασης στον προορισμό που επιθυμούν. Ως εκ τούτου, πέντε κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, επωμίζονται το 70% των αιτήσεων ασύλου στην Ε.Ε. η οποία εγκλωβίζει στις χώρες πρώτης εισόδου οικονομικούς μετανάστες των οποίων τελικός προορισμός είναι η Κεντρική και Δυτική Ευρώπη. Αποτελεί θεσμικό αλλά και ουσιαστικό παραλογισμό, η Ελλάδα να υφίσταται πιέσεις τέτοιου μεγέθους και το πρόβλημα να καθίσταται «μόνο δικό της».

- Ουσιαστική ενεργοποίηση για τη διαμόρφωση ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής με έμφαση στις διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες, εμπλοκή της ΕΕ στη φύλαξη των συνόρων και στις διαδικασίες επαναπροωθήσεων, αναβάθμιση του Ελληνοτουρκικού Συμφώνου Επανεισδοχής σε Ευρωτουρκικό.
- Διεκδίκηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση προσθέτων πόρων.
- Άμεση και περαιτέρω ενίσχυση (αντί των περικοπών) στην ευρωπαϊκή δύναμη της Frontex με παράλληλη άσκηση πίεσης για αναβάθμιση του ρόλου της.
- Ενημέρωση της ελληνικής κοινωνίας και επαφή με τους κατοίκους των περιοχών της Αθήνας - και όχι μόνο - που αντιμετωπίζουν μεγάλες επιβαρύνσεις εξαιτίας του συνωστισμού μεγάλου αριθμού μεταναστών.

14. ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗ ΚΑΙ ΦΙΛΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η χώρα μας πρέπει να εργασθεί συστηματικά για την αντιμετώπιση των άδικων επιθέσεων στην εικόνα της και την επανάκτηση του κύρους της στις διεθνείς σχέσεις. Η επίτευξη αυτού του στόχου που έχει οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις, προϋποθέτει την κινητοποίηση όλων των δυνάμεων της Ελλάδας αλλά και του απόδημου ελληνισμού ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ισχύς σε μια στρατηγική εξόδου από την κρίση.

Στη νέα διεθνή κατάσταση η Ελλάδα , με βάση και αφετηρία την Ευρώπη, πρέπει να ασκεί πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική και λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Πρέπει να αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα με τις μεγάλες, αναπτυσσόμενες οικονομίες. Η ανάπτυξη της συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα, στο διαμετακομιστικό εμπόριο και ευρύτερα στον οικονομικό τομέα, αποτελεί βασική προτεραιότητα.

Η χώρα μας στην εξωτερική πολιτική πρέπει να υποστηρίζει:

- Τη διεθνή νομιμότητα αντιτιθέμενη στις επεμβάσεις και τους πολέμους.
- Την ουσιαστική βοήθεια των φτωχών χωρών από τους διεθνείς οργανισμούς ώστε να αντιμετωπιστεί στοιχειωδώς το ζήτημα της πείνας και των ασθενειών.
- Την ειρηνική επίλυση των διαφορών με τις γειτονικές χώρες.

- Την ευρωπαϊκή προοπτική των κρατών της ΝΑ Ευρώπης.

Για τα συγκεκριμένα προβλήματα οι θέσεις μας είναι:

ΚΥΠΡΙΑΚΟ:

Το Κυπριακό, παραμένει ζήτημα παράνομης στρατιωτικής εισβολής και κατοχής εκ μέρους της Τουρκίας. Υποστηρίζουμε κάθε διεθνή και διμερή πρωτοβουλία για την απόσυρση των στρατευμάτων κατοχής από την Κύπρο. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου είναι ενταγμένη η Κύπρος και φιλοδοξεί να ενταχθεί και η Τουρκία, είναι αδιανόητο να υπάρχουν στρατεύματα κατοχής. Η Ελλάδα πρέπει να επιμένει σε μια δίκαιη και βιώσιμη λύση, στηρίζοντας τις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας για μια διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΟΗΕ, με τις συνθήκες και τις αρχές της Ε.Ε και με πλήρη σεβασμό του ευρωπαϊκού-κοινοτικού κεκτημένου. Προτεραιότητα είναι η με κάθε τρόπο αποτροπή της μονιμοποίησης της διχοτόμησης της Κύπρου. Η διεθνής κοινότητα θα πρέπει να ασκήσει συστηματική πίεση προς την Τουρκία ώστε αυτή να συμβάλλει σε έναν ειλικρινή και εποικοδομητικό διάλογο που θα οδηγήσει στη λύση του προβλήματος.

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:

Η Δημοκρατική Αριστερά υποστηρίζει την εμπέδωση κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και την ευρωπαϊκή προοπτική της γείτονας χώρας. Στο πλαίσιο αυτό υποστηρίζουμε σταθερά την ευρωπαϊκή της προοπτική, ώστε να εξασφαλίζεται η ειρήνη, η ασφάλεια και η σταθερότητα στην περιοχή.

Η Τουρκία οφείλει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, ως υποψήφια προς ένταξη χώρα, απέναντι στην Ε.Ε. και σε όλα τα κράτη-μέλη της, συνεπώς και απέναντι στην Ελλάδα και την Κύπρο. Οφείλει να συμβάλει εποικοδομητικά στην επίλυση του Κυπριακού, στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ, των Ευρωπαϊκών Συνθηκών και με πλήρη σεβασμό του Κοινοτικού Κεκτημένου και να προχωρήσει στην πλήρη εφαρμογή της Τελωνειακής Ένωσης με την Ε.Ε σε ό,τι αφορά στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οφείλει, όπως και κάθε υποψήφια προς ένταξη χώρα, να υιοθετήσει και να εφαρμόσει το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο στο οποίο περιλαμβάνονται οι Διεθνείς Συνθήκες που δεσμεύουν την Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ των οποίων και η Σύμβαση για

το Δίκαιο της Θάλασσας και να αποδεχθεί την επίλυση του θέματος της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας με την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Ένδειξη θετικού πνεύματος αποτελεί κάθε βήμα για την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, για την αναγνώριση του Οικουμενικού ρόλου του Πατριαρχείου και το σεβασμό των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Κωνσταντινούπολη, στην Ίμβρο και την Τένεδο.

ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ:

Η κατάσταση στα Βαλκάνια παραμένει ευαίσθητη και κρίσιμη και χρειάζεται αξιόπιστη στρατηγική για τη σταθερότητα και την ασφάλεια, με ευρωπαϊκή κυρίως επίλυση των προβλημάτων της περιοχής. Η κάθε είδους υπόθαλψη εθνικιστικών αντανάκλαστικών δεν αποτελεί παρά κοντόφθαλμη και χωρίς όφελος τακτική. Συνεπώς, πρέπει και τα Σκόπια να εγκαταλείψουν κάθε αδιαλλαξία και να συνειδητοποιήσουν ότι το πραγματικό συμφέρον της χώρας τους βρίσκεται στις καλές σχέσεις με την Ελλάδα και την ένταξή τους στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Γι' αυτό, στο θέμα του ονόματος, η ΠΓΔΜ θα πρέπει να αποδεχθεί ως αμοιβαία συμβιβαστική λύση τη σύνθετη ονομασία, με γεωγραφικό προσδιορισμό, για όλες τις χρήσεις. Ως προς το Κοσσυφοπέδιο, του οποίου την ανεξαρτησία η χώρα μας δεν έχει αναγνωρίσει, είναι ασφαλώς θετικό το κοινό ψήφισμα που υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ, την ΕΕ και τη Σερβία, για ομαλή διευθέτηση του θέματος, αλλά και για την προώθηση του συνόλου των χωρών που απαρτίζουν τα Δυτικά Βαλκάνια, προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ:

Η Ελλάδα με παραδοσιακές σχέσεις εμπιστοσύνης με τον αραβικό κόσμο πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε όλες τις διεθνείς πρωτοβουλίες για δικαιοσύνη και ειρήνη στην Εγγύς και Μέση Ανατολή. Υποστηρίζουμε την αμοιβαία αναγνώριση δύο ανεξάρτητων κρατών, Ισραήλ και Παλαιστίνης, και το σεβασμό της κρατικής οντότητας του Λιβάνου και ενώνουμε τη φωνή μας με όλες τις φωνές που ζητούν τον άμεσο τερματισμό της εμφύλιας σύρραξης στη Συρία, τη πολιτική λύση και την μετάβαση της χώρας στην ομαλότητα και τη δημοκρατική μετεξέλιξη του πολιτικού συστήματος. Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στους λαούς που αμφισβητούν τα αυταρχικά-δικτατορικά καθεστώτα

και στο αίτημα για ελευθερία και δημοκρατία που εξαπλώνεται στο σύνολο σχεδόν των χωρών του αραβικού κόσμου.

15. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η υπέρβαση της κρίσης είναι ζήτημα βαθύτατα πολιτικό και αφορά το κεντρικό ερώτημα, ποιος κατέχει την εξουσία και υπέρ ποιων την ασκεί: τα κράτη με τις εκλεγμένες κυβερνήσεις και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί υπέρ των πολιτών ή οι ιδιωτικοί οίκοι αξιολόγησης και οι παγκοσμιοποιημένες αγορές υπέρ των κερδών;

Πολύ έγκαιρα η ΔΗΜ.ΑΡ, όπως και άλλες προοδευτικές και δημοκρατικές δυνάμεις στην Ευρώπη έχουν επισημάνει την απουσία συνολικής λύσης, σχεδίου και προοπτικής για την Ε.Ε καταθέτοντας ταυτόχρονα προτάσεις που σήμερα τείνουν να αποτελέσουν κοινό τόπο των ευρωπαϊκών μεταρρυθμιστικών δυνάμεων για μια αποτελεσματική και αλληλέγγυα οικονομική διακυβέρνηση της ευρωζώνης: αντικατάσταση του Συμφώνου Σταθερότητας για δημοσιονομικό συντονισμό με ένα πιο ευέλικτο «Σύμφωνο για το Ευρώ», φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και διαμόρφωση πλαισίου λειτουργίας για τις αγορές και τους οίκους αξιολόγησης, άμεση προώθηση της τραπεζικής ένωσης και της ενιαίας τραπεζικής εποπτείας, έκδοση ευρωομολόγου (eurobonds) με εμπλοκή της Ε.Κ.Τ για την αλληλέγγυα αντιμετώπιση του προβλήματος του χρέους των χωρών – μελών και ειδικά αναπτυξιακά ευρωομόλογα (project bonds) για επενδύσεις σε υποδομές ευρωπαϊκής κλίμακας, κυρίως στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η υφιστάμενη δομή της Ε.Ε και κυρίως οι ασκούμενες συντηρητικές πολιτικές εκμηδενίζουν τη δυνατότητα επεκτατικών οικονομικών πολιτικών τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Χωρίς επεκτατική οικονομική πολιτική και ανάπτυξη το πρόβλημα του χρέους και της ανεργίας δεν αντιμετωπίζεται.

Η οικονομική πολιτική της Γερμανίας που κρατά χαμηλά τους μισθούς μπορεί να αυξάνει τις εξαγωγές και να κάνει τεράστιο το πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, όμως μειώνει την εσωτερική ζήτηση γεγονός που αποτρέπει την αύξηση

των εξαγωγών των άλλων χωρών προς τη Γερμανία. Τελικά αυτή η πολιτική δεν μπορεί να δώσει λύση για το σύνολο της Ε.Ε. και πρέπει επειγόντως να αλλάξει.

Πολιτική Ενοποίηση

Όμως το ευρωπαϊκό εγχείρημα δεν μπορεί να εμπνέει και να συνέχει τους λαούς της ευρωπαϊκής ηπείρου μόνο με λογιστικούς υπολογισμούς κόστους – οφέλους και με δείκτες ευμάρειας. Φαίνεται όμως ότι αυτό δεν αρκεί πλέον.

Η Ευρώπη, παρά την κρίση, παραμένει μια από τις καλύτερες περιοχές του πλανήτη. Χρειάζεται ένα νέο προωθητικό όραμα, που θα εγγυάται την ειρήνη, την ευημερία και την ασφάλεια των ευρωπαίων πολιτών στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Δεν μπορεί να είναι μοιραίο, ως φυσικό γεγονός, η παρακμή της Δύσης. Ούτε μπορεί να φταίει γι' αυτό ο απάνθρωπος επεκτατικός καπιταλισμός της κομμουνιστικής Κίνας ή τα φθηνά ινδικά και άλλα εργατικά χέρια. Ο αγώνας για ενίσχυση των εισοδημάτων, δικαιώματα και δημοκρατία σε αυτές τις περιοχές του πλανήτη θα ήταν πολλαπλά ωφέλιμος και θα συνέβαλλε στην επίτευξη μιας νέας ισορροπίας στο παγκόσμιο σύστημα. Δεν φτάνει η προοπτική της ανάκαμψης και ο έλεγχος των αγορών. Οι δυνάμεις του προοδευτικού μεταρρυθμισμού, για να αποτρέψουν και να αντιστρέψουν τις φυγόκεντρες διαλυτικές τάσεις, χρειάζεται να ενεργοποιήσουν την κοινωνία των πολιτών, να ενισχύσουν το αίσθημα του ευρωπαίου πολίτη, το αίσθημα της ευρωπαϊκότητας και του συνανήκειν, προβάλλοντας συστηματικά αυτά που ενώνουν ή μπορεί να ενώσουν τους ευρωπαίους πολίτες σε σχέση με αυτά που τους χωρίζουν και αυτά που έχουν να χάσουν σε περίπτωση διάλυσης της Ένωσης. Στις τάσεις επανεθνικοποίησης να αντιτάξουμε τη δυναμική της δημοκρατικής εμπάθουσας και της πολιτικής ενοποίησης της Ένωσης. Να αντιμετωπίσουμε άμεσα τα δημοκρατικά ελλείμματα με πλήρη αναβάθμιση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με δημοκρατικά εκλεγμένη κυβερνώσα Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ανάδειξη του Προέδρου της Ένωσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η ενεργοποίηση ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων με ξεχωριστά προγράμματα και υποψήφιο πρόεδρο της Επιτροπής αποτελεί ένα πρώτο θετικό βήμα. Μπορεί να αποκτήσει έτσι ουσιαστικότερο νόημα η ψήφος των πολιτών στις ευρωεκλογές, μπορεί να αυξηθεί το ενδιαφέρον και η συμμετοχή τους. Να

επαναφέρουμε στην ημερήσια διάταξη την αναγκαιότητα ενός νέου συνταγματικού χάρτη που θα θεμελιώνει την Ευρωπαϊκή Δημοκρατική Ένωση (ΕΔΕ), που θα ενισχύει την πολιτική απέναντι στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και τις αγορές, θα εξασφαλίζει τον ενισχυμένο αντιπροσωπευτικό κοινοβουλευτικό έλεγχο στις αποφάσεις των ευρωπαϊκών οργάνων και θα επαναθεμελιώνει το στόχο της αλληλεγγύης και της μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών. Μόνο έτσι μπορεί να επανακτήσουν την αίγλη του το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και την πίστη τους στο ευρωπαϊκό όραμα οι πολίτες.

Αλλαγή συσχετισμών για αλλαγή πολιτικών

Για τη ΔΗΜΑΡ, η πολιτική διακυβέρνηση της Ευρώπης, μαζί με τη διάσωση της χώρας μας και των άλλων κρατών μελών που πλήττονται από την κρίση, αποτελεί ένα πρώτο και αποφασιστικό βήμα για την πολιτική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης, αλλά και για τη διάσωση της Δημοκρατίας που σήμερα ασφυκτιά και δείχνει αναποτελεσματική όσο παραμένει περιχαρακωμένη σε επιμέρους εθνικά πλαίσια. Αυτό όμως προϋποθέτει αλλαγή συσχετισμών σε εθνικό και συνολικό ευρωπαϊκό επίπεδο και σύγκλιση ευρύτερων προοδευτικών μεταρρυθμιστικών δυνάμεων σε μια κοινή συμφωνημένη προγραμματική μεταρρυθμιστική ατζέντα.

16. ΔΙΚΑΙΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ο ισχύον κώδικας φορολογίας εισοδήματος (ν. 4172/23-7-2013), είναι ένας κοινωνικά άδικος και αντιαναπτυξιακός φορολογικός νόμος. Ο νέος Κ.Φ.Ε. φορολογεί εισοδήματα που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας, καταργεί το αφορολόγητο των παιδιών και αναγνωρίζει μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες και δωρεές μόνο στα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Επίσης, ο τρόπος με τον οποίο φορολογούνται τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων καθώς και με ο υψηλός συντελεστής φορολόγησης κάνει τον νέο Κ.Φ.Ε. να στρέφεται κατά της μικρής και μεσαίας επιχείρησης.

Η ΔΗΜ.ΑΡ. υπερασπίζεται το αφορολόγητο όλων των προσωπικών εισοδημάτων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας αλλά και την επιχειρηματικότητα, τις

επενδύσεις και την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής. Η αύξηση των εσόδων πρέπει να προέλθει από την πάταξη της φοροδιαφυγής, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την ανακατανομή των φορολογικών βαρών από τα χαμηλά προς τα υψηλά εισοδήματα.

Σημεία αιχμής της πρότασής μας σε σχέση με τη φορολογία είναι:

- Μία ενιαία και προοδευτική φορολογική κλίμακα για το σύνολο των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης και ένας μοναδικός φορολογικός συντελεστής για τα μη διανεμόμενα κέρδη κάθε είδους επιχείρησης.
- Κανένα προσωπικό εισόδημα δεν πρέπει να φορολογείται, εάν το οικογενειακό εισόδημα, στο οποίο συμμετέχει, βρίσκεται κάτω από τα όρια της φτώχειας. Κατά συνέπεια πρέπει να υιοθετηθεί η έννοια του οικογενειακού αφορολόγητου εισοδήματος, το οποίο θα ταυτίζεται με το κατώφλι της φτώχειας.
- Έκπτωση από το συνολικό φορολογητέο εισόδημα όλων των εξόδων για ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, των ενοικίων κύριας κατοικίας και κατοικίας των παιδιών που σπουδάζουν, καθώς και των τόκων των στεγαστικών δανείων για κύρια κατοικία.
- Καθιέρωση της επιχειρηματικής αμοιβής σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση των εμποροϋπαλλήλων και των τόκων των ιδίων κεφαλαίων ως στοιχεία επαγγελματικών δαπανών, για τον ορθολογικότερο προσδιορισμό του καθαρού επιχειρηματικού κέρδους.
- Μείωση του Φ.Π.Α. στο χαμηλότερο συντελεστή (6,5%) για τουλάχιστον 4 βασικά είδη διατροφής: όπως γάλα, ψωμί, λάδι και νωπά λαχανικά.
- Ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας πρέπει να στηρίζεται σε μια δίκαιη, προοδευτική φορολόγηση όλων των αστικών και αγροτικών ακινήτων, με την ύπαρξη αφορολόγητου κλιμακίου, με ιδιαίτερη μέριμνα για τους ανέργους και για όσους βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας. Δίκαιη φορολόγηση της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας.

- Η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης με αυτόν του πετρελαίου κίνησης πρέπει να αρθεί σε συνδυασμό με την πλήρη εφαρμογή των ψηφισθέντων νομοθετικών ρυθμίσεων για την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας.
- Ο συμψηφισμός φορολογικών (και ασφαλιστικών) οφειλών και απαιτήσεων μεταξύ ιδιωτών και Δημοσίου πρέπει να επεκταθεί από το στενό δημόσιο τομέα σε όλους τους οργανισμούς της γενικής κυβέρνησης.

Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής συνιστά όρο εκ των ων ουκ άνευ για μια αύξηση των εσόδων. Σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός των ΔΟΥ με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών ελέγχου, την ελαχιστοποίηση της επαφής φορολογούμενου-εφοριακού και την ενίσχυση των δυνατοτήτων προσδιορισμού των «κρυφών εισοδημάτων».
- Αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου μέσω του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των υποδομών των τελωνείων, του ΣΔΟΕ και των ελεγκτικών αρχών. Πρώτη προτεραιότητα έχει η καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καυσίμων, τσιγάρων και ποτών.
- Ενοποίηση των δομών και των υπηρεσιών οικονομικού ελέγχου σε μια Αρχή.
- Επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τις offshore εταιρείες με στόχο οι φορολογικές αρχές να γνωρίζουν τους ιδιοκτήτες τους. Αξιοποίηση και στήριξη των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών σχετικά με την αντιμετώπιση των φορολογικών παραδείσων.
- Αντιμετώπιση του παραεμπορίου μικρής κλίμακας μέσω της έκδοσης ειδικών αδειών και της οργάνωσης ειδικών χώρων για την διεξαγωγή «υπαίθριων αγορών».
- Εντατικοποίηση των τακτικών φορολογικών ελέγχων, με έμφαση στις μεσαίου και μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις, με ακαθάριστα έσοδα άνω των 300.000 ευρώ.
- Χρήση της φοροκάρτας.

17. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ - ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Η επιταγή του μνημόνιου για τεράστια μείωση των δημοσίων δαπανών (στο 30% του ΑΕΠ) βάθυνε ακόμα περισσότερο την ύφεση και αποδιοργάνωσε περαιτέρω το ήδη προβληματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας. Το λάθος στον δημοσιονομικό πολλαπλασιαστική, δηλαδή στη επίδραση που έχει στο εισόδημα και την απασχόληση μια μεταβολή στις δημόσιες δαπάνες, δεν ήταν χωρίς οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Σημαντικό στοιχείο για μια πολιτική εξόδου της χώρας από την κρίση είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της αναποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών. Αυτό συνδέεται με την αλλαγή της οικονομικής πολιτικής αλλά και με την υπέρβαση του πολύπλευρου συστήματος ιδιοποίησης των δημοσίων πόρων.

Βασικά σημεία αιχμής της πρότασής μας είναι:

- Αναδιοργάνωση του συστήματος διαχείρισης των δημοσίων δαπανών με καθιέρωση του προϋπολογισμού απόδοσης ώστε να ελέγχεται η αναγκαιότητα και το ύψος κάθε δαπάνης και να συνδέεται με το παραγόμενο κοινωνικό και αναπτυξιακό αποτέλεσμα.
- Αναδιοργάνωση των συστημάτων προμηθειών ώστε να καταπολεμηθεί η σπατάλη και η διαφθορά και να μειωθούν οι δαπάνες.
- Μειώσεις του κόστους της λειτουργίας του πολιτικού συστήματος.
- Αναδιοργάνωση των στρατιωτικών δαπανών και των συστημάτων προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων με στόχο τη μείωση των δαπανών χωρίς αρνητικές συνέπειες στη αποτρεπτική δύναμη της χώρας. Περικοπές σε δαπάνες που δεν εξυπηρετούν την αμυντική θωράκιση της χώρας αλλά εντάσσονται στους σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ.
- Αυστηρός έλεγχος των δαπανών υγείας με στόχο την εξάλειψη των υπερτιμολογήσεων φαρμάκων και υλικών.
- Οριστική εξάλειψη του παράνομου προσπορισμού συντάξεων και επιδομάτων.
- Ενοποίηση επικαλυπτόμενων υπηρεσιών, κατάργηση οργανισμών που δεν προσφέρουν έργο.

- Περιορισμός της κρατικής γραφειοκρατίας. Πλήρης μηχανοργάνωση και γενικευμένη εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος.
- Ενιαίο σύστημα συντάξεων, χωρίς κρυφές επιδοτήσεις σε ευνοημένες κατηγορίες. Ενοποίηση των ταμείων υγείας.
- Ενοποίηση όλων των επιδομάτων για ΑμεΑ σε ένα νέο επίδομα αναπηρίας με μεταβαλλόμενο ύψος αναλόγως των αναγκών κάθε μορφής αναπηρίας.
- Επανεξέταση του συνόλου των φορολογικών ελαφρύνσεων από μηδενική βάση.

18. ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ - ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Οι επιχειρήσεις με παρουσία του Δημοσίου πρέπει να μην επιβαρύνουν με ελλείμματα τον κρατικό προϋπολογισμό, να αντεπεξέρχονται στον διεθνή ανταγωνισμό και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Οι αποκρατικοποιήσεις είναι μια αναγκαία διαδικασία που όμως πρέπει να ενταχθεί σε μια στρατηγική διαμόρφωσης ενός νέου οικονομικού μοντέλου που θα εμπεριέχει μια νέα σχέση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και όχι να αποτελέσει μια διαδικασία με αποκλειστικό σκοπό την είσπραξη χρημάτων για τη μείωση του χρέους.

Βασικές προϋποθέσεις των αποκρατικοποιήσεων πρέπει να είναι : (α) να παρέχονται όλες οι εγγυήσεις διαφάνειας, (β) να υπάρχει σύνδεση με την αναπτυξιακή προοπτική (γ) να έχει δημιουργηθεί το θεσμικό πλαίσιο για τις ρυθμιστικές αρχές και (δ) να διασφαλίζεται ότι την κυριότητα των δικτύων τη διατηρεί το Δημόσιο.

Συγκεκριμένα βασικά σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Απαλλαγή από τη λογική επίτευξης απλώς κάποιων εισπρακτικών στόχων και επανεξέταση της σκοπιμότητας και των όρων κάθε αποκρατικοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα των μελετών που εκπονούνται, με δυνατότητα τροποποίησης της λίστας προς αποκρατικοποίηση.
- Απόκρουση οποιουδήποτε ενδεχομένου μεταφοράς της έδρας και της διοίκησης ΤΑΙΠΕΔ εκτός Ελλάδας και ισχυροποίηση κοινοβουλευτικού ελέγχου.

- Ενίσχυση των Ανεξάρτητων Ρυθμιστικών και Εποπτικών Αρχών ώστε να υπάρχουν εγγυήσεις για την κοινωνικά αποδεκτή και αναπτυξιακά συμβατή λειτουργία των αποκρατικοποιημένων επιχειρήσεων.
- Προώθηση των διαδικασιών με ταχύτητα που όμως δεν θα στερεί τους απαραίτητους χρόνους για τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τις ρυθμιστικές αρχές, τη διεξαγωγή των διαγωνιστικών διαδικασιών με εγγυήσεις διαφάνειας, φερεγγυότητα των εταίρων και εξασφάλιση κατάλληλου τιμήματος. Πριν από κάθε αποκρατικοποίηση πρέπει να έχουν αποσαφηνιστεί και να διασφαλίζονται οι στρατηγικές και κεντρικές κατευθύνσεις για το μέλλον της επιχείρησης, καθώς και το πλαίσιο για το άνοιγμα των αγορών ώστε να μην αντικατασταθούν τα κρατικά μονοπώλια από ιδιωτικά.
- Διατήρηση της κυριότητας του κράτους στα δίκτυα και διασφάλιση του οικονομικού, εποπτικού και ελεγκτικού ρόλου του σε επιχειρήσεις που είναι μείζονος κοινωνικής σημασίας και δημόσιας ωφέλειας (ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ, ΔΕΗ).
- Τροποποίηση των σχεδίων αποκρατικοποιήσεων και διατήρηση από το Δημόσιο, με προτεραιότητα στα λιμάνια και στα αεροδρόμια, πακέτου μετοχών ικανού για τον στρατηγικό έλεγχο των επιχειρήσεων, με ταυτόχρονη αξιοποίηση των συμβάσεων παραχώρησης σε ιδιώτες εντός αυστηρά καθορισμένου πλαισίου που προστατεύει το δημόσιο συμφέρον. Η μεθοδολογία αυτή έχει αποδειχθεί σε πλείστες περιπτώσεις, διεθνώς, ότι μεσοπρόθεσμα προσφέρει τα ίδια έσοδα και αποτρέπει και από παρενέργειες διαμόρφωσης καταστάσεων μονοπωλιακού χαρακτήρα.
- Επίσπευση των διαδικασιών καταγραφής, απαλλαγής από εκκρεμότητες και σταδιακής αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας με μεθοδολογία που θα λαμβάνει υπόψη τόσο το οικονομικό αποτέλεσμα όσο και τις κοινωνικές ανάγκες και τις περιβαλλοντικές παραμέτρους. Συνυπολογίζοντας τη δυνατότητα του κράτους να δημιουργεί νέα αξία γης, θα πρέπει η αξιοποίηση δημόσιων χώρων εντός πολεοδομικών συγκροτημάτων να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τη διάσταση της βελτίωσης της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος.

- Προστασία των θέσεων εργασίας με αξιοποίηση της δυνατότητας μετατάξεων και επανεκπαίδευσης των εργαζομένων.

19. ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ.

α) Αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και υγιής ανταγωνισμός.

Μέσω της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών απέμειναν τέσσερις (4) συστημικές Τράπεζες (Εθνική, Αιρφα, Πειραιώς, Eurobank) και μια μικρότερη, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η προσπάθεια ανακεφαλαιοποίησης των συνεταιριστικών τραπεζών. Σημαντικό ρόλο στον υπάρχον τραπεζικό σύστημα έχει αναλάβει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) το οποίο κατέχει μεσοσταθμικά 85% των μετοχών των 4 συστημικών τραπεζών.

Υποστηρίζουμε την ανάγκη να αποφευχθεί η ολιγοπωλιακή διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, διότι μια τέτοια εξέλιξη θα κάνει μεγαλύτερη την επιβάρυνση του κόστους του χρήματος. Σε αυτή την κατεύθυνση σημεία αιχμής της πρότασης μας είναι:

- Η κατάργηση εμποδίων εισόδου στον τραπεζικό κλάδο και η μέριμνα για την προσέλκυση ξένων τραπεζικών ιδρυμάτων – με την παροχή κινήτρων.
- Η προσαρμογή του πλαισίου ίδρυσης ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τοπικής εμβέλειας. Η αναδιάρθρωση των Ελληνικών Συνεταιριστικών Τραπεζών πρέπει να γίνει στη βάση του ευρωπαϊκού προτύπου λειτουργίας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιχειρηματικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες των τοπικών οικονομικών κοινωνιών. Στόχος πρέπει να είναι ένα πλαίσιο λειτουργίας των συνεταιριστικών τραπεζών που θα τις καθιστά αξιόπιστες εναλλακτικές λύσεις, όπως ισχύει σε όλη την Ευρώπη.
- Η προώθηση του νέου θεσμικού πλαισίου εποπτείας, ελέγχου και εξυγίανσης του χρηματοοικονομικού συστήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι αναγκαία και πρέπει να προχωρήσει ταχύτατα, διασφαλίζοντας και την ύπαρξη διαδικασιών κοινωνικού ελέγχου για την προστασία του πολίτη.

β) Παροχή ρευστότητας στην αγορά.

Η ανάταξη της πραγματικής οικονομίας προϋποθέτει την άμεση λήψη μέτρων που θα ενισχύσουν τη ρευστότητα. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να προχωρήσουν τα εξής:

B1) Η διεκδίκηση μέτρων χρηματοοικονομικής υποβοήθησης, όπως:

- Ειδικά μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας από την ΕΚΤ που θα διατηρούνται σε ισχύ όλο το διάστημα της δημοσιονομικής προσαρμογής.
- Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού παροχής εγγυήσεων προς τις επιχειρήσεις και όχι προς τις τράπεζες, ώστε οι βιώσιμες ελληνικές επιχειρήσεις να μπορούν μέσω αυτού του μηχανισμού εγγυήσεων να δανειοδοτηθούν από ευρωπαϊκές τράπεζες.
- Αύξηση των διαθέσιμων ποσών του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ ΑΕ) ώστε να εξασφαλιστεί χρηματοδότηση για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους.
- Συστηματική διεκδίκηση ειδικού μεριδίου στα ευρωπαϊκά προγράμματα για την παροχή εργαλείων χρηματοδότησης της δραστηριότητας της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας.

β2) Η χρησιμοποίηση του ειδικού βάρους του ΤΧΣ ώστε να προχωρήσουν τα κάτωθι :

- Μείωση των επιτοκίων χρηματοδοτήσεων των συστημικών τραπεζών κατά το πρότυπο άλλων χωρών της ευρωζώνης.
- Υποχρέωση των τραπεζών στο να εξειδικεύσουν τα επικαιροποιημένα επιχειρηματικά τους σχέδια καθώς και τα αντίστοιχα σχέδια αναδιάρθρωσης με προγράμματα ρευστότητας προς την παραγωγική οικονομία με λεπτομερείς ενέργειες και μετρίσιμα αποτελέσματα.
- Θέσπιση ειδικών προγραμμάτων ανάκτησης παραγωγικών δραστηριοτήτων για επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας με σύμπραξη κράτους και τραπεζών, στο πλαίσιο ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων.
- Αναθεώρηση του πλαισίου πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση απευθείας από το επενδυτικό και αποταμιευτικό κοινό, υπό την άμεση εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

γ) Ρύθμιση των χρεών των νοικοκυριών.

- Ρύθμιση των οφειλών προς τις τράπεζες με τρόπο που θα δίνει τη δυνατότητα δίκαιης αποπληρωμής, με χρονική μετακύληση δόσεων χωρίς επιβαρύνσεις και με δυνατότητα περικοπής τμήματος των δανείων στις περιπτώσεις που έχει καταβληθεί το αρχικό ποσό. Οι συνολικές καταβολές για την αποπληρωμή των δανείων δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 25% των μηνιαίων εισοδημάτων των νοικοκυριών.
- Προστασία της πρώτης κατοικίας.

20. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

Η επιχειρούμενη εσωτερική υποτίμηση επιτεύχθηκε στο σκέλος του μισθολογικού κόστους, δεν επιβεβαιώνεται όμως στο σκέλος των τιμών βασικών προϊόντων, οι οποίες παρά τα έξι συνεχόμενα χρόνια ύφεσης αυξάνονται. Ενώ η καταναλωτική δαπάνη στην Ελλάδα έχει περιορισθεί σημαντικά λόγω της μεγάλης ύφεσης οι τιμές να παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις προς τα πάνω σε σχέση με τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης, ακόμα και με χώρες που βρίσκονται κι εκείνες σε καθεστώς προσαρμογής και λιτότητας.

Ως κύριες αιτίες για την ανεξέλεγκτη διαμόρφωση των τιμών έχουν εντοπιστεί: οι ενδοομιλικές συναλλαγές ξένων και ελληνικών πολυεθνικών επιχειρήσεων που κυριαρχούν στην αγορά, η αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ, οι στρεβλώσεις στις αγορές που εμποδίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, η ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς χονδρικού εμπορίου, η μεγάλη εξάρτηση από τις διεθνείς τιμές πετρελαίου, οι αυξήσεις στα τιμολόγια των ΔΕΚΟ και τέλος η παύση πιστώσεων προς τις ελληνικές εισαγωγικές επιχειρήσεις (έλλειψη ρευστότητας).

Για τη ΔΗΜ.ΑΡ. είναι απαραίτητη η ελάφρυνση της πίεσης στο βιοτικό επίπεδο μέσω της μείωσης των τιμών. Η μείωση μπορεί να γίνει μέσω ενός συνολικού πακέτου που είχε προταθεί από τη ΔΗΜΑΡ και περιλαμβάνει:

- Την προσαρμογή με βάση τα συμπεράσματα και τις προτάσεις του έργου τεχνικής βοήθειας «Για τον εντοπισμό και την άρση των ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

(ΟΟΣΑ) σε 4 κλάδους. Επέκταση του έργου σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και ολοκλήρωση της άρσης όλων των εμποδίων, που επιδρούν στην τεχνητή διατήρηση υψηλών τιμών.

- Τη θέσπιση ρυθμίσεων για την ενίσχυση του ανταγωνισμού προς όφελος του καταναλωτή.
- Την ενδυνάμωση του ελέγχου και της εποπτείας των τιμών, κυρίως στις ξένες και ελληνικές επιχειρήσεις που κυριαρχούν στην αγορά και μέσα από τις ενδοομιλικές συναλλαγές διαθέτουν τα προϊόντα τους στη λιανική σε υψηλές τιμές.
- Τη μείωση των τιμών με αντιμετώπιση των καρτέλ και κινητοποίηση των πολιτών μέσα από καταναλωτικούς συνεταιρισμούς και άνοιγμα των επαγγελμάτων.

21. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Στόχος μας είναι η ανακοπή της καθοδικής πορείας, η παραγωγική ανασυγκρότηση και η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό και παραγωγικό πρότυπο, που θα επαναπροσδιορίσει θετικά τη θέση της χώρας στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας. Η επίτευξη αυτού του στόχου συναρτάται με την υπέρβαση των περιοριστικών πολιτικών που εφαρμόζονται σε Ελλάδα και Ευρώπη, την εγκατάλειψη των πολιτικών λιτότητας και την ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας.

Για την προώθηση αυτού του νέου αναπτυξιακού προτύπου οι βασικοί άξονες της πρότασής μας είναι:

Χαρακτηριστικά ενός βιώσιμου οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αναπτυξιακού προτύπου- στόχου.

- Νέα συνεργατική σχέση κράτους και ιδιωτικού τομέα με γνώμονα την αναγκαιότητα αναβάθμισης των παραγωγικών ιδιωτικών και συνεταιριστικών επιχειρήσεων.

- Αρμονική σύνδεση της οικονομικής δραστηριότητας με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Προτεραιότητα στην παραγωγή και στην υψηλή προστιθέμενη αξία. Αύξηση της παραγωγικότητας τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα ώστε να προσεγγίσουμε τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Προτεραιότητα στη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας.
- Δίκαιη αμοιβή της εργασίας και νέα ισορροπία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων που θα αλλάζει τις σημερινές ανισότητες.
- Διάχυση των ωφελειών στο κοινωνικό σύνολο και σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Αύξηση των πόρων για την ανάπτυξη με κύριες αιχμές:

- Διαμόρφωση του χρηματοδοτικού πλαισίου στήριξης και εκκίνησης επενδύσεων σε έργα υποδομών με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
- Διεκδίκηση ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος από την Ε.Ε. για τη στήριξη επενδύσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας.
- Επιτάχυνση των ρυθμών υλοποίησης του τρέχοντος ΕΣΠΑ και κατάλληλος σχεδιασμός του επόμενης προγραμματικής περιόδου που θα λαμβάνει υπόψη της συνθήκες οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα.
- Κανονική Εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και κατάργηση της κάκιστης πρακτικής των τελευταίων χρόνων που το απομειώνει προς χάριν της προσωρινής επίτευξης στόχων σχετικών με τη μείωση του ελλείμματος. Αύξηση των πόρων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.
- Προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.

Ορθός προσανατολισμός και αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων πόρων με κύριες αιχμές:

- Διαχείριση των πόρων με διαφάνεια και δημοκρατία στο σχεδιασμό, βέλτιστη σχέση κόστους οφέλους, διαρκή διαδικασία αξιολόγησης και επανασχεδιασμού παρεμβάσεων ώστε να βελτιώνονται τα αποτελέσματα τους και οι ωφέλειες για την κοινωνία.

- Προτεραιότητα σε δραστηριότητες με μεγάλο εισοδηματικό πολλαπλασιαστή, που αυξάνουν την παραγωγικότητα, ενισχύουν την εξωστρέφεια και δημιουργούν μεγάλο αριθμό σταθερών θέσεων εργασίας. Η επιλογή έργων στη νέα προγραμματική περίοδο, πέραν αυτών που καλύπτουν κοινωνικές ανάγκες, θα πρέπει γίνεται με κριτήριο την αναπτυξιακή τους στόχευση, τις εξωτερικές οικονομίες και τη μόχλευση και όχι τις πολιτικές επιρροές και τις πελατειακές σχέσεις.
- Ανάπτυξη μεγάλων, πολλών μικρών και μεσαίων παρεμβάσεων, σε συνδυασμό με την επαγγελματική κινητικότητα ώστε να υπάρξει ένα εθνικό σχέδιο μεταφοράς της δραστηριότητας σε τομείς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών και να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.
- Δημιουργία προϋποθέσεων περιφερειακής και τοπικής οικονομικής ανάπτυξης με ενισχυμένο το ρόλο της Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο πόρων, διοικητικής οργάνωσης και αρμοδιοτήτων. Ενίσχυση των περιφερειακών και τοπικών συμπράξεων και με την υιοθέτηση στρατηγικών αξιοποίησης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στόχο τη δημιουργία ενός ισόρροπου αναπτυξιακού μοντέλου.

Κρατικές ρυθμίσεις και για την υποστήριξη της οικονομικής δραστηριότητας

- Αναπροσανατολισμός της δημόσιας διοίκησης ώστε να υποστηρίζει την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας. Εξορθολογισμός και κωδικοποίηση νομοθετικών πλαισίων, μείωση γραφειοκρατίας, καθιέρωση ηλεκτρονικών συναλλαγών, διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των επιχειρήσεων με τους ελεγκτικούς κρατικούς μηχανισμούς, απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδοτήσεων, καταπολέμηση των φαινομένων της διαφθοράς.
- Φορολογική μεταρρύθμιση (η οποία αποτελεί άμεση προτεραιότητα και πρέπει να γίνει εντός κρίσης) – με στόχο ένα απλό, σταθερό και δίκαιο φορολογικό σύστημα, που δεν θα καταπνίγει τις αναπτυξιακές προοπτικές και θα υποστηρίζει με ειδικά κίνητρα τις παραγωγικές επενδύσεις για την τόνωση της απασχόλησης.

- Στρατηγικός χωροταξικός σχεδιασμός, όπου θα αντιμετωπίζονται θέματα κλειδιά, όπως η χρήση γης, το δασολόγιο, το κτηματολόγιο, τα ρυθμιστικά σχέδια των μεγάλων πόλεων, τα κλαδικά και περιφερειακά χωροταξικά σχέδια και το γενικό χωροταξικό σχέδιο της χώρας. Χωροταξική πολιτική άμεσα συνδεδεμένη με το νέο αναπτυξιακό και παραγωγικό πρότυπο.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών των βιομηχανικών περιοχών και των επιχειρηματικών πάρκων.
- Διασφάλιση των συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού ώστε να αρθούν ρυθμίσεις που ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις σε βάρος άλλων.
- Σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) και του ερευνητικού ιστού με το νέο αναπτυξιακό πρότυπο, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.
- Σεβασμός στο περιβάλλον. Κωδικοποίηση και αποσαφήνιση του Δικαίου του Περιβάλλοντος. Οι "πράσινες πολιτικές" πρέπει να συνεισφέρουν στην εξοικονόμηση της ενέργειας, να προσφέρουν "ισοδύναμα" στον τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης και να συμβάλουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας και προώθηση των αναγκαίων συνεργασιών για την αντιμετώπιση των εγγενών αδυναμιών των επιχειρήσεων μικρής κλίμακας. Ανάληψη πρωτοβουλιών από το κράτος για το άνοιγμα αγορών, σε παραδοσιακούς και νέους τομείς. και τη δημιουργία μικτών επιχειρήσεων με χώρες της ΝΑ Ευρώπης.

Άμεση ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ευρεία έννοια.

- Παροχή της απαιτούμενης ρευστότητας στις επιχειρήσεις.
- Συνεχής προσπάθεια μείωσης του ενεργειακού κόστους μέσω των πολιτικών εξοικονόμησης ενέργειας και της διευκόλυνσης για επενδύσεις που θα οδηγήσουν σε ενέργεια χαμηλού κόστους.
- Ενίσχυση των υποστηρικτικών δομών προς τους νέους επιχειρηματίες. Αναδιοργάνωση των συλλογικών δομών συμβουλευτικής στήριξης που πρέπει

να βρεθούν πιο κοντά στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε θέματα εξωστρέφειας και εξαγωγών. Υποστήριξη κατά προτεραιότητα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων ώστε να υπερβούν προβλήματα εσωστρέφειας, τεχνολογικής υστέρησης και έλλειψης χρηματοδότησης. Ειδικά μέτρα για την προώθηση των συγχωνεύσεων και των συνεργασιών.

- Αύξηση της χρηματοδότησης επενδυτικών επιχειρηματικών σχεδίων ώστε να κινητοποιηθούν και οι ιδιωτικοί πόροι, ιδιαίτερα σε τομείς που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Η χρηματοδότηση πρέπει να ενισχυθεί μέσα από ένα συνδυασμό μέσων όπως το εθνικό αναπτυξιακό επενδυτικό πλαίσιο, το τραπεζικό σύστημα, η νέα Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης 2014-2020, η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και βεβαίως με την κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων.
- Ενισχύσεις και αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία νέων οικονομικών υποκειμένων, ιδιαίτερα στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας.
- Ενίσχυση της επιμόρφωσης του εργατικού δυναμικού.
- Δημοσιότητα για τη στήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων από τους καταναλωτές.

Προσέλκυση ξένων επενδύσεων

Όλες οι παρεμβάσεις για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, τη δημιουργία ενός σταθερού χωροταξικού, φορολογικού και περιβαλλοντικού πλαισίου, η δημιουργία «εμπροσθοβαρούς» σχέσης μεταξύ περιβαλλοντικής αδειοδότησης και ελέγχων καθώς και η ενεργοποίηση του αναπτυξιακού νόμου, συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος προσέλκυσης επενδύσεων.

Επιπροσθέτως πρέπει να ενεργοποιηθούν:

- Οικονομική διπλωματία / Δημιουργία κοινών επιτροπών με άλλες χώρες.
- Ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της χώρας (γεωπολιτική θέση, φυσικός πλούτος, υψηλά καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό).
- Ανάδειξη των δυνατοτήτων επενδύσεων και στον δευτερογενή τομέα όπου υπάρχουν σημαντικά επενδυτικά περιθώρια για την παραγωγή τελικών

προϊόντων που θα καλύπτουν τις ανάγκες της εσωτερικής και της διεθνούς αγοράς.

Κύριοι τομείς και κλάδοι του νέου παραγωγικού μοντέλου

Ζητούμενο σήμερα είναι η ενεργοποίηση ενός εθνικού σχεδίου μεταφοράς της οικονομικής δραστηριότητας σε προϊόντα εμπορεύσιμα, με στροφή στην καινοτομία, την ενσωμάτωση της νέας τεχνολογίας και αποτελεσμάτων της έρευνας, τη διαφοροποίηση, τον εξαγωγικό προσανατολισμό και την ενίσχυση της εξωστρέφειας.

Κρίσιμο ζήτημα είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων να μη λάβει χαρακτηριστικά μονομέρειας, ώστε να σταθεί δυνατή η διαφοροποίηση δραστηριοτήτων, προϊόντων και υπηρεσιών, γεγονός που θα αποφέρει προστιθέμενη αξία και εισοδήματα.

Γι' αυτό η δραστηριότητα πρέπει να αναπτυχθεί σε όλους τους σύγχρονους δυναμικούς κλάδους της οικονομίας.

Βασικοί άξονες – στόχοι πρέπει να είναι:

- Ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα, με προώθηση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου και δημιουργία μιας ανταγωνιστικής αγροτικής οικονομίας.
- Ενίσχυση της μεταποίησης, με προτεραιότητα τους τομείς των τροφίμων.
- Ανάπτυξη του τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Διευκόλυνση ξένων άμεσων επενδύσεων στον τομέα ΤΠΕ και αξιοποίηση του ελκυστικού ανθρώπινου δυναμικού της χώρας καθώς και του υψηλού μορφωτικού επιπέδου των νέων. Δημιουργία επιχειρήσεων σε τομείς γνώσης σε σύνδεση ή και υπεργολαβία με εταιρείες άλλων χωρών. Πρωτογενής παραγωγή E&A σε συνεργασία και μετασχηματισμό των αποτελεσμάτων σε εφαρμόσιμα προϊόντα. Ενίσχυση της εξωστρέφειας στους τομείς έρευνας και ανάπτυξης λογισμικού και ολοκληρωμένων μικροκυκλωμάτων.
- Ανάπτυξη του Τουρισμού: Ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη του νησιωτικού πλέγματος. Σχεδιασμός της τουριστικής προβολής στη βάση των πορισμάτων ερευνών αγοράς και σχεδίων μάρκετινγκ. Προτεραιότητα στην

ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού και ενσωμάτωση στο τουριστικό προϊόν των πολιτιστικών στοιχείων της κάθε περιοχής. Ανάπτυξη όλων των ειδών θεματικού τουρισμού σε συνδυασμό με την προσπάθεια επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου. Εφαρμογή ολοκληρωμένου πρότυπου ποιότητας για προορισμούς και καταλύματα. Αναβάθμιση σταθμών εισόδου της χώρας, κατασκευή μαρίνων και ένταξη σε ενιαίο υποστηρικτικό κανονιστικό πλαίσιο. Άμεση σύνδεση του Τουρισμού με τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος. Ανακούφιση των τουριστικών περιοχών με την επίσπευση της δημιουργίας των αναγκαίων έργων γενικής υποδομής και την εφαρμογή προγραμμάτων ανάπλασης των φορτισμένων τμημάτων τους. Αναθεώρηση της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Διασφάλιση συλλογικών συμβάσεων και γενικότερα, εργασιακών σχέσεων.

- Αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου: Διασφάλιση της περιβαλλοντικής προστασίας και της υγείας των κατοίκων. Ολοκλήρωση του γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών «Εθνικό Μεταλλευτικό Κτηματολόγιο». Ενσωμάτωση της μεταλλευτικής πολιτικής στη γενικότερη χωροταξική πολιτική. Παραχώρηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές και τις κατευθύνσεις της αειφόρου ανάπτυξης. Διαφανείς διεθνείς διαγωνιστικές διαδικασίες για τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού οφέλους. Προώθηση του διαλόγου με τις τοπικές κοινωνίες.
- Ανάπτυξη του τομέα διαχείρισης απορριμμάτων, στον οποίο υπάρχουν τεράστια περιθώρια αφού η χώρα βρίσκεται ακόμη στο πρώτο στάδιο.
- Ανάπτυξη της ναυτιλίας μέσω σειράς κινήτρων για την στρόφη σε ελληνικά πληρώματα. Ευέλικτο νηολόγιο ώστε να εγγραφούν και άλλα ελληνόκτητα πλοία με ξένη σημαία. Διευκολύνσεις για ναυλοσύμφωνα μεγάλης διάρκειας. Ενθάρρυνση του εκσυγχρονισμού του ναυπηγοεπισκευαστικού κλάδου με τη συμμετοχή του ελληνικού εφοπλιστικού κεφαλαίου μέσω κινήτρων προσέλκυσή τους για κατασκευές σε ελληνικά ναυπηγεία.

- Μετατροπή της χώρας μας σε εμπορικό και διαμετακομιστικό κόμβο θαλάσσιων μεταφορών και επικοινωνίας. Ειδικό και ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο για εκτέλεση δραστηριοτήτων εφοδιαστικής αλυσίδας. Μείωση των διαδικαστικών ενεργειών. Διασύνδεση των κόμβων στο εθνικό δίκτυο και ένταξη στο διεθνές εμπορευματικό δίκτυο. Επέκταση των σιδηροδρομικών μεταφορών στις αγορές της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, βελτίωση υφιστάμενων υποδομών. Αναβάθμιση των λιμανιών της χώρας ως πόλων ανάπτυξης.

22. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση έχει δημιουργήσει τον κίνδυνο να αντιμετωπίζεται η περιβαλλοντική προστασία ως αιτία αποτροπής των επενδύσεων. Εμείς, υποστηρίζουμε πως η περιβαλλοντική προστασία πυλώνες είναι πυλώνες της αειφορίας και αντίκειται στη δημιουργία φιλο-επενδυτικού περιβάλλοντος. Το κατακτημένο αξιακό, θεσμικό και προγραμματικό κεφάλαιο της ΕΕ στα θέματα του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τα δειλά, αντιφατικά αλλά υπαρκτά βήματα προσαρμογής της χώρας μας στο ευρωπαϊκό κεκτημένο, μπορούν να μεταφερθούν στο σημερινό αναπτυξιακό σχεδιασμό και να λειτουργήσουν προσθετικά στην επανεκκίνηση της οικονομίας. Αυτό απαιτεί άρση της αποσπασματικότητας με την οποία εισάγονται οι ευρωπαϊκές κατευθύνσεις στο δικαίωμά μας πλαίσιο, με παρεμβάσεις στις εξής κατευθύνσεις:

- Μείωση των διοικητικών δομών και του πολυπληθούς πολιτικού προσωπικού που χειρίζονται τα «περιβαλλοντικά ζητήματα» και εξασφάλιση σαφήνειας ρόλων μεταξύ Κράτους, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και Περιφερειών,
- Επανεξέταση της σχέσης περιβαλλοντικής αδειοδότησης και ελέγχων ώστε να γίνει "εμπροσθοβαρής" με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων εργαλείων όπως ο θεσμός της Περιβαλλοντικής Ευθύνης και τα η θέσπιση ενιαίων ελεγκτικών κανόνων,
- Διεύρυνση της συνεργασίας του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα σε τομείς και μεθόδους που συμβάλλουν στην εισαγωγή φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών.

Η δημιουργία, η οργάνωση και η στρατηγική του ΥΠΕΚΑ σε συνθήκες κρίσης, οφείλει να αποκτήσει την αναγκαία «ωριμότητα» μέσα και από την εν εξελίξει αναδιοργάνωσή του πάνω σε σύγχρονες βάσεις. Αυτή η ωριμότητα οφείλει να εκφράζεται και σε νομοθετικές παρεμβάσεις, όπως είναι το κτηματολόγιο, οι χρήσεις γης, οι ΑΠΕ, τα δάση, η αυθαίρετη δόμηση, οι προστατευόμενες περιοχές, το υδατικό δυναμικό, η διαχείριση των αποβλήτων και αλλού.

- Μείζον πρόβλημα, περιβαλλοντικό, οικονομικό και αναπτυξιακό, αναδεικνύεται η διαχείριση των απορριμμάτων. Απαραίτητη είναι η ενσωμάτωση στο κόστος διάθεσης και του «εξωτερικού», περιβαλλοντικού κόστους της απόρριψης αποβλήτων στη φύση. Απαιτείται γενική αξιολόγηση/υποστήριξη στα υπάρχοντα Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων για διάφορα προϊόντα και υλικά και επέκτασή τους σε όλη την επικράτεια και σε άλλους τύπους αποβλήτων. Κατεπείγον θέμα είναι η δημιουργία μονάδων διαχείρισης επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων και η δημιουργία βιομηχανικών ζωνών για πράσινες ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των έξυπνων ζωνών ανάπτυξης και των οικο-βιομηχανικών πάρκων.
- Η ανάδειξη του τουρισμού στην αιχμή της προσπάθειας ανάκαμψης επιβάλλει την αποφυγή των εμμονών στο παραδοσιακό τουριστικό προϊόν και την υπέρβαση της υποτίμησης των περιβαλλοντικών παρενεργειών.
- Η αυθαίρετη δόμηση βλάπτει τον τουρισμό αλλά και το ευρύτερο φυσικό, αγροτικό και δομημένο περιβάλλον. Απαιτείται η προετοιμασία και ο προγραμματισμός για εκτεταμένες κατεδαφίσεις των αυθαιρέτων που ο νέος νόμος εξαιρεί από τη δυνατότητα νομιμοποίησης.
- Η αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας πρέπει να αναχθεί σε στρατηγική προτεραιότητα για την ελληνική οικονομία μέσω της υποστήριξης των αλλαγών προς την κατεύθυνση των οικονομιών χαμηλού άνθρακα σε όλους στους τομείς. Σταδιακή απεξάρτηση της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα και επίτευξη ενός συστήματος 100% ΑΠΕ, στην ηλεκτροπαραγωγή, στις επόμενες δεκαετίες. Είμαστε θετικοί στη χρηματοδότηση έργων από τρίτους (ΧΑΤ) για την αλλαγή

ενεργειακών συστημάτων μεγάλων δημόσιων κτιρίων (π.χ. παραγωγή ζεστού νερού σε νοσοκομεία με χρήση ηλιακών θερμοσιφώνων, εγκατάσταση καυστήρων βιομάζας σε σχολεία, εγκατάσταση συστημάτων αυτόματου ελέγχου ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων σε δημόσια κτίρια, κλπ). Επίσης, απαιτείται η ενσωμάτωση διεθνών πρακτικών και η δημιουργία χαρτών αιολικού δυναμικού για τη βέλτιστη χωροθέτηση των επενδύσεων των αιολικών πάρκων.

- Για τον οικοδομικό κλάδο, οι αναβαθμίσεις κάθε είδους του υφιστάμενου οικιστικού ιστού με στόχο βιώσιμες πόλεις (αναπλάσεις, ενεργειακές αναβαθμίσεις κλπ) αποτελούν μια άμεση και εφικτή διέξοδο στην παρατεταμένη κρίση.
- Υποστηρίζουμε τη μόνη περιβαλλοντικά φιλική εναλλακτική λύση, τους συλλογικούς τρόπους μετακίνησης, και ιδιαίτερα τα Μέσα Σταθερής Τροχιάς: μετρό, τραμ, προαστιακό και σιδηρόδρομο. Υποστηρίζουμε την πόλη των κοντινών αποστάσεων με βαδίσιμα πεζοδρόμια και ποδηλατοδρόμους, που ενθαρρύνουν τις ήπιες μορφές μετακίνησης. Ανάσχεση της διάχυσης των πόλεων στην κατεύθυνση της ανάπτυξης συμπαγούς και συνεκτικής πόλης.

Σχέση της Αριστεράς με την Οικολογία

Η σχέση της Αριστεράς με την οικολογία στην εποχή μας είναι απόλυτα οργανική. Τα δύο αυτά ρεύματα κοσμοαντίληψης και οργάνωσης της κοινωνίας πρέπει να συγκλίνουν. Για μας η περιβαλλοντική διάσταση πρέπει να διαπερνά όλες τις πολιτικές. Από πολλές πλευρές ενώ δεν αμφισβητείται η γενική ιδέα για πράσινη στροφή στην οικονομία, θεωρείται ωστόσο ότι το ζήτημα αυτό δεν έχει προτεραιότητα λόγω των επείγουσών αναγκών που υπάρχουν σε συνθήκες βαθιάς κρίσης. Αντίθετα εμείς πιστεύουμε ότι η οικονομία βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο και είναι αναγκαία η αναδιάρθρωση με υπέρβαση των πεπαλαιωμένων συνταγών. Συστατικό στοιχείο της εξόδου από την κρίση είναι η προώθηση περιβαλλοντικών μέτρων. Η παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας στη μεταμνημονιακή εποχή πρέπει να βασιστεί σε νέες ιδέες και καινούργια εργαλεία μιας πραγματικά βιώσιμης ανάπτυξης.

Θεωρούμε λανθασμένη την πεποίθηση ότι τα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας αποτελούν αιτία αποτροπής των επενδύσεων. Μια αειφορική προσέγγιση της ανάπτυξης διόλου δεν αντιτίθεται στη δημιουργία φιλικού προς τις επενδύσεις περιβάλλοντος. Οι νέες επενδύσεις πρέπει να αναπτύσσονται σε ένα πλαίσιο βιώσιμης και όχι φθηνής και ρηχής ανάπτυξης.

23. Ο ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Ο αγροτικός τομέας μπορεί να αποτελέσει έναν από τους κρίσιμους τομείς για την ανασυγκρότηση της οικονομίας της χώρας. Η κατανομή των πόρων της νέας ΚΑΠ δεν πρέπει να γίνει μέσω πελατειακών σχέσεων. Είναι απαραίτητη η χάραξη μίας ολοκληρωμένης στρατηγικής θα κινείται στο τετράπτυχο: αγροτική ανάπτυξη – αειφορία – ανταγωνιστικότητα – κοινωνική συνοχή.

Ένα εθνικό σχέδιο ολοκληρωμένης ανάπτυξης της αγροτικής οικονομίας με ισόρροπη ανάδειξη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων της υπαίθρου, πρέπει να έχει ως κύρια στοιχεία τα εξής:

- Προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης, με τήρηση των νομικών απαιτήσεων, ορθολογική χρήση όλων των εισροών, παρακολούθηση και έλεγχο όλων των φάσεων παραγωγής με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή.
- Προώθηση της βιολογικής γεωργίας - κτηνοτροφίας.
- Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών με έμφαση σε προϊόντα που πλεονεκτούμε και μπορούν να σταθούν αυτοδύναμα στις διεθνείς αγορές.
- Στροφή στην παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων. Έμφαση στην επωνυμοποίηση της παραγωγής, στα Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης και στα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης και Τοπικά Παραδοσιακά Προϊόντα. Δημιουργία ενός αξιόπιστου συστήματος ελέγχων και πιστοποιήσεων σε όλα τα επίπεδα.
- Στροφή προς την παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων όπου η χώρα μας είναι έντονα ελλειμματική με αξιοποίηση και διαχείριση των βοσκοτόπων ως μοχλό ανάπτυξης της υπαίθρου. Εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης της κτηνοτροφίας,

- που να συμπεριλαμβάνουν την ολοκληρωμένη διαχείριση της βόσκησης, τη διασύνδεση κτηνοτροφίας – γεωργίας, την ανάπτυξη συστημάτων μεταποίησης και εμπορίας. Επαναπροσδιορισμός των όρων και της κατεύθυνσης της χρήσης γης με αναπροσαρμογή της σχέσης φυτικής – ζωικής παραγωγής.
- Προώθηση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα με μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής, εξυγίανσης του εμπορίου των αγροτικών προϊόντων, προστασία της αγροτικής γης με σαφή καθορισμό των χρήσεων της,
  - Προώθηση σύγχρονων δράσεων εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, τυποποίησης, μεταποίησης και νέων μορφών συμβολαιακής γεωργίας.
  - Καθετοποίηση της παραγωγής, απόκτηση πλήρους ελέγχου της παραγωγής από τη φύτευση του σπόρου ή του δενδρυλλίου μέχρι την τελική διάθεση του προϊόντος.
  - Διασύνδεση τουρισμού και αγροτικής παραγωγής, με στόχο την αξιοποίηση των δραστηριοτήτων του τουρισμού. Δημιουργία πλαισίου συμφωνιών μεταξύ παραγωγών και τουριστικών επιχειρηματιών με μέτρα ενισχύσεων δράσεων ανάδειξης και επιχειρηματικών σχεδίων.
  - Αποφασιστική στροφή στην εφαρμοσμένη αγροτική έρευνα, σύνδεση της με την παραγωγή και εμπορία. Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, που ασχολείται με τον πρωτογενή τομέα, με σκοπό να είναι σε θέση να αναπτύσσουν επιχειρηματικά σχέδια και πρακτικές και να παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα.
  - Ανάπτυξη έργων υποδομής και κατασκευή αρδευτικών έργων. Η σωστή διαχείριση των διαθέσιμων υδάτινων πόρων, με εξοικονόμηση και επαναχρησιμοποίηση του νερού για άρδευση είναι μια δυναμική προοπτική αιεφόρου ανάπτυξης, δεδομένου ότι η γεωργία αποτελεί το μεγαλύτερο καταναλωτή νερού.
  - Στήριξη των συλλογικών δράσεων και των επιχειρήσεων με αναπτυξιακό και εξαγωγικό προσανατολισμό.

- Ενίσχυση των ομάδων παραγωγών για δραστηριότητες που αφορούν καινοτόμα προϊόντα ή ακόμη και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαχείριση ποιότητας.
- Υποστήριξη στην μετακίνηση προς την ύπαιθρο ανέργων για την ενασχόληση στην αγροτική παραγωγή με παροχή γης, τεχνογνωσίας και χρηματοδοτήσεις από τις κοινοτικές επιδοτήσεις για να κερδίσουμε τη μάχη στο εμπορικό ισοζύγιο των τροφίμων.

24. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΟΥΣ (ΚΟΚΚΙΝΟΠΡΑΣΙΝΟ ISO)

Η κρίση είναι παγκόσμια, οικολογική και ανθρωπιστική ταυτόχρονα.

Η εκτίναξη των τεχνολογικών δυνατοτήτων, των παραγωγικών δυνάμεων, όσο παραμένει στα ίδια πολιτικά πλαίσια, διευρύνει την κρίση και στο περιβαλλοντικό και στο ανθρωπιστικό επίπεδο.

Το ηγεμονεύον δίπολο αξιών που προτρέπει για συνεχή οικονομική μεγέθυνση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, προκαλεί και επιδεινώνει την πλανητική οικολογική και ανθρωπιστική υποβάθμιση και κρίση. Αυτές οι αξίες της νεωτερικότητας, που συνέβαλαν ως ακαταμάχητες ιδεολογικές μηχανές στην παγκόσμια κυριαρχία του καπιταλισμού και επέτρεψαν στις δυτικές κοινωνίες άλματα ευημερίας, εξάντλησαν την ιστορική τους δυναμική στο απόγειο της κυριαρχίας τους, την ώρα που κατέστησαν παγκόσμιες.

Τη ζοφερή όμως αυτή εποχή, συντελείται μια πρωτοφανής στην Ιστορία χειραφέτηση των μαζών με όπλο τη νέα τεχνολογία και το Διαδίκτυο. Σήμερα πολύ λιγότερο, πολύ λιγότεροι μπορούν να γίνουν έρμαιοι δημαγωγικών πολιτικών και ιδιοτελών ΜΜΕ.

Και ενώ όλα τα επαγγέλματα, όλες οι πτυχές της ζωής μας έχουν αλλάξει ριζικά λόγω της νέας τεχνολογίας και του Διαδικτύου, η πολιτική, σ' όλο της το φάσμα, απ' τη Δεξιά ως την Αριστερά, παραμένει εγκλωβισμένη στα παλιά στερεότυπα. Οι παραδοσιακές πολιτικές εξουσίες έχουν περιοριστεί, οι διοικητικές και οικονομικές δυνατότητες παρέμβασης των κυβερνήσεων έχουν δραστικά περισταλεί μέσα από τον περιορισμό

του κράτους, με αντίστοιχη ενίσχυση των αγορών, αλλά και των υπερεθνικών οργανισμών, των Ανεξάρτητων Αρχών και των ΜΚΟ.

Η ΔΗΜΑΡ, ως σύγχρονο κόμμα της Αριστεράς και της Οικολογίας, σπάει τα πολιτικά στερεότυπα και μεταφέρει, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της νέας τεχνολογίας, μέρος της ευθύνης για την οικονομική και περιβαλλοντική πολιτική στην κοινωνία. Εισηγείται στην Ελλάδα και στην Ευρώπη την καθολική σήμανση για όλα τα προϊόντα, για όλες τις υπηρεσίες με μια εύληπτη, αξιόπιστη ένδειξη, ένα οιονεί Κοκκινοπράσινο ISO (ΚΠ ISO), που θα αξιολογεί ταυτόχρονα το ανθρωπιστικό-εργασιακό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα κάθε προϊόντος, κάθε υπηρεσίας. Το ΚΠ ISO θα πληροφορεί τον υποψήφιο αγοραστή για το πόσο προστατεύτηκε ο εργαζόμενος και το περιβάλλον κατά την παραγωγή του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

Παρεμφερείς δείκτες υπάρχουν και σήμερα, περιθωριακά όμως και συχνά αμφισβητούμενου κύρους, κυρίως για το πράσινο σκέλος κάποιων προϊόντων. Το ΚΠ ISO φιλοδοξεί να τους καταστήσει καθολικούς και έγκυρους.

Με ένα τέτοιο δείκτη ο καταναλωτής θα μπορεί με τρόπο απλό, μαζικό, αποτελεσματικό, να ψηφίζει με κάθε αγορά του υπέρ των εργαζομένων και υπέρ της σωτηρίας του πλανήτη, θα μπορεί με κάθε αγορά του να πριμοδοτεί επιχειρήσεις που προσέχουν τους εργαζόμενους, βάζοντας πάτο ανθρωπιάς στον ανταγωνισμό και φρένο στην ύβρη της αδιέξοδης συνεχούς μεγέθυνσης εντός ενός μη μεγεθυνόμενου, απειλούμενου, οικολογικά διαταραγμένου πλανήτη.

Το ΚΠ ISO επεκτείνει τη χειραφέτηση των μαζών απ' το Διαδίκτυο στο πεδίο της αγοράς, μετατρέποντας τον καταναλωτή σε πολίτη. Αίρει την αλλοτρίωση στη φάση της κατανάλωσης δημιουργώντας τις προϋποθέσεις να αρθεί αυτή και στη φάση της παραγωγής. Ο καταναλωτής γίνεται πολίτης, αφού συνειδητοποιεί ότι κάθε αγορά του ξεπερνά την ιδιωτική σφαίρα και γίνεται ψήφος εργασιακής αλληλεγγύης και περιβαλλοντικής προστασίας. Με το ΚΠ ISO οι κοινωνίες μπορούν με τις καταναλωτικές επιλογές τους να πετύχουν νίκες στο πεδίο των ραφιών-αγορών και να τις ολοκληρώσουν εντός των επιχειρήσεων, οι οποίες θα πιεστούν να αλλάξουν τις

εργασιακές συνθήκες παραγωγής και να βελτιώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Το ΚΠ ISO, μπορεί να γίνει αποδεκτό από τις διαφορετικές πολιτικές ομάδες του Ευρωκοινοβουλίου και δύσκολα θα αντικρουστεί από κυβερνήσεις, αφού δεν τους ζητά ούτε να μοιράσουν, ούτε να αναδιανείμουν χρήματα, ούτε καν να πάρουν πρόσθετα περιβαλλοντικά μέτρα.

Το κόμμα μας θα συστήσει ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, οικονομολόγων, νομικών, συνδικαλιστών, εκπροσώπων έγκυρων περιβαλλοντικών και καταναλωτικών οργανώσεων που θα διερευνήσει τη βαθμονόμηση αυτού του δείκτη και θα ετοιμάσει τον οδικό χάρτη για τη σταδιακή θέσπιση και εφαρμογή του.

25. ΕΘΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Η Δημοκρατική Αριστερά έχει θέσει στον πυρήνα της ερευνητικής της πολιτικής την επένδυση στο τρίγωνο της γνώσης: Εκπαίδευση-Έρευνα-Καινοτομία. Γι' αυτό το λόγο οι βασικοί άξονες της πολιτικής της πηγάζουν και εκπορεύονται από την στρατηγική επιλογή της δημιουργίας ενός Ενιαίου Χώρου της Εκπαίδευσης και Έρευνας. Αν και το δημόσιο ερευνητικό σύστημα φαίνεται να επιτυγχάνει υψηλές επιδόσεις σε διεθνές επίπεδο η συμβολή του στις οικονομικές επιδόσεις της χώρας είναι μικρή. Το γεγονός αυτό αποτελεί :

- Αντανάκλαση της χαμηλής εθνικής εγχώριας δαπάνης για έρευνα (κάτω του 0.5% του ΑΕΠ), όταν ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 2.1%.
- Έκφραση μιας δομικής αδυναμίας της ελληνικής κοινωνίας η οποία σχετίζεται με τον χαμηλό βαθμό αλληλεπίδρασης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού συστήματος με τον παραγωγικό τομέα και κυρίως,
- Αποτέλεσμα ενδογενών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας που εκφράζεται με τα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων των ελληνικών επιχειρήσεων σε έρευνα και ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων.

Με βάση την αποτίμηση της σημερινής κατάστασης του ερευνητικού συστήματος της χώρας η ΔΗΜΑΡ προτείνει την ακόλουθη δέσμη μέτρων για την ενίσχυση της έρευνας:

- Διαμόρφωση εθνικής ερευνητικής πολιτικής συνδεδεμένης με το πέρασμα σε ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στην παραγωγή και αξιοποίηση νέας γνώσης.
- Ετήσια, σταδιακή αύξηση των δαπανών για την έρευνα και καθιέρωση ενός μόνιμου εθνικού προγράμματος έρευνας με τακτικές προκηρύξεις κατ' έτος.
- Άμεση διαμόρφωση του ενιαίου χώρου εκπαίδευσης και έρευνας με ενίσχυση των συνεργιών.
- Ανάδειξη της αριστείας και ενίσχυση της δημοκρατικής οργάνωσης της εσωτερικής ζωής των Ερευνητικών Κέντρων και των ΑΕΙ.
- Ενίσχυση και καθιέρωση μεγάλων ερευνητικών υποδομών ευρωπαϊκής εμβέλειας, κυρίως σε Ερευνητικά Κέντρα που διαθέτουν σχετικές υποδομές και παράδοση
- Συστηματική εξωτερική αξιολόγηση Α.Ε.Ι και Ε.Κ, με όρους και κριτήρια προκαθορισμένα, από ενιαία αρχή ώστε να μεγιστοποιηθεί ο εθνικός συντονισμός και η λογοδοσία.
- Διασύνδεση της ερευνητικής διαδικασίας με τις λειτουργικές και αναπτυξιακές ανάγκες του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας.
- Ενίσχυση της διασύνδεσης του ερευνητικού συστήματος με τον παραγωγικό ιστό της χώρας. Ενθάρρυνση των πρωτοκόλλων συνεργασίας κατά τρόπο που θα εξασφαλίζεται το αμοιβαίο όφελος.
- Καθιέρωση σαφούς πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για δράσεις υψηλού ρίσκου όπως οι καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αλλιώς η όποια επιχειρηματικότητα γύρω από καινοτόμες πρωτοβουλίες θα εξαφανιστεί μέσα σε ένα ασφυκτικό γραφειοκρατικό πλαίσιο.
- Διαμόρφωση οδικού χάρτη βιώσιμων ερευνητικών υποδομών και πόλων καινοτομίας με τις μέγιστες δυνατές συνέργειες σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

- Ενίσχυση του θεσμού των τεχνολογικών πάρκων και ενθάρρυνση δημιουργίας επιχειρήσεων έντασης γνώσης (spin off) που επικεντρώνουν στην εμπορική αξιοποίηση γνώσεων που παράγονται από ερευνητές. Στον τομέα αυτό απαιτούνται διορθωτικές κινήσεις ώστε να περιοριστούν τα φαινόμενα κατάχρησης δημοσίων πόρων . Η πολιτεία οφείλει να ενισχύσει το καινοτόμο πνεύμα με την παραχώρηση διευκολύνσεων προς ομάδες νέων ερευνητών, με παραχώρηση κυψελίδων στα τεχνολογικά πάρκα, επιδότηση του κόστους προσωπικού, φορολογικές ελαφρύνσεις, διευκόλυνση πρόσβασης σε υποδομές κλπ.
- Διεύρυνση της γυναικείας συμμετοχής στο ερευνητικό σύστημα.

Υπό τις παρούσες συνθήκες οικονομικής κρίσης το κοινοτικό πλαίσιο Horizon 2020 αποτελεί την πλέον σημαντική οδό διεξόδου για την επιβίωση του ελληνικού ερευνητικού συστήματος. Για το λόγο αυτό απαιτούνται πρωτοβουλίες της χώρας μας και ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών ώστε οι προτεραιότητες να μην κυριαρχούνται από επιχειρησιακά σχέδια ισχυρών ευρωπαϊκών ιδιωτικών και δημόσιων συμφερόντων. Το νέο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Σ.Ε.Σ. 2014 – 2020) παρέχει τη δυνατότητα χάραξης εθνικών προτεραιοτήτων έρευνας και καινοτομίας (ευφυής εξειδίκευση) με περιφερειακή διάσταση. Για την αποτελεσματική διαχείριση του, όμως, απαιτείται ισχυρή πολιτική βούληση προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι κεντρικοί εθνικοί στόχοι και να αποφευχθούν υπόγειοι συμβιβασμοί, εξυπηρέτηση πολυποικίλων πελατειακών σχέσεων και διαπλοκών.

26. ΕΠΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η αποσάθρωση των εργασιακών σχέσεων και η συμπίεση του μισθολογικού κόστους, εκτός από κοινωνικά άδικη, έχει ήδη αποδειχθεί αναποτελεσματική σε σχέση με το στόχο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Η αναστροφή της καθοδικής πορείας των μισθών και η αποκατάσταση των εργασιακών σχέσεων είναι στόχος που μπορεί να διεκδικηθεί με την προϋπόθεση της

ενεργοποίησης ενός συνολικού προγράμματος που θα αντιμετωπίζει και τους άλλους παράγοντες που καθλώνουν την ανταγωνιστικότητα.

Άμεσες προτεραιότητες είναι:

- Επαναφορά της ισχύος της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, της μετενέργειας και επεκτασιμότητας αυτής, με ταυτόχρονη ενίσχυση του διαλόγου των κοινωνικών εταίρων και ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων.
- Επανεξέταση της εργασιακής νομοθεσίας και διαμόρφωση στρατηγικής πολιτικής Εργασίας, μετά από εκτενή κοινωνικό διάλογο.
- Αύξηση του κατώτατου μισθού σε συνδυασμό με δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας μέσω άλλων παραμέτρων όπως το μη μισθολογικό κόστος, η παραγωγικότητα της εργασίας και το γενικότερο οικονομικό – φορολογικό και θεσμικό- πλαίσιο που παρέχεται στις επιχειρήσεις.
- Λειτουργική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των συστημάτων ελέγχου από τις επιθεωρήσεις εργασίας και το ΙΚΑ, αξιοποιώντας τη διεθνή εμπειρία και τις νέες τεχνολογίες. Εφαρμογή της ηλεκτρονικής κάρτας εργασίας.
- Προστασία από την απέλαση των αλλοδαπών εργαζομένων, στους οποίους οφείλονται αποδοχές ή έχουν άλλες εκκρεμείς υποθέσεις εργασιακής φύσης.

27. ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗ ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ

Το ποσοστό ανεργίας εκτινάχθηκε σε πρωτόγνωρα για την ελληνική κοινωνία επίπεδα, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει έλλειψη θεσμών και αποτελεσματικών μηχανισμών κοινωνικής προστασίας.

Ακόμη και με το πέρασμα της χώρας σε ρυθμούς ανάπτυξης οι επιπτώσεις στην απασχόληση θα επέλθουν με με χρονική υστέρηση. Κατά συνέπεια υπάρχει ανάγκη για σταθερή και μεγάλου μεγέθους παρέμβαση για υποστήριξη των ανέργων και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Στη σημερινή συγκυρία πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι (α) σε περίοδο παρατεταμένης ύφεσης ο ιδιωτικός τομέας δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας και για αυτό υπάρχει ανάγκη το κράτος να λειτουργήσει ως εργοδότης έσχατης προσφυγής, (β) οι παρεμβάσεις πρέπει να καλύπτουν και τα δύο σκέλη των πολιτικών απασχόλησης, δηλαδή να αφορούν τόσο στις λεγόμενες παθητικές πολιτικές (επίδομα ανεργίας) όσο και στις ενεργητικές (προγράμματα κοινωφελούς εργασίας, επανακατάρτισης κ.α), (γ) οι παρεμβάσεις πρέπει να συνδέονται με την αναπτυξιακή οπτική της επόμενης ημέρας, (δ) η υποστήριξη ομάδων υψηλού κινδύνου φτώχειας και ιδιαίτερα των οικογενειών χωρίς απασχόληση πρέπει να είναι σε προτεραιότητα.

Μέτρα πολιτικής:

- Αναμόρφωση συστήματος τακτικής επιδότησης ανεργίας με στόχο την αύξηση του χρόνου επιδότησης και τη διεύρυνση των ωφελουμένων.
- Αναμόρφωση επιδόματος μακροχρόνιας ανεργίας με στόχο την αύξηση του χρόνου επιδότησης και τη διεύρυνση των ωφελουμένων.
- Ιατροφαρμακευτική κάλυψη για το σύνολο των ανέργων χωρίς προϋποθέσεις.
- Εφαρμογή ευρύτατου προγράμματος «Άμεσης Δημιουργίας Θέσεων Απασχόλησης μέσω Προγραμμάτων Κοινωφελούς Χαρακτήρα» σε φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κι στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Θέσπιση δυνατότητας και εισαγωγή κινήτρων για το συνδυασμό μείωσης χρόνου εργασίας με επαγγελματική κατάρτιση εργαζομένων, ως συμβολή στην ανάσχεση των απολύσεων
- Διεύρυνση εφαρμογής προγραμμάτων σε φορείς του ιδιωτικού τομέα για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης και δεν έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις ασφάλισης.
- Ταχύτερη υλοποίηση των δράσεων για την απασχόληση των νέων που προβλέπονται στο υφιστάμενο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση. Εισαγωγή της ηλικιακής παραμέτρου σε όλες τις παρεμβάσεις. Διεκδίκηση ουσιαστικής αύξησης της χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων.

- Προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας μέσω της προσφοράς υποστηρικτικών λειτουργιών (συμβουλευτική στήριξη, η παροχή χώρων και εξοπλισμού κοινής χρήσης ως επαγγελματικής στέγης) από κέντρα στήριξης που μπορούν να λειτουργήσουν οι ΟΤΑ αξιοποιώντας το κτιριακό απόθεμα του δημοσίου.

28. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Η κρίση οδηγεί σημαντικό τμήμα του πληθυσμού στην απώλεια της δυνατότητας να ζει τουλάχιστον με το ελάχιστο όριο αξιοπρεπούς διαβίωσης. Οι μηχανισμοί κοινωνικής προστασίας απεδείχθησαν ανεπαρκείς και αναποτελεσματικοί, καθώς δεν μπόρεσαν να εξυπηρετήσουν τους στόχους για τους οποίους θεσπίστηκαν. Τα επιδόματα ανεργίας δεν καλύπτουν το σύνολο του άνεργου πληθυσμού, πολλοί άνθρωποι αδυνατούν να κατοχυρώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πάρα πολλοί δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη με αποτέλεσμα να μη διαθέτουν πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να υπάρξει ένα «δίκτυο ασφαλείας» ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, και αυτό είναι η καθιέρωση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα αποτελεί στοχευμένη κοινωνική παροχή, που χορηγείται με εισοδηματικά κριτήρια και συνδυάζεται με δράσεις κοινωνικής επανένταξης και παροχές, όπως π.χ. υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς κ.λπ. Μέσω του προγράμματος συμπληρώνεται το αρχικό εισόδημα των δικαιούχων, ώστε να μην υπολείπεται ενός καθορισμένου ορίου. Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα εφαρμόζεται ήδη σε 23 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υλοποιείται σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο στις υπόλοιπες τρεις. Η Ελλάδα, θα εφαρμόσει από την 1η Ιανουαρίου 2014 σε δύο περιοχές της επικράτειας ένα πιλοτικό πρόγραμμα ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, προϋπολογισμού 20 εκατομμυρίων ευρώ.

Η ΔΗΜΑΡ έχει δώσει από την πρώτη στιγμή έμφαση στην ανάγκη στήριξης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, που απειλούνται από συνθήκες ακραίας φτώχειας, μέσω του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Μέτρα πολιτικής:

- Καθολική εφαρμογή του προγράμματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος εντός του 2014, αμέσως μετά την υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής του. Στόχος πρέπει να είναι η εφαρμογή να περιλαμβάνει εγγυημένο ποσό 360 ευρώ το μήνα για ένα άτομο που ζει μόνο, 972 ευρώ το μήνα για ζευγάρι με δύο παιδιά. Το ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης που θα καταβάλλεται στους δικαιούχους θα προκύπτει από τη διαφορά ανάμεσα στο εισόδημα αναφοράς που διαθέτουν και στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα που αντιστοιχεί στον τύπο νοικοκυριού όπου ανήκουν. Εκτιμάται ότι η γενικευμένη εφαρμογή ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος όπως αυτό θα εξάλειφε σχεδόν ολοκληρωτικά την ακραία φτώχεια, έναντι ενός καθαρού κόστους πάνω από 1% του ΑΕΠ.
- Κινητοποίηση και μέγιστος δυνατός συντονισμός μεταξύ του φορέα υλοποίησης και των κοινωνικών υπηρεσιών για την καλύτερη λειτουργία του προγράμματος.
- Αναζήτηση συμπράξεων και συνεργειών με φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο της κοινωνικής οικονομίας.
- Συσχέτιση της παροχής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος με την συμβουλευτική υποστήριξη με στόχο την όσο το δυνατόν ταχύτερη επιστροφή των δικαιούχων στην απασχόληση και την κοινωνική επανένταξη.

29. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΣΙΤΙΣΗΣ

Η φτωχοποίηση πολλών οικογενειών επέφερε την κατακόρυφη αύξηση της παιδικής φτώχειας.

Οι συνέπειες της παιδικής φτώχειας είναι ιδιαίτερα καταστροφικές: υλική στέρηση, κακή διατροφή, μαθησιακές δυσκολίες, κακές σχολικές επιδόσεις, χαμηλές δεξιότητες, δυσμενείς προοπτικές απασχόλησης, σοβαρός κίνδυνος βλαβών στην υγεία.

Η αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας θα πρέπει να τεθεί πρωταρχικός στόχος όλων των αρμόδιων φορέων. Η δημόσια πολιτική οφείλει να προστατεύει τα παιδιά από τις ακραίες συνέπειες της οικονομικής κρίσης, παρέχοντάς τους επαρκή και υγιεινή διατροφή στο σχολείο. Η σχολική σίτιση δεν μπορεί να εξαλείψει την παιδική φτώχεια, τα ποσοστά της οποίας ολοένα επιδεινώνονται. Ωστόσο αποτελεί ουσιαστική και άμεση απάντηση σε μια από τις πλέον επικίνδυνες πτυχές της. Η εφαρμογή προγραμμάτων σχολικών γευμάτων συναντάται σε εθνικά διατροφικά προγράμματα ευρωπαϊκών χωρών. Τα προγράμματα αυτά είχαν πολλαπλά οφέλη μεταξύ άλλων στην υγεία των παιδιών, στην κοινωνική τους ένταξη και στη σχολική τους επίδοση. Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η προστασία των πλέον φτωχών παιδιών από το πρόβλημα της έλλειψης τροφής αποτελεί κεντρικό ζήτημα στις σημερινές συνθήκες. Η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διανομή γευμάτων σε μαθητές αρκετών πόλεων αποτελεί θετικό βήμα που πρέπει να επεκταθεί. Η σχολική σίτιση μπορεί να επιφέρει οφέλη πολλαπλάσια της –ούτως ή άλλως μικρής– δημοσιονομικής επιβάρυνσης ενώ η χρηματοδότησή της μπορεί να γίνει ποικιλοτρόπως. Πέραν των κρατικών και κοινοτικών κονδυλίων που θα δοθούν για το σκοπό αυτό, είναι αναγκαία η αναζήτηση δωρεών και χορηγιών από ιδιωτικούς φορείς, που θα επιτρέψει την αύξηση του προϋπολογισμού του σχετικού προγράμματος.

Μέτρα πολιτικής:

- Σταδιακή επέκταση και στη συνέχεια γενικευμένη εφαρμογή των σχολικών γευμάτων.
- Αύξηση των κονδυλίων που διατίθενται προς τους δήμους για την εφαρμογή προγραμμάτων σχολικής σίτισης.
- Αναζήτηση δωρεών και χορηγιών από ιδιωτικούς φορείς και ενθάρρυνση των συμπράξεων που θα επιτρέψουν τη διεύρυνση τους.

- Ενθάρρυνση των συνεργειών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα που θα αναλάβουν τη διανομή των σχολικών γευμάτων.

30. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΑΜΕΑ

Η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους πλήττει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ειδική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία. Η μείωση των επιδομάτων, η ελλιπής εφαρμογή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την πρόσβαση στην απασχόληση, οι χρονοβόρες διαδικασίες πιστοποίησης και επαναπιστοποίησης της αναπηρίας μέσω των νέων Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας του ΙΚΑ, η περιορισμένη προσβασιμότητα σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους και κτίρια, η αδυναμία πραγματοποίησης βασικών συναλλαγών σε δημόσιες υπηρεσίες είναι κάποια μόνο από τα καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο ανάπηρος πολίτης στη χώρα σήμερα.

Η ισοτιμία, οι ίσες ευκαιρίες προς όλους τους πολίτες, η συμμετοχή όλων στην κοινωνική και οικονομική ζωή δεν είναι πολυτέλεια αλλά δικαίωμα. Στόχος είναι η μετάβαση σε ένα κοινωνικό, ανθρωποκεντρικό μοντέλο διαχείρισης της αναπηρίας, που θα βασίζεται στην εξατομικευμένη προσέγγιση και την αξιοποίηση των προσόντων κάθε ατόμου, με σκοπό την ένταξη και την αυτονομία.

Προτείνουμε:

- Προσβασιμότητα για όλους παντού: σε κάθε δημόσιο χώρο, υπηρεσία, στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στο αστικό περιβάλλον, στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Ισότιμη πρόσβαση στη δημόσια διοίκηση με τη χρήση τεχνολογικών μέσων και σχεδιασμός των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Δημοσίου ώστε να διευκολύνεται ο πολίτης με αναπηρία στις συναλλαγές του,
- Άμεση και έμμεση οικονομική ενίσχυση των ατόμων με αναπηρία: Ενοποίηση των επιδομάτων ΑΜΕΑ σε ένα νέο επίδομα αναπηρίας, το ύψος του οποίου θα καθορίζεται ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε μορφής αναπηρίας, φορολογικές ελαφρύνσεις για δαπάνες που συνδέονται με τη διαχείριση της αναπηρίας, αφορολόγητο ενιαίου επιδόματος αναπηρίας,
- Διαδικασία πιστοποίησης της αναπηρίας: Ενίσχυση των ΚΕΠΑ με προσωπικό και υποδομές, άμεση εφαρμογή της ηλεκτρονικής διασύνδεσης με φορείς παροχής

επιδομάτων και συντάξεων αναπηρίας, αύξηση αριθμού υγειονομικών επιτροπών και γεωγραφικής κάλυψης.

- Προώθηση ειδικής πολιτικής απασχόλησης: Επικαιροποίηση του νόμου 2643/1998 για την πρόσβαση στην απασχόληση και ουσιαστική εφαρμογή του στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Διεύρυνση των κινήτρων που προβλέπονται για τις επιχειρήσεις που απασχολούν σημαντικό αριθμό ΑμεΑ και καθιέρωση εναλλακτικού συστήματος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων.
- Η ποσόστωση υπέρ των ΑΜΕΑ πρέπει να λειτουργεί παράλληλα με συμπληρωματικές πολιτικές ισότιμης ένταξης στην αγορά εργασίας, όπως ειδικά προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης και αξιοποίηση του ν. 4019/2011 για την κοινωνική επιχειρηματικότητα.
- Βοηθητικές δομές: Διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για τη λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά με αναπηρία (ΚΔΑΠ-μεΑ).

31. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Στη χώρα μας παρατηρείται αισθητή υποχώρηση των κοινωνικών δομών προστασίας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Η εφαρμογή του Καλλικράτη μετέφερε την πλειονότητα των κοινωνικών δομών στην τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς όμως να μεταφερθούν οι απαραίτητοι πόροι. Ουσιαστικό πρόβλημα δημιουργείται από το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό των υπηρεσιών αυτών στηρίχθηκε χρηματοδοτικά από ευρωπαϊκά προγράμματα και δεν υπήρξε έγκαιρη πρόβλεψη συνέχισης της χρηματοδότησης από εθνικούς πόρους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να απειλούνται με κατάργηση πολλές κοινωνικές υπηρεσίες και να περιέρχονται σε καθεστώς ιδιότυπης ομηρίας εργαζόμενοι στα προγράμματα και ωφελούμενοι.

Η ανάγκη να στηριχθούν οι δομές κοινωνικής προστασίας γίνεται μεγαλύτερη απ' ό, τι στο παρελθόν λόγω της αύξησης του αριθμού αυτών που επιζητούν τις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες. Παράλληλα κρίσιμο ζήτημα είναι η διατήρηση των υπηρεσιών προς τις ευάλωτες ομάδες ώστε να μην οδηγηθούν στο κοινωνικό περιθώριο.

Βασικά σημεία αιχμής των προτάσεων μας είναι:

- Κατά προτεραιότητα αποπληρωμή των χρεών του ΕΟΠΥΥ προς τις δομές υποστηριζόμενης διαβίωσης και δημιουργικής απασχόλησης που απευθύνεται σε ειδικές ομάδες (πχ ΑΜΕΑ, Ηλικιωμένοι).
- Αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικών παροχών και των προνοιακών παροχών κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.
- Αξιοποίηση του ανθρώπινου και στελεχιακού δυναμικού που υπάρχει σήμερα στις λίστες ανεργίας σε κοινωνικές δράσεις, σε κοινωνικές υπηρεσίες και σε δίκτυα κοινωνικής προσφοράς όπου μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες έναντι αμοιβής.
- Αξιοποίηση άμεσα της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου για δημιουργία ξενώνων φιλοξενίας αστέγων.
- Υποστήριξη των πρωτοβουλιών εθελοντισμού και αλληλεγγύης (κοινωνικά ιατρεία, παντοπωλεία κ.ο.κ.).
- Ενίσχυση και αύξηση του δικτύου δημόσιων παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών ώστε να καλυφθούν οι πολλαπλάσιες ανάγκες των ελληνικών οικογενειών και να αποφεύγεται η περιοδική αναστάτωση που προκαλεί η «απειλή» απόρριψης της αίτησης κάθε χρόνο λόγω της αύξησης των αιτήσεων.
- Ανασυγκρότηση της δομής και λειτουργίας των ΚΑΠΗ ώστε αυτά να υπόκεινται σε κανόνες ορθής οικονομικής διαχείρισης, να παρέχουν ουσιαστικές υπηρεσίες στους συμμετέχοντες.
- Ενίσχυση των προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής, κοινωνικού τουρισμού και πρόσβασης σε πολιτισμικές εκδηλώσεις.
- Ενίσχυση με προσωπικό των ολοήμερων δημοτικών σχολείων, αύξηση του δυναμικού των ολοήμερων σχολείων ανάλογα με τις ανάγκες του πληθυσμού και ουσιαστική ανάπτυξη της ενισχυτικής διδασκαλίας.

32. ΥΓΕΙΑ

Η οικονομική και κοινωνική κρίση της χώρας έχει οδηγήσει στην επιδείνωση του επιπέδου υγείας του πληθυσμού της Ελλάδας κατά την τελευταία 5ετία, όπως μαρτυρά

η εμπειρία και αποτυπώνουν οι δείκτες υγείας. Οι δημόσιες (καθώς και οι ιδιωτικές) δαπάνες για την υγεία μειώθηκαν σημαντικά και η πρόσβαση των πολιτών σε κατάλληλες υπηρεσίες υγείας περιορίστηκε σοβαρά. Η μεγάλη αύξηση της ανεργίας, σε συνδυασμό με την εξάρτηση της υγειονομικής ασφαλιστικής κάλυψης από το καθεστώς εργασίας, έχει απωθήσει αυξανόμενο μέρος συμπολιτών μας εκτός υγειονομικής κάλυψης (παράλληλα με τη στέρηση πόρων από το σύστημα υγείας). Υπάρχει ανάγκη για:

- Μεταρρύθμιση του συστήματος ασφάλισης υγείας στην Ελλάδα
- Καθολική υγειονομική κάλυψη των πολιτών, ανεξαρτήτως εργασιακής κατάστασης ή επαγγέλματος

Οι βίαιες οριζόντιες περικοπές, οι προχειρότητες σχεδιασμού και οι ανεπάρκειες εφαρμογής σημαντικών μέτρων εξορθολογισμού (π.χ. χρήση γενόσημων φαρμάκων, ηλεκτρονική συνταγογράφηση, καθιέρωση ΕΟΠΥΥ, ενοποίηση ορισμένων νοσοκομείων), μαζί με τις συχνές πελατειακές στρεβλώσεις, έχουν πλήξει σοβαρά τις δημόσιες υπηρεσίες υγείας και πολλές από αυτές βρίσκονται σε οριακό σημείο. Η αναγκαία πάταξη της σπατάλης και τα απαραίτητα τολμηρά βήματα εξυγίανσης και εξορθολογισμού του συστήματος υγείας πρέπει να συνδυαστούν με την ενίσχυση και αύξηση της χρηματοδότησης κρίσιμων πλευρών της περίθαλψης.

Κατά την περίοδο συμμετοχής της ΔΗΜΑΡ στην κυβέρνηση, οι πρωτοβουλίες που έλαβε στο χώρο της υγείας απέδωσαν καρπούς σε ορισμένες περιπτώσεις, ενώ σε άλλες συνάντησαν την υπονόμηση ή την ακύρωση – γεγονός που σωρευτικά με πολλά άλλα οδήγησε στην αποχώρηση από την κυβέρνηση. Σε κρίσιμους θεσμούς συνεχίζουν να επικρατούν απαράλλαχτοι οι μηχανισμοί εξουσίας που ακραία αναξιοκρατικοί και διαπλεκόμενοι με ομάδες ιδιοτελών συμφερόντων εγκαταστάθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. Απαιτείται ρήξη με κύκλους άνομων συμφερόντων, με πρακτικές διαπλοκής, με την κυριαρχία του πελατειακού κράτους καθώς και με οργανωτικούς ανορθολογισμούς και εγκατεστημένες συντεχνιακές πρακτικές.

Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Τα τελευταία χρόνια το ΕΣΥ έχει οδηγηθεί σε σοβαρή κρίση υποχρηματοδότησης και υποστελέχωσης, η οποία ήρθε να προστεθεί στη χρόνια κρίση προσανατολισμού, αξιών, μοντέλου άσκησης της ιατρικής και παροχής της νοσηλευτικής φροντίδας. Παρά τα μεγάλα προβλήματα, το ΕΣΥ αποτελεί σημαντική «περιουσία» του ελληνικού λαού. Άμεσος στόχος είναι η αναστροφή της υποβάθμισης και της συρρίκνωσης του ΕΣΥ. Κύρια μέτρα σε αυτή την κατεύθυνση είναι:

- Επαρκής χρηματοδότηση και εκσυγχρονισμός της διαχείρισης των πόρων με σφαιρικούς προϋπολογισμούς των μονάδων υγείας
- Μέριμνα για τον ασθενή, εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών του και σεβασμός στην ατομικότητά του
- Τεκμηριωμένα διαγνωστικά και θεραπευτικά πρωτόκολλα
- Ηλεκτρονικός φάκελος ασθενούς
- Εξοπλισμός των δημόσιων νοσοκομείων με υψηλή τεχνολογία σύγχρονων προδιαγραφών και διασφάλιση της ολοήμερης λειτουργίας της
- Γεωγραφική ανακατανομή και ο εξορθολογισμός της διασποράς των υπηρεσιών υγείας
- Αξιοκρατική επιλογή των στελεχών υγείας με διαφανή κριτήρια
- Περιοδική αξιολόγηση, λογοδοσία, αδιαπραγμάτευτη εφαρμογή κανόνων λειτουργίας και ποιοτικός έλεγχος των παρεχομένων υπηρεσιών
- Στοχευμένη αντιμετώπιση της παραοικονομίας και της συναλλαγής
- Ανάπτυξη στα νοσοκομεία τμήματος μιας ημέρας ώστε να αποσυμφορηθούν λειτουργίες νοσηλευτικές, διοικητικές και να γίνει εξοικονόμηση πόρων.

ΕΟΠΥΥ και πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

Η δημιουργία του ΕΟΠΥΥ με την ενοποίηση των κλάδων υγείας των ασφαλιστικών οργανισμών αποτελεί θεσμική αλλαγή με μεγάλη δυναμική εμβέλεια. Ωστόσο, ο Οργανισμός καθιερώθηκε με τρόπο που οδήγησε σε πολλές και καίριες παθογένειες: χωρίς σαφήνεια στο στρατηγικό ρόλο του, χωρίς μείζον επιχειρησιακό σχέδιο, με σπασμωδικές κινήσεις συγκυριακής χρήσης, με μονοσήμαντη προσήλωση στην περικοπή δαπανών και καθιέρωση ρυθμίσεων που περιορίζουν την πρόσβαση των

ασφαλισμένων στις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες ενώ παράλληλα ευνοούν την υπερκατανάλωση διαγνωστικών εξετάσεων και φαρμάκων. Η μεταρρύθμιση του ΕΟΠΥΥ και του συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, η οποία έχει τεθεί στην ημερήσια διάταξη, αποτελεί προτεραιότητα για τη χώρα μας. Ωστόσο, κάθε απόπειρα συρρίκνωσης του εγχειρήματος σε στενή επιχείρηση περικοπής δαπανών θα βρει αντίθετη τη ΔΗΜΑΡ. Ειδικότερα μέτρα που πρέπει να ληφθούν είναι:

- Μετασχηματισμός του ΕΟΠΥΥ σε φορέα που διαχειρίζεται τους πόρους υγείας με το διαχωρισμό από το ρόλο του παρόχου υπηρεσιών.
- Οργανωτική και διοικητική συνένωση των δημόσιων και ασφαλιστικών δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας
- Πρωτοβάθμια φροντίδα με υψηλή ποιότητα και κύρος
- Ολιστική αντιμετώπιση του ασθενούς, υπέρβαση του κατακερματισμού ανάμεσα σε υπηρεσίες και ειδικότητες και ξεπέραςμα της ασυνέχειας στη φροντίδα
- Συνδυασμός πρόληψης, διάγνωσης, θεραπείας και αποκατάστασης
- Ανατροπή του μοντέλου υπερβολικής κατανάλωσης ιατρικών υπηρεσιών, διαγνωστικών εξετάσεων και φαρμάκων
- Λειτουργία Ομάδας Οικογενειακής Ιατρικής με μικρό αριθμό γιατρών γενικών ειδικοτήτων, νοσηλευτών/τριών και άλλων επαγγελματιών υγείας, σε συνδυασμό με Κέντρα Υγείας που παρέχουν υπηρεσίες ιατρικών ειδικοτήτων και εξασφαλίζουν 24ωρη πρωτοβάθμια κάλυψη σε τοπικό επίπεδο
- Σχεδιασμένη και ομαλή μετάβαση στο νέο σύστημα με λειτουργικές ρυθμίσεις και πλήρη αξιοποίηση των υποδομών και της παρουσίας των υποκαταστημάτων του ΕΟΠΥΥ και των Κέντρων Υγείας
- Παράλληλη ανασυγκρότηση των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και αναμόρφωση της ιατρικής και νοσηλευτικής εκπαίδευσης στη χώρα
- Αξιοποίηση των γεωκοινωνικών ιδιαιτεροτήτων της χώρας μας για την προαγωγή της υγείας του πληθυσμού, όπως ελληνική διατροφή, μεσογειακό κλίμα, θαλάσσια και ορεινή φύση για άσκηση, οικογενειακές σχέσεις κλπ.

Ψυχική υγεία

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει σταθερά και θεωρεί μείζον πολιτικό ζήτημα τη συνέχιση και ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην ψυχική υγεία με τη επείγουσα χάραξη στρατηγικής σχεδιασμένων μέτρων και προτεραιοτήτων. Ειδικότερα:

- Τομεακή και κοινοτική ανάπτυξη
- Επικέντρωση στην πρόληψη, έμφαση στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Πλήρης σεβασμός στα δικαιώματα των ασθενών και επίμονη εργασία εναντίον των διακρίσεων και του στιγματισμού
- Πρόληψη και η υποστηρικτική φροντίδα για ευάλωτες ομάδες, όπως άνεργοι, μετανάστες, έγκυες, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες, χρήστες ουσιών και άλλες ακόμη ομάδες, ειδικά σε συνθήκες κρίσης

Σε περίοδο κρίσης το σύστημα υγείας έχει καίριο ρόλο. Για τον κάθε πολίτη καλείται να σταθεί ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο της αρρώστιας και την απειλή της προσωπικής ή οικογενειακής κατάρρευσης που μπορεί να προκληθεί από τη σοβαρή ασθένεια. Για την κοινωνία καλείται να αποτελέσει φραγμό στη διάλυση της κοινωνικής συνοχής που τροφοδοτείται από το έλλειμμα αλληλεγγύης για τα μεγάλα συμβάντα της ζωής, όπως η αρρώστια και ο θάνατος. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η χώρα χρειάζεται ένα αποτελεσματικό, ανθρώπινο και δίκαιο σύστημα υγείας.

33. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ.

Τα δύο τελευταία χρόνια έχουν ψηφιστεί νόμοι οι οποίοι έχουν αλλάξει το τοπίο σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Οι αλλαγές αυτές δεν έχουν σαφή προσανατολισμό και πολλές από αυτές συνιστούν στην πραγματικότητα αντιμεταρρυθμίσεις καθώς κρατούν το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας εγκλωβισμένο σε παρωχημένες πρακτικές και αντιλήψεις ή προσαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις προκειμένου να εξυπηρετήσουν πελατειακές σχέσεις.

Η ελληνική εκπαίδευση χρειάζεται ένα συνεκτικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων ώστε το εκπαιδευτικό σύστημα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας.

Βασικός σκοπός της εκπαίδευσης πρέπει να είναι η διαμόρφωση εγγράμματων πολιτών με δημοκρατική συνείδηση, ικανών να συμμετέχουν στα σύνθετα και δυναμικά εξελισσόμενα πεδία της οικονομικής και κοινωνικής ζωής καθώς και στον κόσμο των επαγγελματιών και των τεχνών.

Αυτό επιτυγχάνεται με μια εκπαίδευση σύγχρονη, ανοικτή στους κοινωνικούς και επιστημονικούς προβληματισμούς, στραμμένη προς το μέλλον, που να παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες χωρίς διακρίσεις τάξης, έθνους, φύλου και φυλής. Επιτυγχάνεται με εκπαιδευτικούς που δεν αντιμετωπίζουν τη διαρκή υποβάθμιση των εργασιακών σχέσεων.

Προϋπόθεση για την επίτευξη μιας τέτοιας εκπαίδευσης είναι η προώθηση αλλαγών, γι' αυτό είμαστε αντίθετοι με τον τρόπο με τον οποίο οι συνδικαλιστικές ηγεσίες των εκπαιδευτικών αντιμετωπίζουν τις αλλαγές που είναι αναγκαίες και αντιπαρατίθενται στην αξιολόγηση και την εξέλιξη του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ειδικότερα:

A) Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Βασικοί άξονες της πρότασής μας είναι:

- Αναβάθμιση της λειτουργίας των σχολικών μονάδων με την ανάθεση περισσότερων ευθυνών σε αυτές και ταυτόχρονη εισαγωγή έγκυρου συστήματος αξιολόγησης σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικού έργου βάσει στόχων. Εκπόνηση ενός Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου όπου θα αναβαθμίζεται ο σύλλογος των διδασκόντων και θα ενισχύεται η αυτονομία της σχολικής μονάδας.
- Νέα διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών με υποχρεωτικά τα μαθήματα που οδηγούν στους βασικούς γραμματισμούς και δυνατότητα εξατομικευμένων επιλογών.

- Εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων και των μεθόδων διδασκαλίας ώστε να επιτυγχάνεται η μετάβαση από την παιδαγωγική της μετάδοσης της γνώσης στην παιδαγωγική της οικοδόμησής της. Γενναίες αλλαγές που χρειάζονται στο περιεχόμενο και στις μεθόδους διδασκαλίας στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των μαθητοκεντρικών, εποικοδομητικών και ενεργητικών δομών και μορφών μάθησης.
- Αναβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών. Αναδιοργάνωση των ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη οργάνωση των σπουδών. Εδραίωση ενός δικτύου επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.
- Ενίσχυση των μηχανισμών ένταξης των ευάλωτων κοινωνικά και μαθησιακά πληθυσμών στην εκπαιδευτική διαδικασία, εισαγωγή της αρχής της πολυπολιτισμικότητας στη συνολική σχολική κουλτούρα και υπέρβαση του εθνοκεντρισμού που επικρατεί σήμερα στην ελληνική εκπαίδευση.
- Προώθηση αλλαγών που θα κατοχυρώνουν την ουσιαστική ισότητα, τον πλήρη σεβασμό σε όλες τις ετερότητες και την αρμονική ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα όλων ανεξαιρέτως των μαθητών/τριών.
- Αναθεώρηση του τρόπου διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών, στη βάση της Σύστασης 1720 του Συμβουλίου της Ευρώπης. Θρησκευολογική και όχι ομολογιακή διδασκαλία, ένταξη στο σχολικό πρόγραμμα και της δυναμικής μελέτης των θρησκειών ως φαινόμενο του πολιτισμού, που σέβεται τις προσωπικές επιλογές και τη διαφορετικότητα αλλά ταυτόχρονα δίνει την ευκαιρία γνώσης των θρησκευτικών ιδεών και της επίδρασή τους στην κοινωνική πραγματικότητα.
- Άνοιγμα των σχολείων στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, ενίσχυση των προγραμμάτων τοπικής ιστορίας, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης καθώς και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ανταλλαγών και επαφών με ευρωπαϊκά σχολεία.
- Ενίσχυση των δομών που προσφέρουν σε μη προνομιούχα στρώματα μια δεύτερη ευκαιρία πρόσβασης στην εκπαίδευση (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας).

A1) Στην υποχρεωτική εκπαίδευση, προσχολική, πρωτοβάθμια και γυμνασιακή

- Στήριξη και όχι περιθωριοποίηση όπως επιχειρείται των μεταρρυθμίσεων και των καινοτόμων δράσεων που έγιναν την τελευταία εικοσαετία στις μεθόδους και στα αντικείμενα διδασκαλίας καθώς και στο συνολικό σχολικό περιβάλλον.
- Επέκταση του ολοήμερου σχολείου στο σύνολο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής που έχει οξυνθεί λόγω κρίσης τα τελευταία χρόνια.

A2) Στο Λύκειο

Στο Λύκειο, το αίτημα της μεταρρύθμισης παραμένει οξύ ιδιαίτερα μετά τον πρόσφατα ψηφισμένο νόμο που φέρει έντονο ιδεολογικό συντηρητικό και αναχρονιστικό στίγμα ως προς το περιεχόμενο των σπουδών και είναι ασαφές ως προς το σκέλος της οργάνωσης. Ο νέος νόμος δεν διασφαλίζει τον αυτόνομο χαρακτήρα του Λυκείου και αντίθετα ενισχύει την εξάρτησή του από το σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ και συνεχίζει να θεωρεί το λύκειο ως προθάλαμο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η ΔΗΜΑΡ έχει καταθέσει σειρά προτάσεων για την ουσιαστική αναβάθμιση του Λυκείου και τη θέσπιση Εθνικού Απολυτηρίου στο τέλος της Γ' Λυκείου που θα είναι και ταυτόχρονα το διαβατήριο των μαθητών/τριών στη μεταλυκειακή, πανεπιστημιακή ή τεχνολογική εκπαίδευση καθώς και στην αγορά εργασίας. Για την εισαγωγή στα Τμήματα όπου η ζήτηση είναι μεγαλύτερη από την προσφορά εκτός του εθνικού απολυτηρίου προτείνουμε τη θέσπιση επιπλέον κριτηρίων σε συνεργασία με τα αρμόδια πανεπιστημιακά και τεχνολογικά τμήματα, πχ συντελεστές βαρύτητας σχετικών μαθημάτων, ή και επιπλέον διαδικασίες επιλογής που θεσπίζονται από τα αντίστοιχα πανεπιστημιακά ή/και τεχνολογικά τμήματα.

Ο πρόσφατος νόμος δεν αντιμετωπίζει τα κρίσιμα διαχρονικά προβλήματα της δευτεροβάθμιας τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και περιορίζει το ρόλο της καταργώντας ειδικότητες, την ώρα που είναι απαραίτητες μεγάλες μεταρρυθμίσεις ώστε να αναβαθμιστεί για να υποστηρίξει την προσπάθεια αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου.

Η ΔΗΜΑΡ προτείνει ένα ενιαίο τύπο Τεχνολογικού Λυκείου αφενός ως φορέα παροχής βασικών γνώσεων και διαμόρφωσης του πολίτη και αφετέρου ως χώρου επαγγελματικής εκπαίδευσης που οδηγεί υπό προϋποθέσεις στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων. Επιπλέον υποστηρίζει ότι η σχέση με τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να επανατοποθετηθεί καθώς κανένα επαγγελματικό πεδίο δεν μπορεί να εκχωρηθεί αποκλειστικά σε αυτόν.

Β) Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση δέχεται μια συνολική επίθεση συρρίκνωσης και υποβάθμισης την οποία το ίδιο το πανεπιστήμιο δεν αντιμετωπίζει αποτελεσματικά καθώς αρνείται την μεταρρύθμισή του. Το δημόσιο πανεπιστήμιο παραμένει συχνά και παρά τα θετικά βήματα που έχουν σημειωθεί με την εκλογή των συμβουλίων διοίκησης, σε ομηρεία δυναμικών μειοψηφιών που ακυρώνουν κάθε ακαδημαϊκή λειτουργία κρατώντας συχνά τα πανεπιστήμια κλειστά. Από την πλευρά του το Υπουργείο:

- Ακυρώνει την ανάγκη αναδιάρθρωσης των ΑΕΙ με το σχέδιο ΑΘΗΝΑ που είναι πελατειακό και επιστημολογικά ανορθολογικό.
- Περικόπτει τη χρηματοδότηση των ΑΕΙ κατά 50%, μειώνει τις αποδοχές των πανεπιστημιακών δασκάλων κατά 25%, δεν αναπληρώνει τα κενά που δημιουργεί η συνταξιοδότηση, αναστέλλει το διορισμό των ήδη εκλεγμένων. Η διαθεσιμότητα των διοικητικών υπαλλήλων που γίνεται χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση των δομών και χωρίς στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη των ΑΕΙ θα προκαλέσει περαιτέρω δυσλειτουργίες των ιδρυμάτων. Τέλος, η έλλειψη χρηματοδότησης της έρευνας λόγω της μη προκήρυξης ερευνητικών προγραμμάτων από τη ΓΓΕΤ καταδικάζει τους καθηγητές σε μικρότερο ερευνητικό έργο.

Ο Τεχνολογικός Τομέας της ανώτατης εκπαίδευσης αντί να αναπτυχθεί συρρικνώθηκε κατά 35% και έχει υποστεί στρεβλώσεις από πρόχειρες και βεβιασμένες καταργήσεις, συγχωνεύσεις και μεταφορές τμημάτων, σχολών και ιδρυμάτων. Βασική προτεραιότητα αποτελεί η ανατροπή αυτής της εικόνας. Πρέπει να ολοκληρωθεί η θεσμική

φυσιογνωμία των ιδρυμάτων και να αντιμετωπιστούν δυσλειτουργίες με την αξιοποίηση της διαδικασίας κατάρτισης Οργανισμών και με νομοθετικές παρεμβάσεις όπου απαιτείται. Πρέπει να ενισχυθεί η εφαρμοσμένη έρευνα και να συνδεθεί με την εκπαίδευση και την παραγωγή.

Η ΔΗΜΑΡ προτείνει:

- Ριζική αναδιάρθρωση του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας με κοινοπραξίες ιδρυμάτων ανά περιφέρεια και αναμόρφωση των σχολών.
- Δημιουργία ενός ορθολογικού πλαισίου κοινοπρακτικών σχημάτων με τα Πανεπιστήμια, τα ΤΕΙ και τα Ερευνητικά κέντρα για να ενισχυθούν οι διεθνείς συνεργασίες, η εφαρμοσμένη έρευνα και η καινοτομία και να συνδεθούν με τους παραγωγικούς φορείς.
- Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των ΑΕΙ ιδίως στους κλάδους που έχουν αποψιλωθεί λόγω των συνταξιοδοτήσεων και της μη αναπλήρωσης του επιστημονικού δυναμικού
- Ανάληψη μέτρων μέσω της χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας με στόχο την αποφυγή της μεγάλης διαρροής επιστημονικού προσωπικού στο εξωτερικό.

34. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Η σημερινή οικονομική κρίση είναι ταυτόχρονα κρίση πολιτισμικής ταυτότητας, θεσμών και αξιών. Το μοντέλο πολιτιστικής πολιτικής που για χρόνια εφαρμοζόταν δεν κατάφερε, παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις, να ανοίξει διάλογο με την κοινωνία και τις ανάγκες της. Στη σημερινή συγκυρία, οι βαθιές ριζικές ανατροπές που συντελούνται καθιστούν προφανή την ανάγκη για αλλαγή παραδείγματος όσον αφορά το πολιτισμικό πεδίο. Αυτό σημαίνει αλλαγή των δομών, των κανόνων λειτουργίας και των ρόλων. Εγκατάλειψη των παλιών πελατειακών δομών και νοοτροπιών, ανασχεδιασμό της πολιτισμικής παρέμβασης, ώστε να συνδυάζει την κοινωνική και την οικονομική-αναπτυξιακή διάσταση.

Το νέο αυτό προγραμματικό πολιτισμικό σχέδιο, όσο πιο πλουραλιστικό, συμμετοχικό και δημοκρατικό είναι, τόσο περισσότερες δυνατότητες επιτυχίας θα έχει.

Βασικοί άξονες της πρότασής μας είναι:

α) Αξιολόγηση των πολιτιστικών πόρων.

Είναι σημαντικό να αξιολογηθούν οι πολιτισμικοί πόροι, υλικοί, ανθρώπινοι και συμβολικοί, τα παγιωμένα σχήματα σχέσεων και τα συστήματα ιεραρχήσεων, οι διακρίσεις, οι ανισότητες, οι αποκλεισμοί, δηλαδή το συλλογικό πολιτισμικό κεφάλαιο που διαθέτει η χώρα. Αυτός ο επαναπροσδιορισμός και η αξιολόγηση θα επιτρέψει να αναδειχθούν οι νέοι στρατηγικοί άξονες, οι τρόποι αναδιοργάνωσης των πόρων και αναδιάρθρωσης των δομών, η ανανέωση των εργαλείων, η νέα θεμελίωση της στρατηγικής και των μεθόδων δημόσιας παρέμβασης στα θέματα πολιτισμού. Με τον τρόπο αυτό δεν θα απολεσθεί μεγάλο μέρος του κοινωνικού και πολιτισμικού κεφαλαίου που διαθέτει η χώρα και θα καταστεί δυνατή η αξιοποίηση του προς όφελος της πολιτιστικής δημοκρατίας.

β) Καταπολέμηση της πολιτιστικής ανισότητας.

Η καταπολέμηση της πολιτισμικής ανισότητας αποτελεί προτεραιότητα της νέας στρατηγικής. Το πολιτισμικό κεφάλαιο έχει δημόσιο και συλλογικό χαρακτήρα, συνιστώντας ένα πολύτιμο απόκτημα κοινωνικής αναδιανομής που αντιμάχεται τον κοινωνικό αποκλεισμό και ενδυναμώνει την κοινωνική αλληλεγγύη. Η κοινωνική οικονομία του πολιτισμού, στην εποχή της κρίσης, συνδυάζει οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους και αναπτύσσεται καλύτερα σε τοπικό επίπεδο καθώς ευνοείται από την ευελιξία του μικρού μεγέθους και την ικανότητα κινητοποίησης πληθυσμού γύρω από κοινούς στόχους.

γ) Συνδυασμός της πολιτιστικής έκφρασης με την αλληλεγγύη.

Η πολιτιστική αναγέννηση σήμερα καλείται, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, να συνδυάζει με τον καλύτερο τρόπο τη δημιουργία με την πολιτιστική έκφραση και τη συλλογική δράση με την αλληλεγγύη. Έτσι μόνο θα συντεθεί ένα δυναμικό κοινωνικό ρεύμα, που διεκδικεί την απελευθέρωση του πολίτη από κάθε εμπόδιο στη σχέση του με την τέχνη και ενισχύει νοοτροπίες, στάσεις και συμπεριφορές που αφορούν την εξωστρέφεια, τη διαφορετικότητα, την διαπολιτισμική συνεργασία και τη συνοχή. Προκύπτει, λοιπόν, η ανάγκη για πρωτοβουλίες που είναι ικανές να δημιουργήσουν

ένα πολυκεντρικό μείγμα. Το πολυκεντρικό αυτό μείγμα συντίθεται από διαφορετικές τοπικές, εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς δυνάμεις που δρουν ως «συμμέτοχοι και συνεργοί» αλλά και ως «ισοδύναμοι παίκτες» με στόχο τη διαμόρφωση συστηματικών συνεργασιών.

Η δημιουργία αυτού του πολυκεντρικού μείγματος εμπεριέχει σημαντική δυναμική καθώς αξιοποιούνται σημαντικές πλευρές της αλληλέγγυας κοινωνικής οικονομίας του πολιτισμού, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική σταθερότητα και στην τοπική ανάπτυξη. Στο διάλογο που ανοίγει με αυτό το στόχο, είναι αναγκαίο να συμμετέχουν οι δημόσιοι διαχειριστές κουλτούρας (Υπουργείο πολιτισμού, Τοπική Αυτοδιοίκηση, δημόσιοι πολιτιστικοί και καλλιτεχνικοί οργανισμοί κλπ), οι ιδιωτικοί πολιτιστικοί και καλλιτεχνικοί παραγωγοί, τα ιδιωτικά ιδρύματα, οι κοινωνικές εθελοντικές οργανώσεις του τρίτου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, οι τοπικοί θεσμοί διαλόγου και επικοινωνίας, τα ανεπίσημα πλέγματα και τα πρωτογενή τοπικά δίκτυα — το σύνολο, δηλαδή, των δυνάμεων που δρουν σε τοπικό επίπεδο.

δ) Νέοι τρόποι χρηματοδότησης.

Επιπρόσθετα, η νέα περίοδος απαιτεί την εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης και ενίσχυσης των πολιτιστικών δράσεων. Το νέο ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» προωθεί την πολιτιστική πολυμορφία, την αιεφόρο και περιεκτική ανάπτυξη με βασικά εργαλεία τις συνεργασίες και τα δίκτυα. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης των νέων μορφών χρηματοδότησης εντάσσεται η υιοθέτηση πολιτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Ε.Κ.Ε.) που συντελούν με καινοτόμο τρόπο στην κάλυψη διαφόρων αναγκών των τοπικών κοινωνιών. Η Ε.Κ.Ε. αποτελεί μια σύγχρονη μορφή κοινωνικής και πολιτισμικής αλληλεγγύης όπου οι διαφορετικοί εταίροι (Δήμοι, Επιχειρήσεις, Κοινωνικές Οργανώσεις του Τρίτου τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών) συνεργάζονται, συνδιαμορφώνουν πολιτικές και συμμετέχουν σε κοινές λειτουργίες με σκοπό τη βιωσιμότητα πολιτιστικών δράσεων και θεσμών.

35. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η μυθοποίηση, η εμπορευματοποίηση, η κρατικοποίηση έχουν οδηγήσει σε αλλοτρίωση και εκφυλισμό, τόσο την αθλητική ιδέα όσο και την έννοια της νίκης κάθε αθλητή και ομάδας. Οι αθλητικές αξίες (συμμετοχή, προσπάθεια, fair play) πρέπει να ξαναβρούν τη θέση τους μέσα στο Ολυμπιακό πνεύμα και να απαλλαγούν τα αθλήματα από τη βία, το ντόπινγκ, το στημένο παιχνίδι και τον οργανωμένο φανατισμό.

Το κομματικό κράτος, λόγω της μεγάλης επικοινωνιακής δύναμης του αθλητισμού, ουσιαστικά ανέχεται και τις περισσότερες φορές στηρίζει όλο αυτό το οικοδόμημα, το χρηματοδοτεί, το χρησιμοποιεί και ενίοτε το αξιοποιεί ως προνομιακό χώρο για την επέκταση των φαινομένων διαπλοκής. Όλα αυτά οδηγούν σε κάθε είδους σκάνδαλα με άξονα τον οργανωμένο αθλητισμό (αφού τα αρνητικά φαινόμενα μεταφέρονται σταδιακά από τον επαγγελματικό και στον ερασιτεχνικό).

Το αθλητικό φαινόμενο στην οργανωμένη μορφή του είναι κοινωνική έκφραση που πρέπει για να αναπτυχθεί και να λειτουργήσει ομαλά, χωρίς στενό κρατικό έλεγχο και με σχετική αυτονομία.

Αυτό που σήμερα απαιτείται, είναι στροφή προς τον ερασιτεχνικό και μαζικό αθλητισμό, τήρηση της νομοθεσίας για τον επαγγελματικό αθλητισμό, αυστηρότεροι έλεγχοι και μέτρα πρόληψης ενάντια στο ντόπινγκ, καταπολέμηση φαινομένων βίας στα γήπεδα και διαφάνεια-νομιμότητα όπου εμπλέκεται η Πολιτεία, συμπεριλαμβανομένων και των χρηματοδοτήσεων.

Αυτονόητη είναι η ανάγκη για ενίσχυση όλων των υποδομών που αφορούν τον κλασικό αθλητισμό και των άλλων ολυμπιακών αθλημάτων, τόσο με τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση των αντίστοιχων υλικοτεχνικών υποδομών όσο και με την παροχή κινήτρων στους Έλληνες αθλητές των εθνικών ομάδων.

Στον ερασιτεχνικό αθλητισμό υποστηρίζουμε :

- Περισσότερη δημοκρατία, συμμετοχή όλων των δυνάμεων του αθλητισμού μέσω της καθιέρωσης αναλογικών συστημάτων για την εκλογή των Δ.Σ. των ομοσπονδιών. Έτσι το κάθε άθλημα θα εκπροσωπείται πληρέστερα και η ΕΟΕ που θα προκύψει θα είναι ενωτική και αντιπροσωπευτική, θα μπορεί να

διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο όπως συμβαίνει με τις αντίστοιχες Ολυμπιακές επιτροπές του εξωτερικού.

- Ευέλικτο σύστημα για τους μαθητές-αθλητές που θα περιλαμβάνει τόσο την παρακολούθηση ειδικών μαθημάτων στο σχολείο όσο και τη δυνατότητα διαδικτυακής επιμόρφωσης.
- Επαναπροσδιορισμός τη σχέσης με τον ΟΠΑΠ ΑΕ στη χρηματοδότηση του ερασιτεχνικού αθλητισμού, μέσω υπογραφής σύμβασης ανταποδοτικού χαρακτήρα με την ΕΟΕ και τις αθλητικές Ομοσπονδίες.

Στον επαγγελματικό αθλητισμό υποστηρίζουμε :

- Ένταξη των ΠΑΕ-ΚΑΕ, ως Α.Ε, στην ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης ή του Υπουργείου Οικονομικών έτσι ώστε να υπόκεινται σε οικονομικό έλεγχο και να σταματήσουν οι σκανδαλώδεις ρυθμίσεις και οι διαγραφές χρεών, με στόχο την υπεράσπιση του δημόσιου χρήματος.
- Αυστηρή εφαρμογή της υπάρχουσας εμπορικής νομοθεσίας για τις ΠΑΕ/ΚΑΕ.
- Αυστηρή εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας περί βίας και «οργανωμένων φιλάθλων».
- Κόστος τήρησης τάξεως αποκλειστικά από τις ΠΑΕ/ΚΑΕ χωρίς τη συνδρομή της πολιτείας.
- Καμία κρατική (άμεση ή έμμεση) χρηματοδότηση του επαγγελματικού αθλητισμού.

36. Η ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ – ΑΝΟΙΚΤΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Η ελληνική νεολαία είναι οικονομικά, θεσμικά, πολιτικά και κοινωνικά αδικημένη από την πορεία της χώρας και το περιβάλλον που διαμορφώνεται. Το γεγονός πως η νέα γενιά δεν έχει ισχυρή φωνή στο πολιτικό, κομματικό και οικονομικό σύστημα οδηγεί σε επιλογές συχνά άδικες. Η απαίτηση για δίκαιη κατανομή των βαρών της κρίσης πέρα από την ταξική διάσταση έχει και την διαγενεακή.

Μια νέα συμφωνία γενεών είναι απαραίτητη, με στόχο την υπέρβαση του ηλικιακού status quo, την άρση παγιωμένων ρυθμίσεων και την ανακοπή της μετακύλησης των βαρών στις νέες γενιές. Μια συμφωνία που θα εντάσσει την ηλικιακή διάσταση στις δημόσιες πολιτικές και θα επιφέρει αλλαγές παντού.

Τα χαρακτηριστικά αυτής της νέας συμφωνίας γενεών πρέπει να δομούνται στους εξής βασικούς άξονες:

- Κινητικότητα, όχι στασιμότητα: Η νέα γενιά είναι η πιο μορφωμένη γενιά της Ελλάδας. Έχει παραστάσεις από την Ευρώπη και τον κόσμο. Γεννήθηκε μέσα στην Ε.Ε, μεγάλωσε και ταξίδεψε σε αυτήν, έχει παραστάσεις από τα Πανεπιστήμιά της, τις δομές της και τις επιχειρήσεις της. Συνδέεται διαδικτυακά με κάθε δραστηριότητα, ιδέα, σκέψη, πειραματισμό σε όλο τον κόσμο. Αυτές τις γνώσεις, εμπειρίες, ικανότητες πρέπει να τις αξιοποιήσει και να τις μεταλαμπαδεύσει στην Ελλάδα.
- Αλλαγή στο καταναλωτικό πρότυπο. Ανάπτυξη μέσω της παραγωγής και όχι αποκλειστικά μέσω της κατανάλωσης. Αλλαγή του καταναλωτικού προτύπου δεν σημαίνει φτώχεια και λιτότητα, σημαίνει όρια υλικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά.
- Αναπροσανατολισμός του εκπαιδευτικού συστήματος, απεγκλωβισμός από την πίεση για πτυχία που οδηγούν σε κλειστά επαγγέλματα. Έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία με στόχο ένα νέο ρόλο της χώρας στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας.
- Καταπολέμηση της ανεργίας των νέων, ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας και των παραγωγικών πρωτοβουλιών. Δημιουργία προϋποθέσεων για την αναστροφή της τάσης φυγής νέων επιστημόνων στο εξωτερικό. Απαλλαγή από το όνειρο μιας θέσης εργασίας στον δημόσιο τομέα. Στροφή σε διεθνώς εμπορεύσιμους τομείς και προϊόντα που θα έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία, θα δίνουν καλούς μισθούς και ικανοποιητικά κέρδη.

- Ανάπτυξη της πολιτιστικής έκφρασης της νεολαίας μέσα από τις υπάρχουσες δομές. Ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού, του σχολικού αθλητισμού, του αθλητισμού στις γειτονιές, των ερασιτεχνικών σωματείων.
- Ανάπτυξη του εθελοντισμού. Η νεολαία στο εθελοντικό κίνημα μπορεί να αντιστρέφει την παγιωμένη εικόνα του στείρου ατομικισμού προστατεύοντας τα συλλογικά αγαθά, βάζοντας το δικό της χρώμα στην καθημερινότητα.
- Καταπίεση της σεξουαλικής διαφορετικότητας: Αποκλεισμοί, ταμπού, κοινωνική απομόνωση σε ζητήματα σεξουαλικής διαφορετικότητας είναι η εικόνα μιας συντηρητικής και ξεπερασμένης Ελλάδας. Οι νέοι καλούνται να σπάσουν αυτά τα δεσμά και να ζήσουν ελεύθεροι σε μία ανοικτή κοινωνία.
- Σταδιακή μείωση της στρατιωτικής θητείας. Ενίσχυση των μορφών εναλλακτικής θητείας. Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των στρατευμένων.
- Καταπολέμηση των εξαρτήσεων και της χρήσης ναρκωτικών ουσιών. Αντιμετώπιση του χρήστη ως ασθενή. Δημόσια δωρεάν κέντρα απεξάρτησης. Ενίσχυση των προγραμμάτων επανένταξης των απεξαρτημένων ατόμων. Συνεχής ενημέρωση σε σχολεία, ιδρύματα, στράτευμα.
- Αντιμετώπιση των φαινομένων παραβατικότητας των νέων και παρεμβάσεις στο δικαιοκ και σωφρονιστικό σύστημα. Βάρος στην προσπάθεια επανένταξης και όχι τιμωρητικός χαρακτήρας.
- Συμμετοχή στο δημόσιο βίο: Μια σειρά ενεργητικών πολιτικών, θεσμοθέτησης και ανάπτυξης δομών, μπορούν να ενισχύσουν την διάθεση για συμμετοχή των νέων στο δημόσιο βίο. Διαδικασίες ενημέρωσης, συμμετοχής σε συμβούλια, διαλόγου ανάμεσα σε νέους και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, μπορούν να αντιστρέψουν την φθίνουσα πορεία συμμετοχής των νέων.

Η νεολαία πρέπει να σπάσει τις επετηρίδες στο πολιτικό σύστημα, τη δημόσια διοίκηση, τις επιχειρήσεις, να πρωτοπορήσει στη μετάβαση της Ελλάδας στη νέα εποχή. Να δώσει τη μάχη για τα κοινωνικά αγαθά, το σεβασμό του δημοσίου χώρου, την ορθολογική κατανομή πόρων, τη δίκαιη κατανομή βαρών. Να συνδεθεί με τον τόπο και την μοίρα του.

Μόνο εάν τα καταφέρει η νέα γενιά, έχει μέλλον η Ελλάδα αλλά και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία. Η Δημοκρατική Αριστερά δεσμεύεται να συμβάλει δημιουργικά σε αυτή τη νέα συμφωνία γενεών που χρειάζεται ο τόπος.